ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

9. 8. 1985. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 60 ДИН ● БРОЈ 1754

АДАМ И ЕВА ПОСЛЕ НУКЛЕАРНОГ РАТА: Хоће ли уопште бити живота?

Ripley

Веровали или не!

ВИТЕЗОВИ

СРЕДЊЕГ ВЕКА ПРИРЕЂИВАЛИ СУ ТУРНИРЕ ЗВАНЕ „СЛОБОДНА ТРКА". У ПУНОМ ГАЛОПУ ЈАХАЛИ СУ ПРАВО ЈЕДАН НА ДРУГОГ НАОРУЖАНИ ДРВЕНИМ КОПЉИМА. ВИТЕЗ ЧИЈЕ БИ СЕ КОПЉЕ У „СУКОБУ" СЛОМИЛО ПРОГЛАШЕН ЈЕ ЗА ПОБЕДНИКА.

РИБЉЕ ТАШНЕ

ЈЕДНО МЕКСИЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ИЗУМЕЛО ЈЕ КАКО ДА ПОСЕБНИМ НАЧИНОМ ШТАВЉЕЊА КОЖЕ РИБА ДОБИЈЕ КОЖУ СЛИЧНУ СВИЊСКОЈ ИЛИ ТЕЛЕЋОЈ. ОД ОВЕ РИБЉЕ КОЖЕ ПРАВЕ СЕ ТАШНЕ И НОВЧАНИЦИ.

ДОМОРОЦИ

ИЗ НОВЕ ГВИНЕЈЕ УКАЗУЈУ ПОЧАСТ СВОЈИМ ПРЕМИНУЛИМ ОЧЕВИМА ТИМЕ ШТО НОСЕ ОГРЛИЦЕ ИСПЛЕТЕНЕ ОД ЊИХОВЕ КОСЕ.

ЗА ЈЕДАН ГРОБ

У СЕРАНСУ, У АВГАНИСТАНУ, ВЕРУЈЕ СЕ ДА ЈЕ КАИНОВ. НА МЕСТУ ГДЕ ЈЕ ПО БИБЛИЈИ БИО САХРАЊЕН ПРВИ УБИЦА У ИСТОРИЈИ НАЛАЗЕ СЕ РУШЕВИНЕ НЕКОГ ХРАМА.

СКУПОЦЕНИ ПРСТЕН

ЛИЛ ПАГЕЛ ИЗ КЕНОН ФОЛСА У МИНЕСОТИ (САД) ИЗГУБИО ЈЕ ЊЕН СУПРУГ БОБ У РЕЦИ КЕНОН 1941. ГОДИНЕ. У ИСТОЈ РЕЦИ ПРОНАШАО ГА ЈЕ ЊИХОВ СЕСТРИЋ БОБ 44 ГОДИНЕ КАСНИЈЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ● ● ●

...бернандинци су познати као спасиоци планинара и алпиниста које је задесила несрећа у снежним беспућима. Али, однедавно бернандинце дресирају и за спасавање утопљеника, па често могу да се виде на

плажама Азурне обале – чим угледају неког купача и учини им се да је у невољи, отпливају до њега и држе га на површини док не дођу спасиоци.

● ● ● у граду Халеу (Демократска Република Немачка) произведен је „робот с очима" намењен аутоматском заваривању металних делова. Од претходника се разликује по томе што је снабдевен оптичким сензорима који му омогућавају да прати цео процес заваривања и прецизност „шава".

● ● ● недавно је једна совјетска експедиција ботаничара сакупила изванредан материјал за – геологе! Наиме, примећено је да облик латица код разног цвећа, њихова величина и боја зависе умногоме од тога који се корисни минерали налазе у земљи испод њега.

● ● ● теле које је угледало свет на имању Винченца Милете у Качеле ди Белкастру, у Италији, има четири ока, три ноздрве и два језика. Вест о чуду од телета проширила се па радозналци чекају у реду да би га видели.

● ● ● шведски пензионер Дан Вестердахл заиста је веома стрпљив и вешт: успео је да од 3654 стаклене чаше направи високу пирамиду. Изгледа да је Вестердахл постигао и светски рекорд у овој вештини јер је број чаша које су други, пре њега, употребили за зидање сличних пирамида износио 2758.

● ● ● за свој осамнаести рођендан Лиза Мери Присли, једина кћи некадашње рок звезде Елвиса Прислија, окитила се свим накитом који јој је отац поклонио још када је имала пет година. Нанизала је минђуше, наруквице, ланце, прстење – све сами дијаманти и суво злато у вредности од 300 000 долара.

● ● ● сат на кули Карилон у Салцбургу показује време на јединствен начин: велика казаљка означава часове, а мала минуте.

● ● ● у посластичарници у Тејлорсвилу, у америчкој држави Утах, направљен је највећи, и најтежи, кекс преливен чоколадом: тежак је 98 килограма.

КАД СТАТИСТИЧАР ИМА ДУХА

ЈЕДНОГ ДАНА У АМЕРИЦИ

ДА ЛИ ЗНАТЕ ДА СЕ У САД СВАКОДНЕВНО ОБИЈЕ ДВАДЕСЕТ БАНАКА, ДА СЕ ПРЕДСЕДНИКУ УПУТИ 20 ХИЉАДА ПИСАМА И ДА ПСИ НАПАДНУ 28 ПИСМОНОША?

★ ★ ★

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

Сједињене Америчке Државе имају око 235 милиона становника. За 24 часа они поједу хране чија је укупна калорична вредност чак 815 милијарди калорија, истовремено се баци сто хиљада тона „сувишне" хране – довољно да на дуже време прехрани изгладнело становништво једне Етиопије.

Ови и низ других података налазе се у књизи новинара Тома Паркера „У једном дану". Он је сакупио најразноврсније статистичке податке и тако је настао бестселер препун лепих илустрација и (не)корисних података довољних, да годинама пуне рубрике типа „Јесте ли већ чули да".

Кућа за тамо – 'вамо

Па, да ли знате да путничка возила у Америци дневно превале пет милијарди километара трошећи 1,2 милијарде литара горива. И поред огромног броја аутомобила сваког дана прода се 25 хиљада нових возила и 2500 мотоцикала, али на „гробље" аутомобила стигне 24 хиљадеислужених аута.

У таквој саобраћајној гужви полиција има пуне руке посла – свакодневно се судари педесет хиљада аутомобила и 1500 мотоцикала, погине око 120 људи, а повреди око пет хиљада.

Американци, ипак, и даље путују. Сваког дана 15 милиона путника лети авионом или се вози аутомобилом, не рачунајући путовања краћа од 160 км. А пошто се друмови од толиког саобраћаја кваре – свакодневно мора да се асфалтира површина од 1113 хектара.

За 24 часа у САД се роди десет хиљада беба, умре пет хиљада а 30 виталних житеља прослави стоти рођендан.

Они нешто млађи воле да се селе. У току једног дана 100 хиљада Американаца промени место боравка, а од тог броја чак 18 хиљада прелази у неку другу савезну државу. Многи са собом носе и своје куће, јер, по статистици, специјална возила превезу дневно 225 мањих стамбених зграда из једног насеља у друго. Многи, међутим, не морају да носе свој дом као пужеви, јер им у свако доба дана на располагању стоји три хиљаде управо изграђених породичних кућа, као и 650 кућа на точковима за најзагриженије љубитеље сеоба.

Кад су се већ преселили – ваља се добро најести. Оних 815 милијарди калорија, односно 3.500 по особи, налази се у следећој количини хране која се свакодневно прода и поједе: 250 хиљада прасади, 100 хиљада говеда, 170 милиона комада јаја, 10 хиљада тона кромпира, 110 тона скупог јастога и 45 тона сардина, сто хиљада тона (а то је четири хиљаде крцатих теретних вагона) свежег воћа и поврћа, 12 милиона литара сладоледа, 25 милиона крекера и 2.400 тона лилихипа и бомбона.

Све то залије се са 65 милиона литара кафе, 23 милиона литара чаја, 12 милиона литара сока од поморанџе. Одрасли потроше још и 60 милиона литара пива, шест милиона литара вина, а љубитељи „добре капљице" 4,5 милиона литара разних жестоких пића. И на крају, да би боље „сагорели" ову огромну количину енергије, Американци у том дану „џогују" укупно 45 милиона километара.

Шта раде кад не раде

Свакодневно 850 Американаца остаје без слепог црева, наводи Паркер, око две стотине пробуде се као новопечени милионери (у доларима). Нема података колики порез на то плате, али се зна да се за тај дан (и ноћ) „на црно" заради 350 милиона долара. Кад смо већ код не баш часних послова, у илегалним штампаријама фалсификује се сваког дана, тврди Паркер, 250 милиона долара, али полиција одмах открије чак 90 одсто лажних новчаница.

Осим хране и пилула, Американци воле и да пишу. Свакодневно потпишу сто милиона новчаних чекова,а поред 20 хиљада писама свом председнику, напишу и пет милиона писама Конгресу.

Американци су и предузимљива нација. У току једног дана оснује се 1700 предузећа, банкротира 1100 радионица, трговина и фабрика.

А кад не раде, кад се не селе и не спавају, они могу да обуку једне од 833 хиљаде новосашивених „џинс" панталона или прочитају неку од 125 нових књига које се, током дана, појаве у књижарама. Ко не воли да чита књиге, на располагању му је један од 62,5 милиона примерака дневне штампе.

Помноже ли се све ове бројке са 365, добија се цифра од које боли глава.

Д. Колендић

Родна кућа Михајла Пупина (доле) и огњиште у њој крај кога је идворски пастир пробдео многе ноћи маштајући о далеком новом свету

ПИТАЛИ СУ НАС У ИДВОРУ

ЈЕСТЕ ЛИ ДОШЛИ ЗБОГ ПУПИНА ИЛИ

Портрет Михајла Пупина – рад Уроша Предића који се чува у идворском музеју у згради старе школе

АКО СТЕ ПРЕЛИСТАВАЛИ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ И ПОД СЛОВОМ И НИСТЕ НАШЛИ ИДВОР НЕ ЉУТИТЕ СЕ. ПОТРАЖИТЕ НА СЛОВО П. ТАМО ПИШЕ ДА ЈЕ У ОВОМ СЕЛУ 1854. РОЂЕН МИХАЈЛО ПУПИН. ОВЕ ЈЕСЕНИ НАВРШАВА СЕ ПЕДЕСЕТ ГОДИНА ОД ЊЕГОВЕ СМРТИ. ЗАБАВНИК ВАМ ПРЕДСТАВЉА ДВА ИДВОРА: ДАНАШЊИ, КАКО СМО ГА МИ ВИДЕЛИ, И ОД ПРЕ 120 ГОДИНА, КАКО ЈЕ ОПИСАН У УСПОМЕНАМА МИХАЈЛА ПУПИНА

ЗБОГ ГУСАКА?

Снимио: Љубомир Патрногић

ЈЕСТЕ ЛИ ДОШЛИ ЗБОГ ПУПИНА ИЛИ ЗБОГ ГУСАКА?

Идвор је у Банату на левој обали Тамиша. Има 316 домова у којима живи 1.400 становника.

У Идвор се стиже друмом из Панчева, Зрењанина, Новог Сада, Београда... или реком. Са сваке стране село се издалека познаје по црквеном и ватрогасном торњу који штрче изнад зеленог дрвећа и црвених кровова. Идвор се сместио на брежуљку, око хиљаду корака југоисточно од корита Тамиша, па личи на насукани брод.

Стижемо у Идвор чамцем. Пловимо узводно. Иза нас су села Баранда, Сакуле и Фаркаждин. Тамиш тече кроз кањон густих тополових шума. На местима где престају шуме, с воде пуца банатска равница. Код Идвора се пашњацима не види крај. Идворске ливаде освојила су јата гусака, стада оваца и крда говеда. У Идвору има више од 40.000 гусака, око осам хиљада оваца...

Из Тамиша упловљавамо у канал Тукош, идворску луку. Пристајемо испод идворског брега, под сам прамац насуканог брода. Палуба је обрасла копривом, боцом и бурјаном. На средини уздигао се споменик, с крстом на врху. Белег је старог села, Идвора у земуницама ког на овом месту подигоше преци данашњих житеља.

Од старог села до данашњег Идвора стиже се превлаком.

Улаз у село с тамишке стране отвара велики сеоски шор или Улица Михајла Пупина. У њој су Дом добровољног ватрогасног друштва, нова школска зграда с десне стране. С леве стране стара сеоска црква, па парк. У средини парка споменик Михајлу Пупину, здање Народног дома Михајла И. (Идворског) Пупина и стара школа преуређена у Музеј, у коме је 1979. године постављена изложба о животу и делу Михајла Пупина. Милан Девић, директор идворске основне школе који брине о Музеју вели да Идвор сваке године походе хиљаде посетилаца, углавном школске екскурзије. Једне јунске суботе кад смо били у Идвору испред сеоске кафане била су заустављена два аутобуса којима су допутовали ђаци из Кањиже.

Михајло И. Пупин рођен је у Идвору 1854. године од оца Константина и мајке Олимпијаде. Стотинак метара од самог центра села у великом шору стоји још један идворски музеј, родна кућа Михајла Пупина. Из ње је Михајло отишао на школе у Панчево, па у Праг, у Нови свет – Америку... Да постане научник светског гласа и имена.

У Идвору данас постоји кућа Пупина. Глава куће је Славко Пупин кога мештани зову Лала. Славко је унук Арсин, брата од стрица Михајла Пупина. Лала Пупин рођен је 1907. године и памти повратке и посете Михајла свом селу.

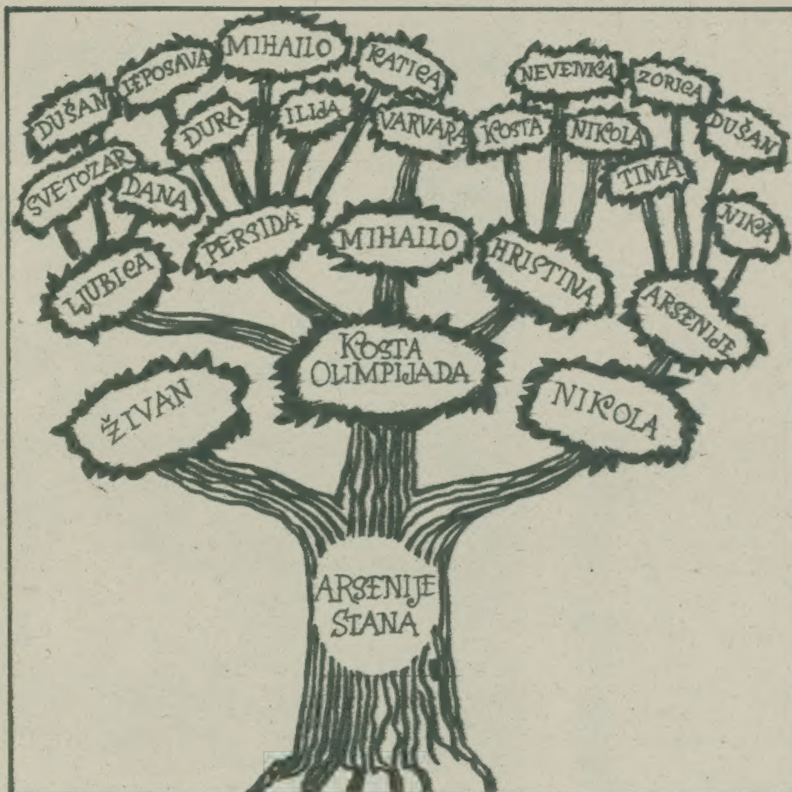
– Имао сам четрнаест година. Ја сам чув'о овце под брегом, код старог села, кад су дошли по мене да ми јаве да је дош'о деда Миша и да 'оће да ме види. Ја дош'о, пролеће било, ја сав гарав, помаг'о, људи пекли циглу. Он ме ухвати за главу и вели: Еј, темељу, Пупину, само се плодите Пупини, биће вам добро.

Он је био човек крупан, деб'о, ко на споменику...

Славко Пупин има сина Михајла, унуке Славољуба и Душка и праунука Михајла.

У Идвору има и пошта, у многим кућама телефони. Шорови су асфалтирани или поплочани. Тамишом плове чамци које покрећу мотори. Идворски тинејџери у посластичарници купују семенке сунцокрета које грицкају док гледају филмове у биоскопу у Дому Михајла Пупина. Момци проводе вечери играјући карте или гледајући телевизијски програм у боји у сеоској кафани.

На пашњацима крај Тамиша, идворски пастири гоне стада мочугама... Ногама смо размицали траву. Нисмо нашли ниједну у земљу пободену брицу.

Породично стабло идворских Пупина

ПАСТИР У ЛЕТЊЕ ДОБА

...Верни старим обичајима Срба, у дугим зимским вечерима Идворци су одржавали своја посела. Као дечак ја сам био на многима од њих у кући свога оца. Старији људи би поседали око топле пећи на клупи направљеној од истог материјала као и сама пећ, обично од неких цигала, омалтерисана и окречена. Људи су пушили и разговарали, а изгледали су као сенатори, самозвани чувари све мудрости у Идвору. Крај ногу старијих седели су на клупицама млађи људи, а пред сваким од њих стајала котарица у коју су крунили жута зрна са великих кукурузних клипова. То би радили цело вече. Старије жене седеле су на малим клупама дуж зида; оне су преле вуну, лан или кудељу, шиле или везле.

...Али нико не ради толико колико српски во. Он је свуда највернији и најважнији слуга српског сељака, а највише у Банату. Он пооре све њиве у пролеће, он превезе сазрело жито са далеких плодних поља на сеоска гувна, када дође време жетви. Тек почетак вршидбе окончава тешке напоре доброг старог вола; тада почиње његов летњи одмор и онда га шаљу да се прихрани, одмори и припреми за јесен када треба превлачити кукуруз и обавити јесење орање. Сеоским дечацима још недораслим за рад на гувну, поверава се да за време летњег одмора чувају волове на паши. Школски распуст поклапа се са одмором добрих, старих волова. И ја сам неколико лета провео на овом занимљивом послу. То су биле моје једине летње школе и то најинтересантније школе које сам икада посећивао.

...Сваки дечко имао је брицу, нож са дрвеном дршком. Тај нож би се забадао дубоко у земљу, затим би се ударањем по његовој дршци производио звук, а деčаци су, лежећи на земљи, прислоњеним ухом, имали задатак да одреде правац и растојање звучног извора. Вежбајући, постали смо стручњаци за ову врсту сигнализације. Запазили смо да се звук много брже простире кроз земљу него кроз ваздух и да чврста земља боље преноси звук од растресите узоране земље.

...Могли смо пратити сваки корак волова који су се кретали тамо-амо, а чак бисмо чули и како пасу...

...Чисто сумњам да је просечни физичар Европе могао то учинити у оно време. Овај феномен је основа открића до којег сам дошао двадесет пет година после ових нових искуства стечених у пастирској школи у Идвору.

(одломци из аутобиографије Михајла И. Пупина „Од пашњака до научењака" која је објављена 1923. године у Њујорку, а наредне године награђена Пулицеровом наградом)

Како је Идворски стекао славу

Михајло Пупин заузима видно место међу научницима и проналазачима у области електронике, а посебно телефоније, телеграфије и радио-технике. Био је почасни доктор многих универзитета у свету. Објавио је 24 патента који се односе на технику телекомуникација, а неки од њих представљају епохалне проналаске.

Највећи Пупинов проналазак јесте повећање домета простирања телефонских струја. Пупин је 1900. године поставио теорију у свету познату под именом „Пупинова теорија", чија је основна поставка да се штетно дејство капацитета водова, који представљају главну сметњу преноса говора на дужим одстојањима, може отклонити постављањем индуктивних калемова на строгим удаљеностима дуж водова. Ови индуктивни калемови данас се зову „Пупинови калемови", а процес укључивања калемова у линију назива се „пупинизација".

Дарко Чварковић

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

БУРА ЗБОГ БУЏУМБУРЕ

Ако желите да проверите своје опште образовање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако питање дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте их пронашли, честитамо! А ако, ипак, нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране

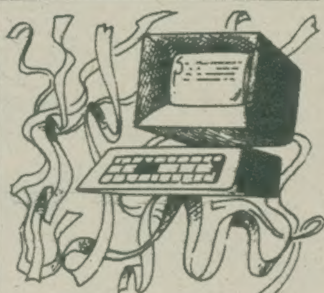
1. Буџумбура је:
а) афричка врста инсекта
б) град у Африци
в) афрички цвет – месождер

2. Највећи дувачки инструмент у симфонијском оркестру зове се:
а) туба
б) труба
в) тромбон

3. Познате стихове:
„Коло од среће уоколи
вртећи се не престаје
Тко би гори, сад је доли,
а ко доли, гори устаје"
– написао је:
а) Петар Петровић-Његош
б) Иван Мажуранић
в) Иван Гундулић

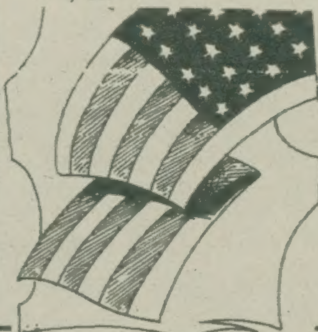

4. Листинг је:
а) преглед текста на екрану компјутера
б) аутоматско листање страница
в) штампана листа с подацима из рачунара

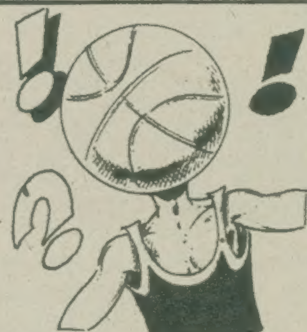
5. Највећи грчки јунак у тројанском рату Ахил имао је једну слабу тачку:
а) лакат
б) нос
в) пету

6. Сједињене Америчке Државе састоје се од следећег броја савезних држава:
а) 54
б) 50 + један округ
в) 52

7. Тесла је јединица за:
а) јачину струје
б) масу
в) магнетску индукцију

8. Дражен Петровић рођен је 22. октобра 1965. у:
а) Шибенику
б) Задру
в) Сплиту

9. Мигуел Сервантес, писац „Дон Кихота", изгубио је леву руку у чувеној поморској бици која се одиграла 1521. код:
а) Хестингса
б) Трафалгара
в) Лепанта

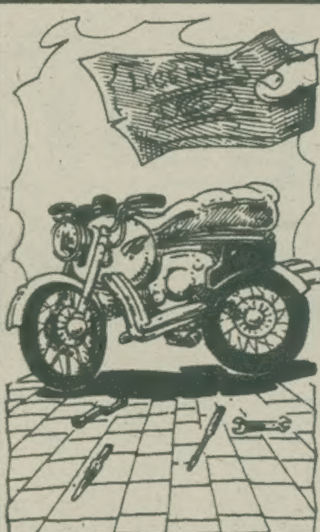
10. Нормалан ваздушни притисак на нивоу сваког мора у свету износи:
а) 1013 милибара
б) 1031 милибар
в) не износи свуда исто

11. Један од наших најбољих преводилаца свих времена „препевао" је књигу

„Кола Брењон" од Ромена Ролана. Његово име је:
а) Сима Пандуровић
б) Милан Димовић
в) Милан Богдановић

12. У нашој земљи може се у слободној продаји купити само један од ових мотоцикала:
а) хонда
б) јамаха
в) BMW

13. Чувену слику „Доручак на трави" насликао је један од ове тројице француских сликара:
а) Мане
б) Моне
в) Реноар

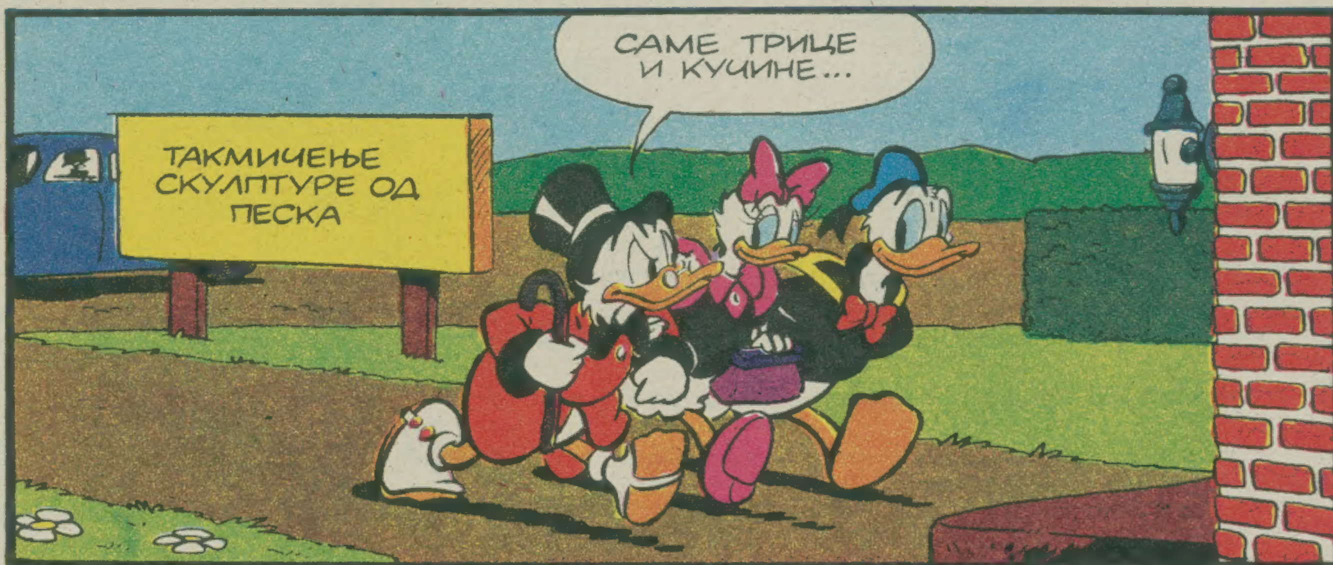
ОДГОВОРИ:

1–б) Буџумбура је један од већих градова Републике Заир, налази се на обали језера Тангањика.
2–а) тубе, најдубљи у групи лимених инструмената.
3–в) Иван Гундулић, из јуначког епа „Осман".
4–в) штампач на компјутеру.
5–в) Зато се за слабу тачку каже „Ахилова пета".
6–б) 50 савезних држава и један округ (Колумбија), од тога 48 континенталних, плус Хавајска острва и Аљаска.
7–в) Јединица у међународном систему мера (Т) за магнетску индукцију.
8–а).
9–в) Поморска битка код Хестингса одиграла се 1066. а код Трафалгара 1805. године.
10–в.
11–в) Пандуровић је преводио Шекспира, а Милан Димовић Ростановог „Сирана де Бержерака".
12–в) За јамаху и хонду потребна је увозна дозвола.
13–а) Едуар Мане (1832–1883), један од зачетника импресионизма

Илустровао Димитрије Костић

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

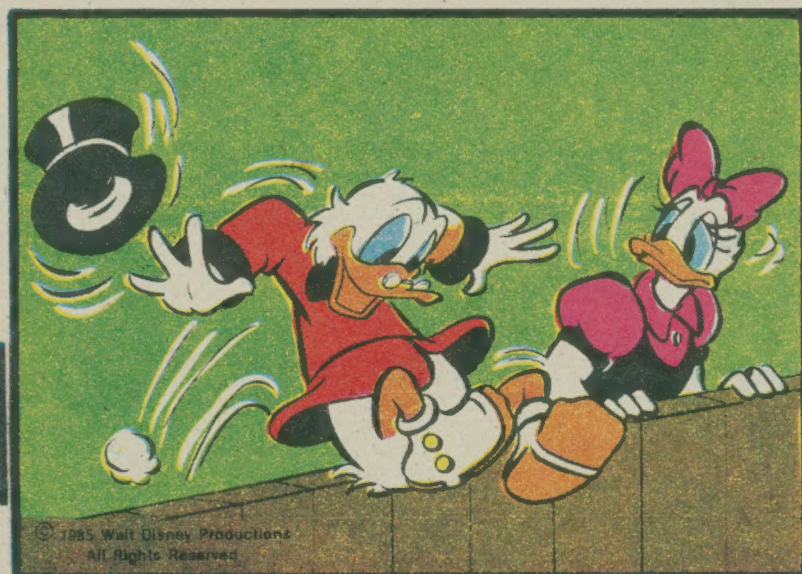

ТАКМИЧЕЊЕ СКУЛПТУРЕ ОД ПЕСКА
САМЕ ТРИЦЕ И КУЧИНЕ...

ОВО ЈЕ НАЈВЕЋА БЕСМИСЛИЦА КОЈУ САМ ИКАДА ВИДЕО!

ПРАВИТИ СКУЛПТУРЕ ОД ПЕСКА КОЈЕ ЋЕ РАЗНЕТИ ПРВИ ПОВЕТАРАЦ!

ТО ЈЕ ГУБЉЕЊЕ ВРЕМЕНА, ТРОШЕЊЕ СНАГЕ И ПОМАЊКАЊЕ ДОСТОЈАНСТВА!

ОХ, ИСПУСТИЛА САМ МЕТАЛНУ ДЕСЕТИЦУ!

© 1985 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

ПА, С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ И СТАРИЈИ БИ ТРЕБАЛО ДА СЕ МАЛО ПОИГРАЈУ У ПЕСКУ!
4-28
Distributed by King Features Syndicate

За читање наглас

КАРЕЛ ЧАПЕК

СЛУЧАЈ ДОКТОРА МЕЈЗЛИКА

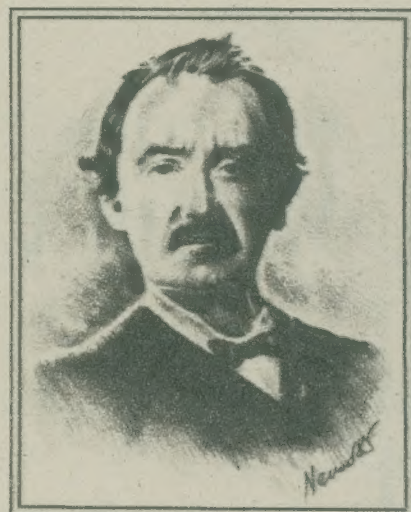
– Слушајте, господине Дастич – рекао је забринуто полицијски чиновник др Мејзлик старом чаробњаку – ја сам у ствари дошао к вама да вас запитам за мишљење. Имам један случај који не могу себи да разјасним.
– Да чујем – рече господин Дастич. – А кога се тај случај тиче?
– Мене – уздахнуо је др Мејзлик. – Што више на њега мислим, све мање га схватам. Слушајте, то је да човек полуди.
– Шта вам је, дакле, учињено нажао? – запита умирујући га господин Дастич.
– Ништа – одговори журно др Мејзлик. – То је сно најгоре. Ја сам сам урадио нешто што не разумем.
– Ваљда то неће бити тако зло – тешио га је стари Дастич. – Дакле, младићу, шта сте урадили?
– Ухватио сам обијача благајни – одговори др Мејзлик туробно.
– И то је све?
– Све.
– А тај обијач биће да није био прави – помагао му је господин Дастич.
– Па био је, признао је. Обио је благајну у јеврејском добротворном друштву, знате... Био је то неки Розановски или Розенбаум из Лавова – гунђао је др Мејзлик.
– Нашли су код њега провалничке полуге и све.
– Па шта бисте хтели да знате? – подсетио га је стари Дастич.
– Ја бих хтео да знам – рече полицијски чиновник замишљено – како сам га ухватио. Чекајте, испричаћу вам све по реду. Пре месец дана, било је то трећег марта, радио сам до поноћи. Не знам сећате ли се да је тада већ трећи дан падала киша. Часком сам скочио у кафану, па сам онда хтео да одем кући, на Винохраде. Али уместо тамо ишао сам у супротном правцу према Длажденој улици.
– То је оно забачено свратиште у Длажденој улици – присетио се господин Дастич.
– Тачно. Тамо ноће обијачи и џепароши из Пеште или из Галиције кад дођу у Праг на посао. Ми пазимо на тај локал. Шта мислите, није ли то била сасвим обична полицијска навика што сам отишао да тамо мало завирим?
– Може бити – просуђивао је господин Дастич. – Такве ствари човек понекад ради сасвим механички, нарочито ако има смисла за дужност. У томе нема ништа необично.
– Идем ја дакле у Длажедну улицу – наставио је др Мејзлик – успут погледам попис гостију код „Три девице" и идем даље. На крају Длаждене улице се зауставим и опет окренем натраг; молим вас лепо, не бисте ли ми могли рећи зашто сам се враћао?
– Има и таквих случајева – признао је господин Дастич. – Али такво предосећање није ништа загонетно. Па зна се да у човеку постоје неке више способности...
– Боже! – повика др Мејзлик. – Да ли је то, дакле, била навика или неке више способности? То бих волео да знам! – Чекајте, дакле. Док ја тако ходам, иде према мени неки човек. Реците, зашто, до ђавола, не би било ко могао ићи у један сат ноћу Длажденом улицом? У томе нема ништа сумњиво. Ја сам нисам ни на шта помислио; али зауставио сам се управо под светиљком и палио цигарету. Знате, ми то радимо, кад хоћемо ноћу некога да посматрамо. Шта мислите: је ли то био случај или навика, или... или нека подсвесна узбуна?
– То не знам – рече господин Дастич.
– Ни ја! – викну љутито др Мејзлик. – Гром и пакао! Палим ја, дакле, цигарету под том светиљком, а тај човек пролази поред мене. Мој господине, ја му нисам ни погледао у нос, него само буљим у земљу. Кад је тај човек прошао, почело је нешто у мени да се буни. До ђавола, рекох у себи, овде нешто није у реду – али шта у ствари? Па тога господина нисам ни погледао! Стојим тако на киши под светиљком и размишљам; и одједном ми паде на ум: ципеле! Тај човек је имао нешто чудно на ципелама. И ја вам тако из чиста мира изговорим наглас: пепео.
– Какав пепео? – запита господин Дастич.
– Па пепео. У том часу сам се сетио да је тај човек имао пепела на ципелама између нагдавка и ђона.
– А зашто не би смео да има пепела на ципелама? – упита господин Дастич.
– То се разуме – викну др Мејзлик. – Али, господине, у тај трен видео сам, да, видео сам обијену благајну, осигурану против пожара како из ње пада пепео на под. Знате, онај пепео који се налази међу челичним плочама. И видео сам како те ципеле газе по том пепелу.
– Е, то је била интуиција – закључи господин Дастич. – Генијална, али случајна интуиција.
– Бесмислица – рече др Мејзлик. – Човече, да није падала киша не бих се ни обазирао на тај пепео. Али када пада киша људи обично немају пепела на ципелама, разумете ли?
– Онда је то био емпиријски закључак – настави са сигурношћу господин Дастич.
– Био је то сјајан закључак на темељу искуства. А шта је било даље?
– Онда сам пошао за тим момком: зна се, сбратио је код „Три девице". Тада сам телефонирао по два детектива па смо извршили рацију: нашли смо тамо господина Росенбаума с оним пепелом и обијачким полугама и с дванаест хиљада из благајне јеврејског добротворног друштва. То више није важно. И разуме се, новине су писале да је тада наша полиција показала велику спремност – какве глупости! Молим вас, да случајно нисам ишао у ту Длаждену улицу и да нисам случајно погледао у ципеле оном лопову... То јест – рече др Мејзлик потиштено – ако је то био само случај. То је баш оно.
– Па то није важно – казао је господин Дастич. – Млади човече, то је био успех с којим можете бити сасвим задовољни.
– Задовољан! – плану др Мејзлик. – Господине, како да будем задовољан кад не знам због чега? Да ли због своје чудесне детективске проницљивости? Или због механичких полицијских навика? Или због срећног случаја? Или због неке интуиције и телепатије? Видите, то је био мој први већи случај; човек нечега мора да се држи, зар не? Рецимо, да ми сутра дају неко убиство, господине Дастич, шта да радим? Треба ли да трчим по улицама и гледам људима оштроумно у ципеле? Или треба да идем за носом и чекам да ме неко предосећање или унутрашњи глас одведе право убици? Ето видите, то је тај случај...
„...Господин доктор Мејзлик на телефон", јави се конобар. „Зове вас управа полиције".
– Ето га сад – промрмља др Мејзлик запрепашћен. А кад се вратио, био је блед и нервозан.
– Молим да платим, конобару! – викну нервозно. – Ево већ сада! Нашли неког странца који је убијен у хотелу. До сто ђавола! – и оде. Чинило се да овај енергични млади човек има трему.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубовц

ЈОШ У ПРОШЛОМ ВЕКУ ШЛИМАН ЈЕ ОТКРИО ГРАД ЧИЈА ЈЕ ОПСАДА ОПИСАНА У ЧУВЕНОЈ „ИЛИЈАДИ". МЕЂУТИМ, САД СЕ ОЗБИЉНО СУМЊА ДА ЈЕ ТО ЗАИСТА ТРОЈА

ГДЕ ЈЕ

Пре сто година (од 1870. до 1890.) Хајнрих Шлиман, занесени немачки археолог, трговац, милионер и полиглота, откопао је у Малој Азији, на самом улазу у Дарданеле, древну тврђаву у којој су научници, у почетку нерадо а затим с одушевљењем, препознали Хомерову Троју. Прекоморски поход далеких микенских предака, који је послужио као подлога за мит, добио је најбољу могућу потврду.

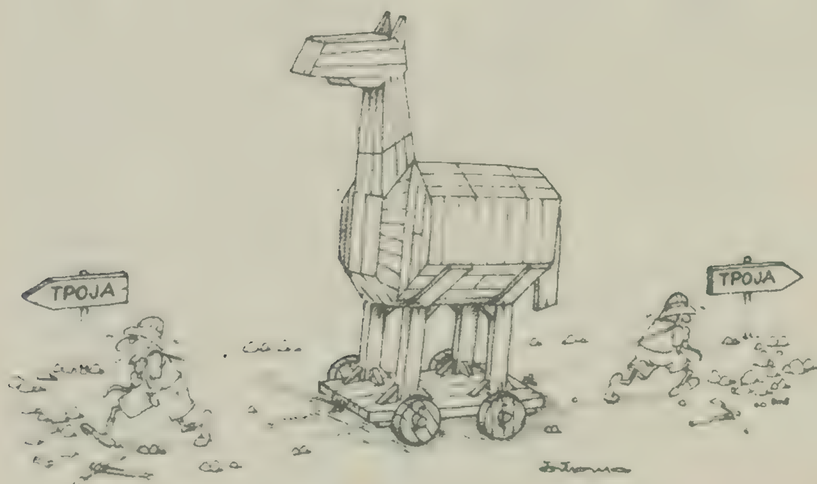
Све због лепе Јелене

По легенди разлог за велики ратни сукоб под Тројом између војске микенског краља Агамемнона (с грчким савезницима) и Тројанаца с друге стране била је отмица лепе Јелене, жене спартанског краља Менелаја, брата Агамемноновог. Њу је уграбио Парис, син тројанског краља Пријама. Главни грчи јунаци били су Ахил, Патрокло, Диомед, Нестор, Одисеј и два Ајанта, а тројански – Хектор, Парис, Енеја, Мемном и амазонка Пентесилеја. Првима помажу богови Посејдон, Хера и Атина, њиховим противницима Афродита и Арес, док је Зевс, како и приличи врховном господару Олимпа, неутралан...

ЈЕДНОМ СЕ ЖИВИ ...

Копајући у Микени, Троји и Тиринсу Шлиман је сакупио највећу збирку злата икада пронађеног у краљевским гробницама. „Своје благо осигурао је и сакрио од власти као лопов" – пише његов биограф Церам. „Накитом старим 3.000 година окитио је своју жену којој је било 20!" Разним заобилазним путевима неки важни комади ове пребогате збирке најзад су из Троје доспели у Берлински музеј ране историје и праисторије. Двадесетак година благо је остало у том музеју, преживело први светски рат, али не и други кад су на зграду музеја пале бомбе. Део збирке – углавном керамика – сачуван је и пренет у једно забачено село. Научници који су га овде допремили, отпутовали су, а становници села који су преживели нису знали о чему се ради кад су пронашли сандуке пуне ваза, крчага и шољица. Живот се вратио у село и кад би се неко женио, момци би одлазили и довозили пуна колица амфора непроцењиве вредности и, веселећи се и подврискујући, разбијали на прагу младенаца!

ГА ТРОЈА?

Карикатура: Т. Борковић

Надмоћни Грци узалуд опседају Троју десет година све док је преваром не заузму: тобоже напуштају опсаду али остављају пред Тројом великог дрвеног коња у коме су сакривени ратници. Упркос опоменама, пророчице Клитемнестре и свештеника Лаокоонта, Тројанци увлаче коња у град. Војници сакривени у његовој утроби отварају осталим Грцима градска врата и Троја је коначно освојена.

Поход на град у Малој Азији, било шта да му је повод, очигледно је био значајан догађај јер је уз њега поникао читав низ митова. Град се налазио на омањем узвишењу јужно од Хелеспонта (данас Дарданели), неколико километара од мора и у својој власти држао трговачке путеве који су из медитеранских и анадолских градова, преко Хелеспонта, кроз Босфор, ишли према ушћу Дунава и Дњепра. Кад је струја са севера била јача, мали бродови који су ишли из Мисира и Сирије, са Кипра и Крита, нису могли ући у Хелеспонт, па су робу морали да истоварују и преносе је сувим путем испред тројанског града. Владар Троје наплаћивао је за пролаз високу царину и тако стекао силно благо због чега је град представљао примамљив плен за освајаче какви су били и Хомерови Ахејци.

Али, шта о свему томе кажу откопане рушевине.

Цењени аматер

Страст са којом је Шлиман трагао за Тројом, његов упоран рад и, на крају фантастичан успех, одушевили су светску јавност. Један „аматер", „дилетант" учинио је за археологију више него сви „људи од струке" до тада заједно: вести са ископавања стигле су на насловну страницу „Тајмса", премијер Гледстон пише предговор за његову књигу, новине доносе преко деведесет чланака о Троји... Ту су и докази – на узвишењу Хисларик, у данашњој северозападној Турској пронађени су остаци велике тврђаве која је опсађивана, освојена на препад и спаљена. У њој су нађени остаци микенске керамике, сведочанство да су освајачи били Грци.

Све као што је код Хомера описано. Шлиман је тако ућуткаò сумњичаве који су „Илијаду" сматрали измишљотином.

Његова открића била су значајнија него што је и сам био свестан. Нижи слојеви које је откопао показали су се старији хиљаду година од тројанског рата. Шлиман је открио цивилизацију која је била непозната историчарима а цветала је овде много пре Грка! Али, је ли открио и Троју?

Он је чврсто веровао да јесте и свакоме ко би се усудио да у то посумња објављивао је рат и сматрао га личним непријатељем. У ствари, његова вера и није била тако тврда. О положају на коме се налази Троја писао је опширно у својој књизи пре но што је почео с ископавањима, а већ први радови су га непријатно изненадили – открио је много старију цивилизацију, нигде двораца, ни храмова. Потпуно збуњен он 30. октобра 1870. пише једном пријатељу: „Можете замислити мој ужас. Јуче сам дошао до каменог доба..." а 1. новембра записао је у свој дневник: „Не верујем да ћу овде икада наћи Троју".

Испашћу будала

Како је ипак повратио веру? На то га је највише натерала немогућа ситуација у којој се нашао. Ево његових речи: „Морам чврсто да верујем да ћу наћи Троју јер ћу иначе испасти будала". Другу помоћ пружили су му „докази": наишао је на гомилу камења, значи то је она висока кула с које су Пријам и Јелена посматрали ахејске јунаке. Касније је утврђено да то уопште није кула већ зидови из две потпуно различите епохе. А таквих брзоплетих „доказа" је било море. За његове присташе најјачи адут било је чувено „Пријамово благо": златне посуде, дијадеме, накит. Где би се све то могло наћи него у царској палати? А недавно је по Шлимановим дневницима утврђено да тог великог блага у ствари и није било! Драгоцености које је ископавао на разним местима и у различито време, кријући то од власти, Шлиман је представио јавности заједно и чак свесно ширио легенду о томе како је са својом младом женом, Гркињом, откопавао злато и како га је „Софија кришом испод шала пребацивала до колибе у којој смо живели". Међутим, њихова преписка сведочи да у то време Софија уопште није била у Турској већ у Грчкој! Касније је Шлиман према потреби одређивао „тачно место" налаза. Укратко, савест научника повремено је уступала пред жељом за славом.

После Шлимана копао је његов ученик Дерпфелд, касније Блеген. Укупно је откривено девет слојева, девет различитих култура, а Троја се стално селила из једног у други непрестано се пењући навише. Тако је Шлиман у почетку тражио Хомерову Троју у најнижем, затим се зауставио на другом слоју (спаљено насеље и злато), а Дерпфелд је, на основу пронађених предмета из Микене, подигао Пријамову Троју у шести слој. Блеген је, међутим, преселио легендарни град у 7а слој у коме такође има трагова разарања и пожара и нешто грчке керамике за коју ће недавно бити утврђено да је много млађа и да не припада времену тројанског рата (13. век пре наше ере).

Једном речју, ниједан од тројице славних археолога није у ископинама нашао материјалне доказе да је Хисларик одиста Троја. Који је то онда град?

Ефекат поквареног телефона

Хомер је, доказано је, користио готово народно казивање, одабирао, проширивао, објединио радњу, али како је таквих казивања о тројанском рату било много, нека од њих нису се слагала међу собом. Ту и треба тражити корен ефекта „поквареног телефона" око легендарног града у Малој Азији.

У својим еповима Хомер опсађени град назива час Троја, час Илион (отуд „Илијада"), а као да му је и то било мало: појављује се и треће име – Пергам. Истина, ретко. Историчари и филозофи приметили су да се зависно од тога у којем се поглављу користи име града, мењају такође називи за Грке. Случајно? Не, тамо где се чешће појављује Илион, Грци се називају Данајцима док се уз Троју појављују Ахејци. У епу се уз Илион редовно употребљава епитет „стрм", „брежуљкаст", „ветровит" што све одговара Хисларику, уз Троју искључиво „пространа", „широка" с „дубоком плодном земљом". Све је то натерало научнике да посумњају да се ради о два различита града, односно да се у „Илијади" слило неколико верзија микенске легенде о походу преко мора и о опсади градова у Азији. На Хисларику, закључили су, налази се Илион, Пергам је главни град Тевтраније, а „упао" је у еп јер постоји и тевтранијска верзија о тројанском рату с истим догађајима и истоветним јунацима. Где је, онда, Троја? За сада нема одговора.

* * *

Да ли све ове сумње и колебања умањују значај радова Хајнриха Шлимана? Свакако не. Зар и Колумбо није откривајући Америку мислио да је то Индија, па то овај догађај није учинило мање вредним. Шлиман, истина, није пронашао кључ за многе загонетке далеке цивилизације али их је први, с лопатом и мотиком у руци, открио свету. Живот му је био богат и испуњен и није имао за чим да жали кад му је смрт 1890. одузела лопату из руку.

Сахрањен је у Атини, а крај одра су му стајали краљ и престолонаследник Грчке, дипломатски представници свих држава и сви министри... Пред бистом Хомера захвалили су странцу који је обогатио за хиљаду година знање о грчком старом добу. Ту су били и његова жена Софија, син Агамемнон и кћерка Андромаха.

В. Смиљанић

ТРОЈА У ЈУГОСЛАВИЈИ?

Хомерова Троја је на Неретви. Мало место Габела на ушћу Неретве у Јадранско море, постојбина је Тројанаца. Ту се водио тројански рат опеван у „Илијади", одатле је Одисеј кренуо на свој дуг повратак у родну Итаку. То тврди мексички филолог и пасионирани истраживач Роберто Салинас Прајс у недавно објављеној књизи „Хомерова слепа публика" која је изазвала праву сензацију у научном свету.

Нова истраживања неће штетити науци. Напротив, она су изазов и нашим и светским научницима да још једном посете Габелу и околину, а нарочито да изуче Одисејева путовања. Поводом ове најновије претпоставке један новинар сетио се и Шлимана. Није ли слично радио и тврдоглави Неман? И он је тврдо веровао у оно што је радио. А веровати – говорио је Аристид Вучетић, човек на кога се Прајс веома често ослања – предуслов је за свако откриће.

Угледни професор др Ђуро Базлер сумња да би Габела могла бити Троја јер нема одговарајућих налаза, али оставља могућност да би то могло бити неко место у близини, рецимо Горица код Груда, где има споменика тог времена.

Роберто Салинас Прајс чврсто верује и своје веровање доказује. Можда је то почетак рађања нове Троје. Али, сигурно не и последње. Трагање се наставља. У Малој Азији, Грчкој, Југославији...

DIK BROWNE **ХОГАР СТРАШНИ**

ТВРЂАВА ОГРАЂЕНА ЛЕШЕВИМА

НА 700 БРАНИТЕЉА КРАЈИНЕ КРЕНУЛО ЈЕ 60 ХИЉАДА ТУРСКИХ ВОЈНИКА. МЕХМЕД-ПАША ЈЕ БИО СИГУРАН ДА ЋЕ НАЈЗАД ОСВОЈИТИ ТАКО ВАЖАН И ЖЕЉЕН ЦИЉ

Био је 6. јануар 1715. године кад је народ Цетинске крајине сазнао да је Турска објавила рат Венецији. Није било тешко да се претпостави где ће се водити борбе: свакако у Далмацији, односно Цетинској крајини јер Турци никако нису хтели да се одрекну стратешки важног Сиња и плодне Крајине. Домаће чете зато изводе брз и успешан напад на погранична турска упоришта и гоне турске посаде из Нутјака, Чачвине и Пролошке куле. Припрема се и одбрана, поправљају куле и зграде, копају ровови, прикупља храна, осигурава вода, купи се и спрема оружје и људство. Цетинска крајина је сва на ногама

Али, не мирују ни Турци. Њихов заповедник, сињски сераскер Мехмед-паша Ћелић, прикупља око 60 хиљада војника од Купреса до Ливна. Судећи по ужурбаним и великим припремама на обе стране, на помолу је крвав и врло значајан окршај у коме је опсада Сиња неминовна.

Мост од турских лешева

„Дневник опсаде Сиња вођен на италијанском језику, готово је једини писани документ о том изузетном догађају не само за историју Сиња и Цетинске крајине.

Двадесет и трећег јула огласила су се три пуцња прангија с куле у Прологу – најава Сињу и Крајини да је моћна турска војска кренула из Ливна. Део становништва, водећи стоку и носећи са собом најнужније, тражи уточиште у планинама. Ратници се склањају у зидине и тврђаве Сиња и, одлучни за бој, чекају непријатеља

Већ сутрадан прве турске чете нахрупиле су у околину Сиња. Све је брзо опљачкано, куће попаљене, затечено становништво или је посечено на кућном прагу или одведено у ропство.

Двадесет и шестог јула турске војсковође преговарају са Оточанима и нуде им имања у Ливањском пољу ако се предају без борбе. Међутим, понуда је одбијена. За одмазду, османлијски силници следећег дана наваљују на Оток, насеље на рубу родног Сињског поља. Наилазе на храбар отпор. Уверени да ће село освојити за тили час, успели су да продру у њега тек пошто су преко хиљаду властитих лешева премостили Цетину Чим су продрли у Оток, сасекли су 140 бранитеља Само је тридесетак успело да се пробије преплива Цетину и дође до сињске тврђаве

Видећи да Цетинска крајина не може да се покори онако како су очекивали, Турци следећа два дана убрзо увежбавају своје коњанике за нове нападе. Јер, ако се овако брани мали Оток, како ли ће тек да буде турским јаничарима и аскерима кад навале на утврђени Сињ?

Разнећемо вас ђуладима!

Последњег дана јула главни део турских снага кренуо је на Врлику и Дрниш. Врлику су освојили, а све житеље затечене у тврђави одмах сасекли Дрниш нису успели да заузму иако су ту изгубили 600 војника. За освету попаљено је Петрово поље под житом

Већ 4. августа бранитељи тврђаве угледали су на свим брежуљцима око Сиња мноштво коњаника, пешака и барјака са турским полумесецом. Окршај је могао да почне сваког часа.

Сутрадан су бројни турски коњаници прешли Цетину и улогорили се у пољу, недалеко од утврђења са бранитељима. Јасно се видео и шатор османлијског заповедника: смештен на погодном узвишењу, он је имао на оку сву своју утаборену војску и тврђаву за којом је толико чезнуо

Вршећи последње припреме за одбрану и очекујући да загрме турски топови, Сињани 7. августа угледаше како се тврђави приближава турски курир са јаком пратњом. Он им је предао четири писма којима сараскер тражи да му одмах предају град. У противном, биће разнесен топовским ђуладима

О Мехмед-пашиној уцени бранитељи су већали сасвим кратко и углас се сложили да одбију турски захтев и да бране град.

Сутрадан над Сињским пољем одјекнуше први пуцњи.

Увидевши да од предаје нема ништа, турски коњаници и пешаци затворише сваки приступ граду. Почели су да копају ровове и да се и сами утврђују, кад се огласише пушке са тврђаве. Турци одговорише снажном топовском паљбом. Убрзо плану ватра у којој нестадоше многе куће и две цркве

Турска канонада се наставила и сутрада, 9. августа: ђулад начинише на граду прве веће пукотине и оштећења.

Убитачна топовска ватра, од које је попуцало и око 430 метара јаких зидина око тврђаве, трајала је све до 14. августа. Изгледало је да бранитељима нема спаса, да ће турска пешадија врло лако освојити град. Упорни Мехмед-паша био је надомак циља

Коњ без јахача

Већ у зору тога дана огромна маса турских пешака, а затим коњаника и резервних чета, силовито је навалила на утврђење око којег је све мирисало на паљевину. И док су се испод саме тврђаве поносно вијорили османлијски барјаци, многи нападачи жељни пљачке и плена пели су се уз зидине и бедеме да би што пре ушли у град Око 700 бранитеља одбијало је нападе ватром коју су сипали по непријатељу Уследио је нов турски јуриш. Трајао је пуна три часа, а Сињани се бранише још срчаније.

Кад су увидели да су под сињском тврђавом изгубили преко 10 хиљада војника, много ратне опреме и оружја. Турци су се повукли преко Цетине и тако заувек напустили и Сињ и Крајину. Бранитељи су имали 39 погинулих и 52 рањена

У знак сећања на ову велику победу, кад је 700 браниалаца надјачало 60 хиљада добро обучених војника. Сињани сваког августа изводе витешку игру Алку, која се одржала све до данас. И на свакој Алци, већ 270 година, свечано се проводи едек, турски коњ без јахача, са пашиним штитом и оружјем, симболима турског пораза и сињске победе.

Иван Лончар

Илустровао Нежад Мирковић

БОЉЕ ЗАТВОР НЕГО ПРОТЕЗА

Многим клинцима ношење зубних протеза тешко пада, али је један петнаестогодишњак из Грос Поинт Вудса у Мичигену ипак отишао мало предалеко. Дечак чије се име из разумљивих разлога не наводи упао је недавно у једну зубну ординацију и држећи зубара на нишану пушке, изјавио:

– Баш ме брига и ако одем у затвор ако треба и даље да носим ово чудо.

Пушка је пушка, те је зубар кренуо да гневном малолетнику скида протезу одуговлачећи при том посао таман толико да полиција стигне на лице места. Полиција је на крају дошла, али се дечак није уплашио. Успели су да га разоружају тек после рвања у коме је заклети противник протезе опалио два хица у под. Тако се, на крају, све добро завршило. За све изузев за дечака: ем ће одговарати пред судом за малолетнике, ем и даље носи – протезу. ■

ЈЕДИ, ЕНЦИ!

Зоолошки врт у америчком граду Кливленду потрошио је дебљи штос долара купивши младу „горилицу" која је одмах добила име Енци. На жалост, убрзо се показало да њена нарав није имала анђеоска. Између осталог, мајмуница није показивала ни најмању жељу да ишта стави у уста. Одбијала је да једе и кад би јој разноврсне сласне залогаје приносили до њушкице. Ветеринари, чувари, директор, сви су били на ивици нерава: шта да раде?

Директор, који код куће има пола туцета своје деце, показао се као најбољи педагог. Сваког дана долазио је у кавез код Енци и јео: воће, хлеб и печење и тако упорно месец дана док мала мајмуница није, имитирајући га, стала и сама да једе. И, коначно је почела да добија у тежини.

Успех, свака част. Али, ту је и једна невоља. У међувремену трудољубиви директор је добио петнаестак килограма и сада је на – строгој дијети. ■

ПОЛА МЕНИ – ПОЛА ТЕБИ

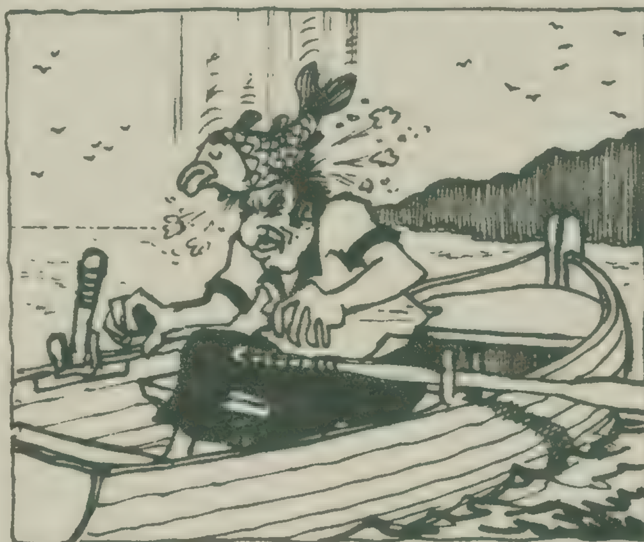
Славни француски сликар Ежен Делакроа створио је једно од својих најбољих, али и најмање познатих дела инспирисан музиком Фредерика Шопена. Велики композитор је дело посветио својој пријатељици Жорж Сандовој, па је Делакроа на свом платну и насликао следећу сцену: Шопен за

клавиром, а поред њега је Жорж Сандова. Ликовни критичари сматрали су да ће слика сигурно заузети место у неком од најпознатијих музеја света. Тако се и догодило, али, да тако кажемо, „половично".

Наиме, неколико година пошто је насликано, платно је стигло у руке једног богатог америчког колекционара. „Велики поштовалац уметности" чувао је неко време слику, а онда му се указала прилика да је добро прода. Међутим, зашто не би још боље уновчио славно име. И он је извео једну малу интервенцију: презао је платно напола, добио две слике и сваку продао одвојено!

Тако се данас Шопенов портрет налази у Паризу, а Жорж Сандова у Копенхагену. ■

ИЛ' ЈЕ РИБА БИЛА ВЕЛИКА, ИЛ' ГАЛЕБ ПРЕВИСОКО

Свашта човеку може да падне с неба, па и потрес мозга. Харолду Перкинсу из Сан Хозеа у Калифорнији је, заправо, из ведра неба на главу пала риба. Харолд је био у чамцу, риба у кљуну галеба. Онда је галеб испустио рибу, а Харолд зарадио потрес мозга. Ил' је риба била много велика или је галеб био много високо. Што се Харолда тиче, дилеме нема: човек је велики баксуз. ■

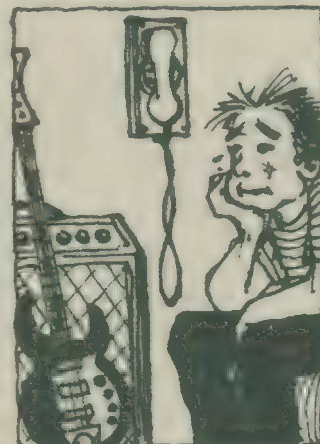
ЛОПОВИ, НЕ МУЧИТЕ СЕ ЏАБЕ!

У цену живота у Њујорку спада и непрестана могућност да вас опљачкају. А глупо је да вам проваљују у кућу када у њој нема онога што провалници обично траже. У то име власници једне куће на Лонг Ајленду поставили су у башти таблу са обавештењем:

„НЕ МУЧИТЕ СЕ ЏАБЕ. ТЕЛЕВИЗОР ВЕЋ УКРАДЕН". ■

ПРОДАЈЕМО, САМО ДА ЧЕДО НЕ САЗНА

Оглас објављен у дневном листу енглеског града Басингстока: „Јевтино се продаје електрична гитара с појачалом. (Уколико се на позив одазове дечак, молимо да прекинете везу и телефонирате касније)". ■

У НЕЗГОДАН ЧАС

Од најраније младости па до смрти у седамдесет и осмој години, француски сликар Огист Реноар (1841–1919) био је обузет својом уметношћу, али никада у потпуности задовољан оним што је урадио.

Тек у позним годинама Реноар је коначно поверовао како поседује клицу праве величине и та спознаја га је силно намучила на самртничкој постељи.

– Каква штета, одлазим сада, кад сам почео да обећавам. ■

УЧИТЕЉ КОЈИ СЕ НЕ ДА ЗБУНИТИ

У италијанском граду Парми сваког дана у базен се баца одређени број таблета хлора. Док је чувар то објашњавао свом новом помоћнику, момак је изгубио равнотежу и упао у воду. Чувар га је запрепашћено погледао и наставио да му даје упуте.

– Слушај, само побацаш таблете у воду. Нема потребе и да их уситниш ногама. ■

ЗЛАТНЕ РИБИЦЕ КОД ЗУБАРА

Златне рибице почеле су да иду код зубара. Ако сте помислили да су им преко ноћи израсли зуби, таман посла. Не иду чак ни да им се ставе златни зуби.

Из Лондона јављају да у све више ординација зубари постављају акваријуме. То смирује пацијенте, помаже им да се опусте. ■

КАКО ДА ПРЕТВОРИШ ДАНАС У ЈУЧЕ

Амерички новинар и хумориста Дон Маркис био је чувен по томе што је увек остављао за сутра оно што је могло да се уради и данас. Једном му се десила велика непријатност да уредник ујутру затражи од њега текст за подне петог дана.

– Тај текст ми је потребан одмах. Мислиш ли да ћеш бити у стању да данашњи посао обавиш данас? – упитао је уредник.

– Наравно – одговорио је Дон Маркис – правићу се да је данас јуче. ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Илустровао: Брана Јовановић

ШТА БИ БИЛО ПОСЛЕ НУКЛЕАРНОГ РАТА

ЏИНОВСКИ ЛОНАЦ ПУН БАЦИЛА

ПОЛАРНА ЗИМА И МРАК. НОВО ЗАЛЕЂИВАЊЕ ОБУХВАТИЋЕ ЧИТАВУ СЕВЕРНУ ХЕМИСФЕРУ И МОЖДА ЈЕДАН ДЕО ЈУЖНЕ. ПОСЛЕ ГОДИНУ-ДВЕ СУНЦЕ ЋЕ ПОНОВО ЗАСИЈАТИ, АЛИ ТО ЋЕ БИТИ СУНЦЕ СМРТИ

Дан 25. јуни 2008. године – Већ две недеље како је почео нуклеарни ужас и исто толико како се Џон К. са својом породицом налази у склоништу. Све је савршено функционисало. Вода, намирнице, ваздух, струја, ништа није недостајало. Јутрос су и сензори показали да је радиоактивност напољу готово нестала. Најзад ће моћи да изађе из своје тамнице и да се надише свежег ваздуха. Зна он добро да напољу неће бити весело: мора да је све спаљено, претворено у пепео, уништено. Ваља све урадити из почетка. Џон се приближава првим вратима, скида резу, откључава друга врата, вуче их себи.

И одједном осети ужасну студен. Поларну, непознату на овим ширинама. Пре него што је брзо затворио врата имао је времена да запази чудан призор: под оловносивим небом,скоро црним, мада је већ 11 сати, на хоризонту су се назирала беличаста пространства. Ледена ...

26. јуни 2009. године – Већ годину дана и две недеље како Џон К. са породицом није излазио из склоништа: напољу је сувише хладно и сувише тмурно. Једном је Џон К. успео да измери температуру: –35° Целзијусових Међутим, пре неколико недеља, приликом последњег покушаја да изађе учинило му се да је топлије, да је небо мање сиво. У сваком случају мораће да изађе из склоништа пре него што оно постане гробница. Више готово да нема ни воде ни намирница, генератор је испустио душу.

Излазак је последња шанса. Чудо: температура је постала скоро подношљива, небо скоро плаво. А тамо, она жута кугла... Да, то је Сунце... Не сија баш много. Али ту је. Џон К. зове жену и децу. Плачу од радости. Преживели су. Сада им ваља пронаћи воду, засејати жито чије су семе сачували, гајити живину и зечеве које су узели са собом у склониште. Живот се поново рађа.

26. септембар 2009. године – Умиру Џон К. његова жена и деца.

Нико није могао да предвиди да ће се овако нешто десити после нуклеарног рата. Ни научна фантастика, ни футурологија. Данас се зна да је то највероватнији сценарио. После разарања удари, помори, радиоактивност. Настаће још два зла.

Поларна зима и мрак. Ново залеђивање обухватиће читаву северну хемисферу и можда један део јужне. А затим, после годину – две, сунце ће поново засијати. Али то ће бити сунце смрти. И нико неће моћи да му се супротстави. У најбољем случају оно ће донети слепило. У најгорем – смрт.

Један проценат сунчеве светлости

Овакве апокалиптичне визије не потичу ни од миролјубивих људи противника рата, ни из лабораторије неког кабинетског научника. Више тимова америчких истраживача дошли су до истих закључака. Ако се њихове визије помало и разликују, сви се они слажу у ономе што је најбитније: нуклеарна зима настаће искључиво као последица нуклеарног сукоба.

Холандски метеоролог Пол Круцен први се запитао: Шта ће се десити са огромном масом отпадака, чађи и дима које ослобађа термонуклеарна бомба? Више тимова америчких истраживача пошли су његовим путем: астроном Карл Саган, физичар Рилард Гурко и његов тим (НАСА), Џорџ Каријер, математичар на Харварду. Њихова истраживања схваћена су толико озбиљно да им је америчка Академија наука доделила 50 милиона долара за наставак истраживања.

Две суперсиле располажу сада нуклеарним арсеналом од 13.000 мегатона. Предвидети „трошак" од 5.000 мегатона за један сукоб није ништа нарочито. То је прва хипотеза до које су дошли истраживачи.

Кад се зна да количина прашине коју усисава атомска печурка износи сто до шест стотина хиљада тона по мегатону експлозива, протосфера и стратосфера прогутаће од пет стотина милиона до три милијарде тона прашине. На ово се надовезује и дим који ће се недељама ослобађати од запаљених градова и шума... Резултат: на читавој северној хемисфери и једном делу Африке, Азије и Латинске Америке облаци прашине апсорбоваће 99 одсто сунчеве светлости. Настаће потпуни мрак и студен.

– У земљи са умереном климом као што је Француска – каже професор Пурно – дошло би брзо до пада температуре ако би сукоб започео у лето. Температура би се спустила испод нуле и сва би вегетација нестала. Ако би до сукоба дошло у пролеће или јесен, било би још горе. Реке би се заледиле, Европа би била окована ледом. Замислите температуру која би за 30 степени била нижа него сада...

Друга хипотеза: утрошак од 100 мегатона, у неку руку, мини нуклеарни рат.

– Чак и у овом случају – истиче Рилард Гурко – настала би нуклеарна зима коју биљке не би преживеле. Не само због хладноће: не би више било светлости, односно фото-синтезе, неопходне за опстанак биљака. А то је ланчана реакција: у океанима нестаје планктон, као и рибе које се њиме хране. Нестали би и сисари. Могли би само да опстану људи, под условом да буду у склоништима и да имају од чега да живе.

Колико би дуго трајала ова нуклеарна зима? У овоме се мишљења истраживача помало разликују. Према оптимистима – 6 месеци, а према песимистима – две године. Довољно дуго да сваки живот осим људског буде уништен на великом делу Земље. Изузимајући неке врсте инсеката.

Хоће ли опстати једна милијарда

После годину или две нестало је прашине. Али, хаос је само променио рухо. Ослобађањем угљеног гаса и угљеног оксида уништен је велики део слоја озона у стратосфери: од 30 до 70 одсто. Озон пречишћава ултравиолетне зраке. Сада ће их бити више три до четири пута.

После ноћи која леди доћи ће сунце које пржи, а уједно слаби одбрамбени систем сисара, посебно људи. А како се број микроба повећао на стрвинама, настају велике епидемије куге, колере. Земља постаје џиновски лонац пун бацила.

Какве су шансе људског рода да преживи ове недаће? Минималне, ако је веровати истраживачима. Пођимо од претпоставке да се у сукобу утроши 5.000 мегатона. Биће милијарда мртвих у тренутку експлозије. Остају три милијарде. Друга милијарда умреће од последица радиоактивности, опекотина, општег хаоса. Остају две милијарде. Једна ће страдати од нуклеарне зиме. Остаје последња милијарда. Она у којој неће бити ни вас ни мене, пошто је већ северна хемисфера осуђена.

Колико ће људи опстати кад се поново успостави слој озона? То ће, у најбољем случају, бити после шест месеци. – У најгорем – после три године!

У сваком случају, земља – агресор можда ће избећи бомбе, зрачење и помор, али неће измаћи нуклеарној зими.

И. Б.

Илустровао Ненад Мирковић

НА ЖАЛОСТ, ПАДАМО!

– ДРАГИ ПУТНИЦИ – КАПЕТАН ЈЕ ОБЈАВИО НАЈМИРНИЈИМ МОГУЋИМ ГЛАСОМ – ОТКАЗАЛА СУ НАМ СВА ЧЕТИРИ МОТОРА...

На редовној линији Лондон – Велингтон (Нови Зеланд) боинг 747 британске компаније „Ервејз" прелетео је Јаву на висини од једанаест километара. Био је 24. јуни 1982. године, нешто после осам часова увече. Путници, њих 239, управо су вечерали. Стјуардесе и стјуарди распремали су тацне с храном, управо се очекивала пројекција филма. Још три сата лета 009 и боинг ће се спустити на аустралијски аеродром Перт да узме гориво.

Капетан Ерик Муди изашао је из кабине да протегне ноге. Безбрижно је ћаскао с главним стјуардом Грахамом Скинером. Тачно у 8.40 позвао га је копилот Роџер Гривс. Да ли је могуће оно што је видео, питао се.

Муди је погледао кроз бочни прозор и скаменио се. То му се није догодило за свих седамнаест година колико пилотора. Два мотора с једне и друге стране били су у пламену. Дим се ковитлао око њих. Тако је бар изгледало и Гривсу и њему.

Авион се затресао. Чули су глас главног механичара Таунли Фримена:

– Квар на четвртом мотору.

Тридесет секунди касније: – Отказали су и први и други мотор. Не могу да верујем, не ради више ни трећи мотор!

Где смо погрешили?

Мудијево лице се згрчило. Знао је да не сме да изгуби присебност ма шта се догодило. Од њега све зависи, иначе...

Окренуо је авион налево, пут најближег аеродрома у Џакарти. Од њега их је делило око 160 километара.

Док је боинг 747 невероватном брзином губио висину, у пилотској кабини готово нико није реч проговорио. Сви су мислили само на једно: где смо погрешили?

Муди је почео наглас да размишља. Која је то висина на којој постоји највећа шанса да се ролс-ројсови мотори RB 211, уграђени у боинг 747, поново упале. Сви су то знали још од времена кад су тај тип авиона „возили" на земљи, уз помоћ такозваних симулатора летења. Била је то висина од, стручно речено, 28 хиљада фита или око 8400 метара. А били су на 11000 метара! Значи, још има наде.

Док је Муди очајнички настојао да како-тако одржи висину, копилот Гривс и механичар Таунли-Фримен покушавали су поново да ставе моторе у погон. Један покушај – ништа, па други, трећи, четврти. Узалуд.

Из секунда у секунд авион је падао као камен. Кад је стигао до висине од 28 хиљада фита, један трен наде. На жалост, ништа се није догодило. Све више је изгледало да летелица незаустављиво пада.

Путници нису знали шта се тачно догађа, од панике и ужаса нису смели ни да питају. По стјуардесама које су трчале с краја на крај авиона, по томе како се авион тресао, добро су знали да нешто није у реду.

Убрзо су сазнали да су мотори у пламену. То је видела и Перл Џепсон која се с мужем и двоје деце враћала кући, на Нови Зеланд после годишњег одмора проведеног у Лондону. Грчевито је ухватила своје синове за руке.

Кад се авион спустио на 26 хиљада фита, у пилотској кабини завладао је мук. Шта је више и могло да се разговара. Остало је да кажу путницима истину, али тај тренутак су одлагали. Уосталом, сви су већ имали маске за кисеоник на лицу јер су и уређаји за одржавање притиска у авиону престали да раде.

Боинг тежак 290 тона сада је већ летео у понор брзином од осам хиљада фита у минуту. Бил Морис са аустралијске телевизије касније је рекао да је имао утисак као да је у лифту који се откачио. Дафне Морис, учитељица из Перта, окренула се Морису и рекла:

– Ваљда неће то да нам се догоди!

Није чак смела ни да изговори шта је „то" на шта су, у крајњој линији, и она, сви путници и чланови посаде мислили.

Звук спаса

Аеродром у Џакарти сад је био удаљен сто двадесет километара. На путу им се испречио планински масив дуг 15 хиљада километара. Капетан Муди је добро знао да не могу да га прелете – били су на висини од само 20 хиљада фита. Питање је да ли могу да слете у Индијски океан?

На четири и по хиљаде метара Муди је коначно смогао снаге да се обрати путницима:

– Драги путници, не могу ништа лепо да вам кажем. Сва четири мотора су нам отказала, али - увек има наде. Покушајте да останете мирни. Да, извуците појасеве за спасавање испод својих седишта!

Путници су настојали да не гледају кроз прозор, али поглед им је био прикован за моторе. Двадесетогодишњи Дејвид Кар, који је требало да посети рођаке у Велингтону, рекао је више за себе:

– Мотори више нису у пламену!

Није прошло ни минут а сви су то већ знали. Приметио је то и капетан Муди, али од тога му није било лакше. Нису горели, али су и даље били „мртви". Знао је да ће за пет-шест минута авион изгубити дозвољену висину. Тада више неће бити никакве наде.

Агонија је трајала већ (или – само) тринаест минута. Све то време и Гривс и Таунли-Фримен непрекидно су настојали да упале моторе. А онда, добро су то чули и путници, један мотор је пустио „глас". Прорадио је снагом од 30 хиљада „коња". Следећих осамдесет секунди ништа, а онда још један спасоносни звук. Муди и Гривс су се погледали са осмехом. Проговорио је трећи мотор, а онда, истовремено, први и други. Био је то најлепши звук који су и путници и чланови посаде чули у свом животу. Звук спаса.

У летелици је настало комешање. Нико још није смео да се радује. Биће времена и за славље, само да се све заврши како треба. Зачуо се само слабашан глас:

– Људи, спасени смо!

Нису знали каква се драма одвија у пилотској кабини. Капетан Муди дизао је летелицу на већу висину и приближавао се аеродрому. Само, кроз прозор кабине није се видело готово ништа. Преко стакла је била црна скрама од које је једва разазнавао светла на аеродрому у Џакарти.

Морао је да спусти летелицу „на слепо", уз упутства с контролног торња.

Тачно у 9.20 боинг 747, лет 009, успешно се спустио у Џакарту. Док су рулали пистом поред амбулантних кола и ватрогасаца, настала је цика и вриска у авиону. Нико више није могао да се уздржи. Само их је чудо спасло.

* * *

Узрок невоље брзо је откривен. Деведесет минута пре него што је боинг прелетео Јаву, избила је ерупција вулкана Галунгунг. Облак пепела дигао се у атмосферу и загушио ваздух. У тренутку кад се авион нашао изнад тог предела млазни мотори који раде на принципу потиска усисавали су, уместо ваздуха, пепео и дим. Оно што је изгледало као пламен биле су, у ствари, гомиле пепела. Тек кад је авион прелетео тај облак пепела и ушао у чист ваздух, мотори су могли поново да се упале. У овом случају, тачно на време. Односно, у последњем часу.

ВЕС

ФАНТОМ:

ЦРНИ БИСЕРИ

ПИШЕ: ЛИ ФОЛК (LEE FALK) ЦРТА: САЈ БЕРИ (SY BARRY)

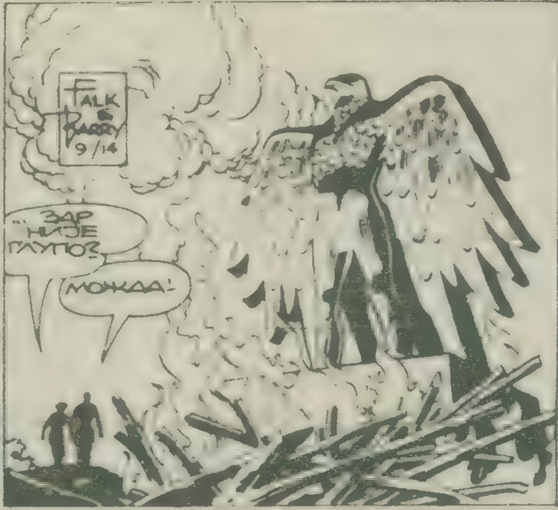

ЈЕДНОГА ДАНА КРАЈ АФРИЧКЕ ОБАЛЕ СЕ ЗАУСТАВИО СТАРИ БРОДИЋ...
ТОДЕ, УЧИНИ НЕШТО! БЕЗ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ СМО!
БЕЗ БРИГЕ, ОСИ!
FALK & BARRY 9/15

ДОНЕО САМ ВАМ ДРАГО КАМЕЊЕ У ЗАМЕНУ ЗА ТЕ ВАШЕ ГРУБЕ И БЕЗВРЕДНЕ ОГРЛИЦЕ!

БЕЗВРЕДНО ЈЕ ТО ТВОЈЕ КАМЕЊЕ!
ОХ! А, ДА Л' БИСТЕ МАЛО ВОЋА? КОКОСА, НА ПРИМЕР?

НИШТА НИСУ ХТЕЛИ!
ПАМЕТНИ СУ! НЕ МОЖЕШ ИХ ПРЕВАРИТИ!

FALK & BARRY 9/16

ГЛЕДАЈ, ОСИ! БИЋЕ РУЧКА!
ТИ САМО МИСЛИШ НА РОЊЕЊЕ И ЖДРАЊЕ!

НАГОВОРИО СИ МЕ ДА ПОЂЕМ НА ОВО ПУТОВАЊЕ ТВРДЕЋИ ДА ЋЕМО СЕ ЛАКО ДОМОЋИ ДРАГУЉА И ОБОГАТИТИ!

А ДОВЕО СИ МЕ ДО ПРОСЈАЧКОГ ШТАПА!
ТИ СВЕ ВИДИШ ЦРНО! КРЕНУЋЕ И НАМА, ТВРДИМ ТИ!

ОСИ, КАКО ОВЕ МОРСКЕ САОНИЦЕ ИДУ ЛУДО!
САВ НАШ НОВАЦ СИ ПОТРОШИО НА ТУ ГЛУПОСТ!

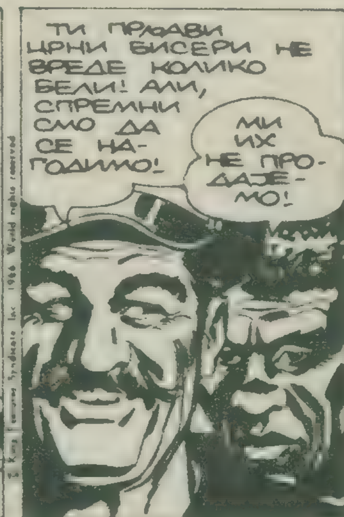
ТОДЕ, ОВО ЈЕ НАША ПОСЛЕДЊА ШАНСА! МОРАШ ДА ПРОДАШ ТЕ ЛАЖНЕ ДРАГУЉЕ!
ИМАЈ ПОВЕРЕЊА У МЕНЕ, ОСИ!
FALK & BARRY 9/17

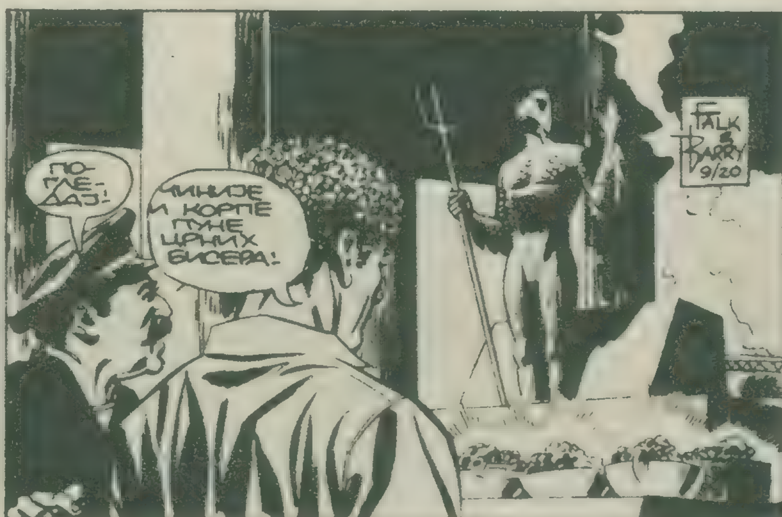
РУГОНДЕ, ВИ СТЕ КУЛТУРАН НАРОД И ЗНАТЕ ДА ЦЕНИТЕ ПРАВЕ ВРЕДНОСТИ! НУДИМ ВАМ ОВЕ ДРАГУЉЕ ЗА БАГАТЕЛУ!
МИ СМО ТУГОНДЕ!
ГЛУПАК... НИ ИМЕ ИМ НЕ ЗНА...
FALK & BARRY 9/18

НЕ ТРЕБА НАМ НАКИТ КОЈИ ЈЕ ЉУДСКА РУКА НАПРАВИЛА!

МИ ГА ДОБИЈАМО ИЗ МОРА!
ЦИНОВСКИ ЦРНИ БИСЕРИ!

ОДАКЛЕ ИХ ВАДИТЕ?
СА ДНА МОРА!

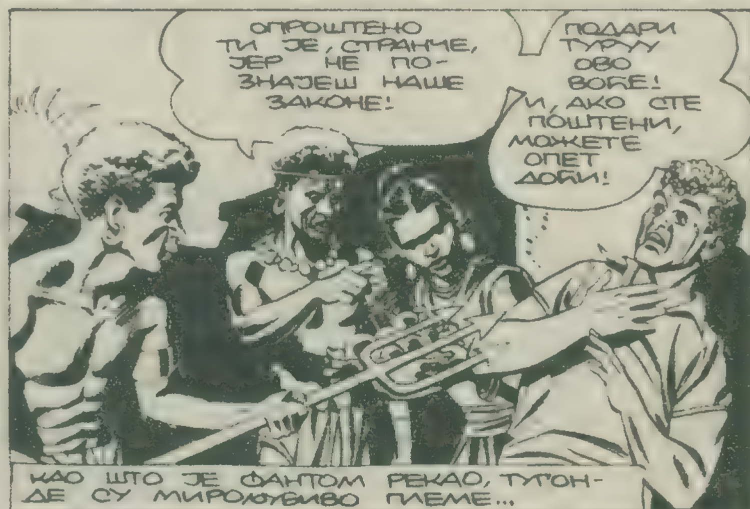

ТИ ПРАВИ ЦРНИ БИСЕРИ НЕ ВРЕДЕ КОЛИКО БЕЛИ! АЛИ, СПРЕМНИ СМО ДА СЕ НАГОДИМО!
МИ ИХ НЕ ПРОДАЈЕМО!

ПОГЛЕДАЈ!
ЧИНИЈЕ И КОРПЕ ПУНЕ ЦРНИХ БИСЕРА!

СВАКИ ОД ЊИХ ВРЕДИ ЧИТАВО БОГАТСТВО!
ШТА ЋЕ ТУРУУ, ИЛИ ВЕЋ КАКО СЕ ЗОВЕ, ТОЛИКИ БИСЕРИ?
!
!

ДА ИХ НИСТЕ ПИПНУЛИ! ТО ЈЕ СВЕТОГРЂЕ!

ОНАЈ КО ПОКУША ДА УКРАДЕ ТУРУОВЕ БИСЕРЕ, МОРА УМРЕТИ!
АЛИ, НИСАМ МИСЛИО ДА ИХ УКРАДЕМ!

ОПРОШТЕНО ТИ ЈЕ, СТРАНЧЕ, ЈЕР НЕ ПОЗНАЈЕШ НАШЕ ЗАКОНЕ!
ПОДАРИ ТУРУУ ОВО ВОЋЕ! И, АКО СТЕ ПОШТЕНИ, МОЖЕТЕ ОПЕТ ДОЋИ!
КАО ШТО ЈЕ ФАНТОМ РЕКАО, ТУГОНДЕ СУ МИРОЉУБИВО ПЛЕМЕ...

ТОНЕ ЦРНИХ БИСЕРА!
НИКАД НЕЋЕ БИТИ НАШИ!

СУТРАДАН КОД ПЛЕМЕНА ТУГОНДЕ...
ДРАГО НАМ ЈЕ ДА СИ НАС ПОСЕТИО, ФАНТОМЕ!
ЧУО САМ ДА СУ ОВДЕ БИЛИ НЕКИ БЕЛЦИ!

ТРГОВЦИ... ВИДЕЛИ СУ ТУРУОВЕ ЦРНЕ БИСЕРЕ!
НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ИМ ПОКАЖЕТЕ!

НЕ БОЈИМО СЕ! ТУРУ ЋЕ ВЕЋ ЗНАТИ ДА БРАНИ СВОЈЕ ДРАГУЉЕ!
А АКО БУДЕ ЗАУЗЕТ ВИШИМ ПОСЛОВИМА, МИ ЋЕМО ИХ ШТИТИТИ!

СВЕ СИ УПРОПАСТИО, ТОДЕ! ПОГРЕШНО СИ ИЗГОВОРИО ЊИХОВО ИМЕ, А ОНДА ПОКУШАО ДА ДИГНЕШ СВЕТЕ БИСЕРЕ!
А ТИ КАО НИСИ ЖЕЛЕО ДА ИХ СЕ ДОМОГНЕМО!
FALK E BARRY 9/24

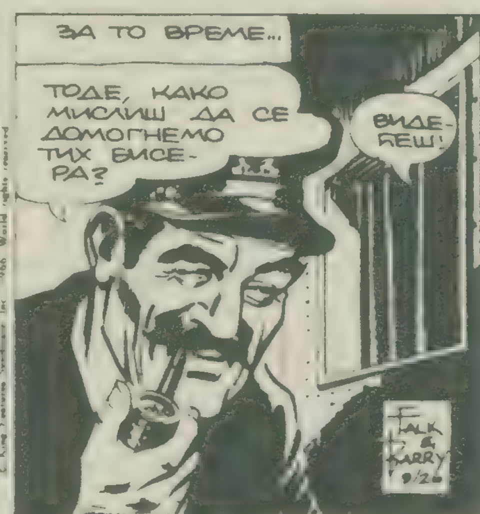

ДОСТА МИ ЈЕ СВЕГА! ВРАЋАМ СЕ КУЋИ!

ОСИ, СТРПИ СЕ МАЛО! УСКОРО ЋЕМО ИМАТИ СВЕ ТЕ ДРАГУЉЕ!
ПОЛУДЕО СИ, НАЧИСТО!

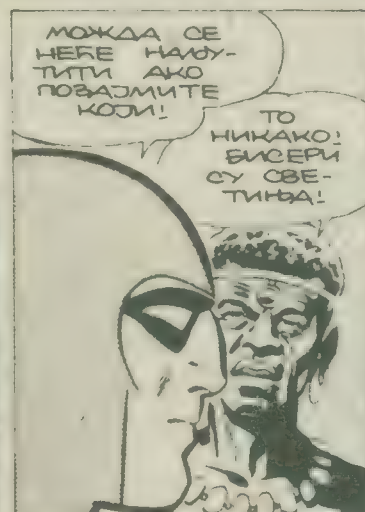

ПОГЛАВИЦЕ, КАКО СТВАРИ СТОЈЕ ОВДЕ?
НЕ НАЈБОЉЕ! РИБЕ ЈЕ СВЕ МАЊЕ!

МОРАМО ДА ВЕСЛАМО ШТО ДАЉЕ ОД ОБАЛЕ! ЕХ, ДА ЈЕ И НАМА МОТОРНИ ЧАМАЦ...

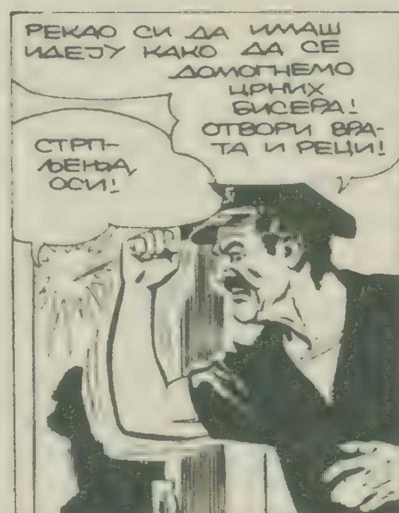

...КАКАВ ИМАЈУ ОНИ ТРГОВЦИ!
АЛИ, МИ СМО СИРОМАШНИ!

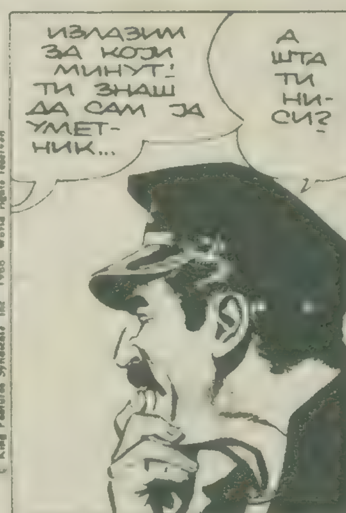

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ТОДЕ, КАКО МИСЛИШ ДА СЕ ДОМОГНЕМО ТИХ БИСЕРА?
ВИДЕЋЕШ!
FALK E BARRY 9/26

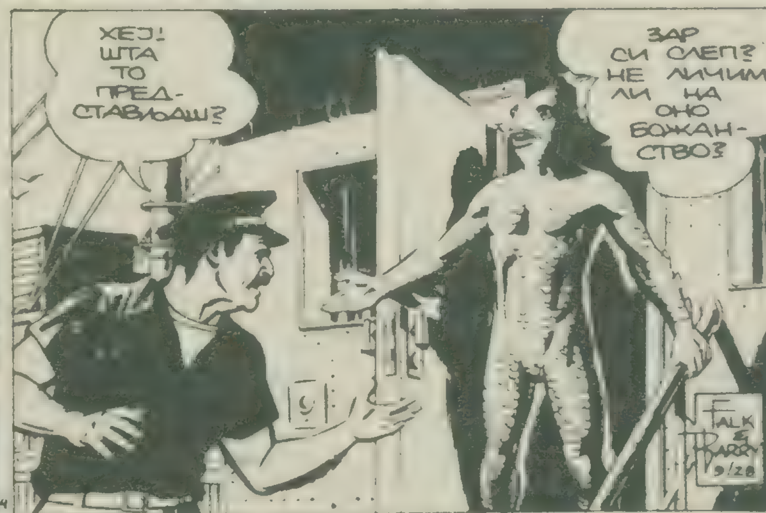

ОДАКЛЕ НАМ НОВАЦ ДА КУПИМО МОТОРНЕ ЧАМЦЕ?
ВАШИ БИСЕРИ ВРЕДЕ БОГАТСТВО! ЗА ЊИХ БИСТЕ МОГЛИ ДА КУПИТЕ МНОГО ЧАМАЦА!
БИСЕРИ НИСУ НАШИ ВЕЋ ТУРУОВИ!
FALK E BARRY 9/27

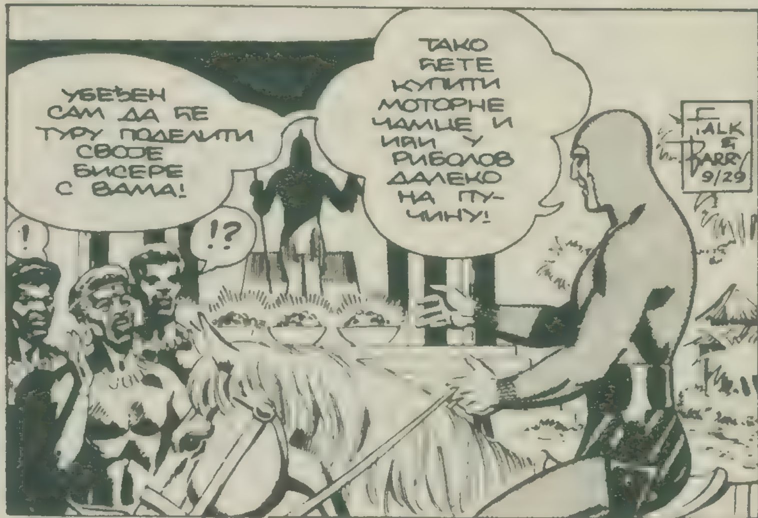

МОЖДА СЕ НЕЋЕ НАЉУТИТИ АКО ПОЗАЈМИТЕ КОЈИ!
ТО НИКАКО! БИСЕРИ СУ СВЕТИЊА!

А НА БРОДУ...
ПРЕКИНИ С ТОМ КОМЕДИЈОМ, ТОДЕ! ШТА РАДИШ?
НЕ ВИРИ! ВИДЕЋЕШ!

РЕКАО СИ ДА ИМАШ ИДЕЈУ КАКО ДА СЕ ДОМОГНЕМО ЦРНИХ БИСЕРА! ОТВОРИ ВРАТА И РЕЦИ!
СТРПЉЕЊА, ОСИ!

ИЗЛАЗИМ ЗА КОЈИ МИНУТ! ТИ ЗНАШ ДА САМ ЈА УМЕТНИК...
А ШТА ТИ НИСИ?

ХЕЈ! ШТА ТО ПРЕДСТАВЉАШ?
ЗАР СИ СЛЕП? НЕ ЛИЧИМ ЛИ НА ОНО БОЖАНСТВО?
FALK E BARRY 9/28

УБЕЂЕН САМ ДА ЋЕ ТУРУ ПОДЕЛИТИ СВОЈЕ БИСЕРЕ С ВАМА!
ТАКО ЋЕТЕ КУПИТИ МОТОРНЕ ЧАМЦЕ И ИЋИ У РИБОЛОВ ДАЛЕКО НА ПУЧИНУ!
!
!?
FALK & BARRY 9/29

ЗА НАС ЈЕ ТО НЕОБИЧАН ПРЕДЛОГ, ФАНТОМЕ! МОРАМО ДА РАЗМИСЛИМО!

СТВАРНО ЛИЧИШ НА ОНО ЊИХОВО БОЖАНСТВО! АЛИ, ЧЕМУ СВЕ ТО?
ТЕБИ СВЕ ТРЕБА ДА СЕ ЦРТА!

КАД БИ САМО ХТЕЛИ ДА ПРОДАЈУ ТЕ ДРАГУЉЕ, ЖИВЕЛИ БИ У БЛАГОСТАЊУ...

... КАД РОНИОЦИ СТИГНУ НА ДНО - УГЛЕДАЋЕ МЕНЕ!
МИСЛИШ ДА ЋЕ ПОВЕРОВАТИ ДА ЈЕ ЊИХОВО БОЖАНСТВО ОЖИВЕЛО?
FALK & BARRY 9/30

А АКО ТРИК НЕ УПАЛИ?
ВРЕДИ ПОКУШАТИ!

И, ТУГОНДЕ РОНИОЦИ СУ СЕ ОТИСНУЛИ ОД ОБАЛЕ...
FALK & BARRY 10/1

ДАНАС МОРАМО НАЋИ МНОГО БИСЕРА ЗА ТУРУУ!
ОН ЋЕ НАМ, ЗАУЗВРАТ, ДОНЕТИ РИБУ!

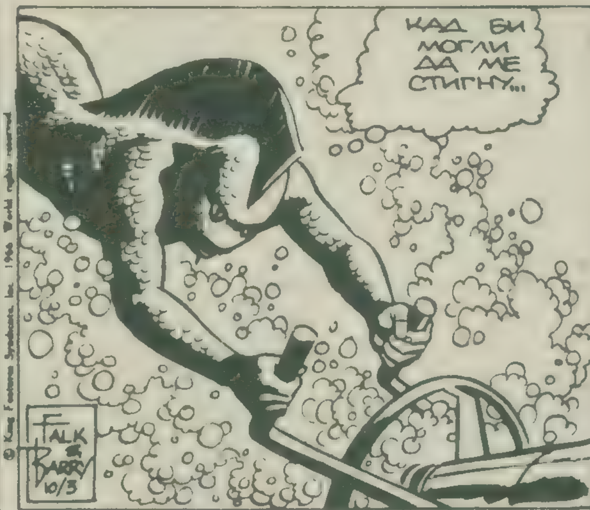

КРЕНУЛИ СУ!

КРЕЋЕМ И ЈА!
ТОДЕ, СТВАРНО СИ ПОЛУДЕО!

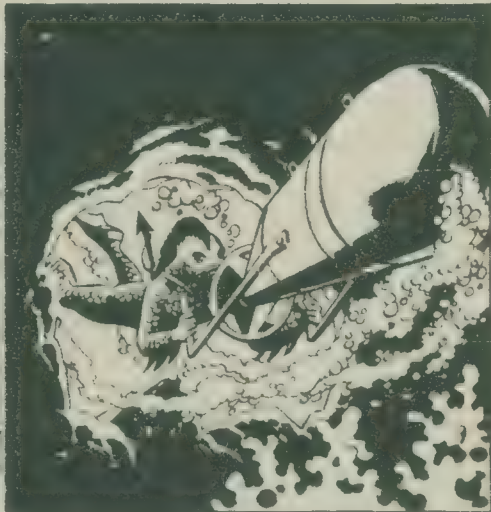

УБРЗО...

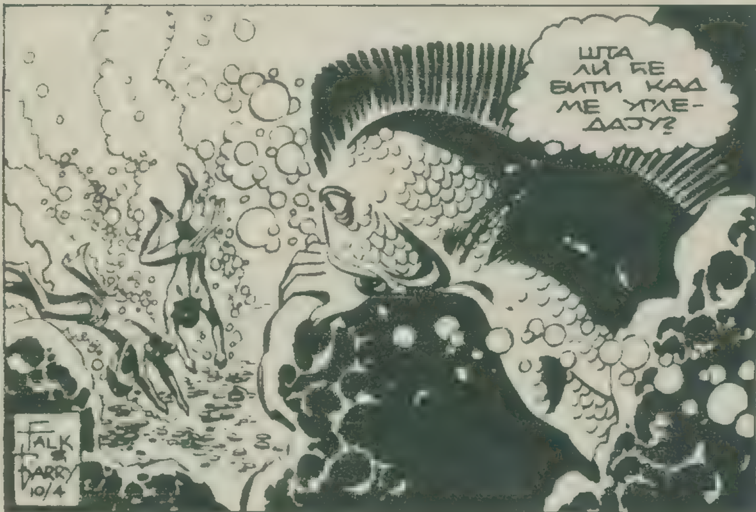

ТУГОНДЕ СУ БИЛИ ИЗВРСНИ РОНИОЦИ...

ТОДЕ, АКО СХВАТЕ ПРЕВАРУ, РАСТРГНУЋЕ ТЕ!
FALK & BARRY 10/3

КАД БИ МОГЛИ ДА МЕ СТИГНУ...

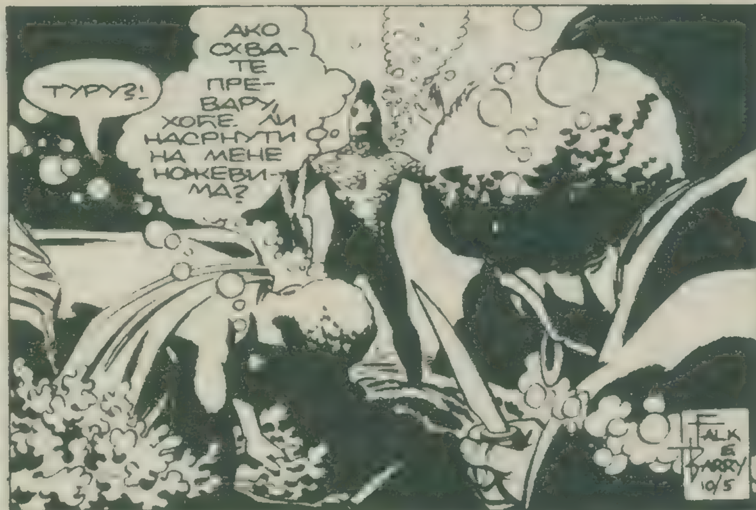

САМО ДА НЕ НАЛЕТИМ НА НЕКУ АЈКУЛУ... ОНЕ НЕ ЗНАЈУ ЗА БОЖАНСТВА

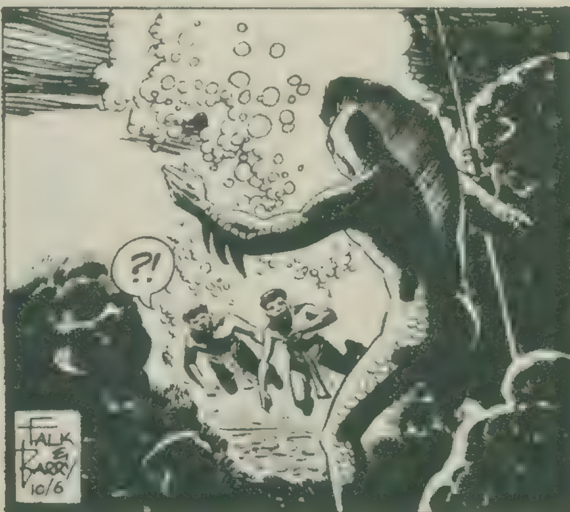

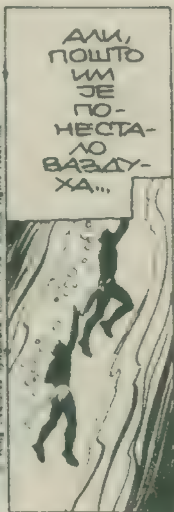

ШТА ЛИ ЋЕ БИТИ КАД МЕ УГЛЕДАЈУ?

НЕМА НИЈЕДНОГ ЦРНОГ БИСЕРА! РОНИТЕ И ДАЉЕ!
НЕ МОЖЕМО СЕ ВРАТИТИ БЕЗ ИЈЕДНОГ ДРАГОГ КАМЕНА!

И ТАКО...

ТУРУ?!
АКО СХВАТЕ ПРЕВАРУ, ХОЋЕ ЛИ НАСРНУТИ НА МЕНЕ НОЖЕВИМА?

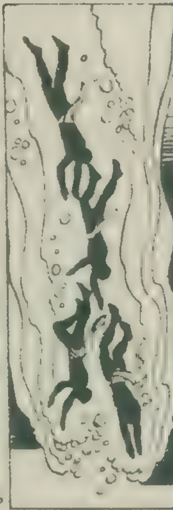

?!

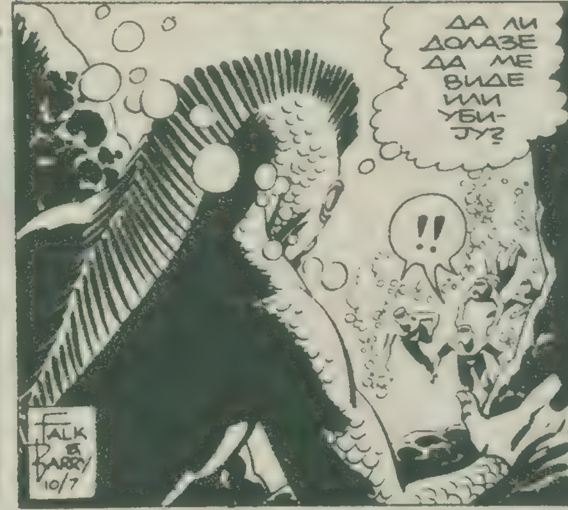

АЛИ, ПОШТО ИМ ЈЕ ПОНЕСТАЛО ВАЗДУХА...

УФ! ВИДЕЛИ СМО ГА! УХ!
ОХ! ТУРУ! ДОЛЕ ЈЕ! ЖИВ!
НАШЕ БОЖАНСТВО!

СТВАРНО СМО ГА ВИДЕЛИ!
САМО ВАМ СЕ ПРИЧИНИЛО!
НИЈЕ! ВЕРУЈ НАМ!

ТУРУ ГЛАВОМ И БРАДОМ!

ДА ЛИ ДОЛАЗЕ ДА МЕ ВИДЕ ИЛИ УБИЈУ?
!!

??!
?
FALK & BARRY 10/8

ВИДЕЛИ СМО ТУРУА!
ИСТИНА ЈЕ!
БРЗО ДА КАЖЕМО ПОГЛАВИЦИ И ОСТАЛИМА!

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ УПАЛИЛО...

FALK & BARRY 10/10

ВРАЋАЈУ СЕ! ВЕСЛАЈУ МАХНИТО!
КАО ДА ИХ ГОНЕ ДЕМОНИ!

ВИДЕЛИ СМО НАШЕГ БОГА МОРА!
СВОЈИМ ОЧИМА!
ЖИВОГ!
ГДЕ?

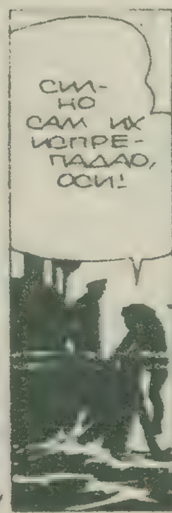
НА ДНУ МОРА!
?!

ОВО ЈЕ ТУРУ!
САМО ЊЕГОВ КИП! МИ СМО ВИДЕЛИ ПРАВОГ!
ЖИВОГ!
FALK & BARRY 10/11

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

ТРИК ЈЕ УСПЕО, ОСИ!
!

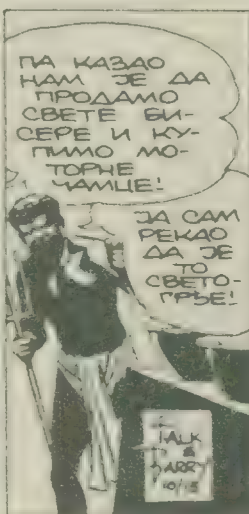
МОЖДА ВАМ СЕ САМО ПРИЧИНИЛО!
НЕ! СВИ СМО ГА ВИДЕЛИ!
КРЕТАО СЕ ПО ДНУ...

... И СТЕЗАО ПЕСНИЦУ, КАО ДА СЕ НЕШТО ЉУТИ!
ЗАШТО?

СИЛНО САМ ИХ ИСПРЕПАДАО, ОСИ!
FALK & BARRY 10/12

И, ШТА САД?
САД ЋЕ ДА ПАДНУ ЦРНИ БИСЕРИ!

АЛИ, ЗАШТО СЕ ТУРУ ПОЈАВИО ПРВИ ПУТ САДА?
И ТО ОНАКО ЉУТ!

ЗНАМ! ЉУТ ЈЕ ЗБОГ ФАНТОМА!
ЗБОГ ЊЕГА?

ПА КАЗАО НАМ ЈЕ ДА ПРОДАМО СВЕТЕ БИСЕРЕ И КУПИМО МОТОРНЕ ЧАМЦЕ!
ЈА САМ РЕКАО ДА ЈЕ ТО СВЕТОГРЂЕ!

СМРТ ФАНТОМУ!
СТАНИ!

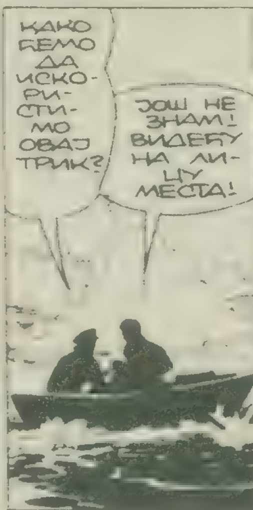

ФАНТОМ НАМ ЈЕ ПРИЈАТЕЉ!
А ТУРУ НАШ БОГ МОРА!

НЕ СВИЂА МИ СЕ ОВО, СИНЕ! ИДИ ФАНТОМУ И ОБАВЕСТИ ГА!

ДА УБИЈЕМО ФАНТОМА? АЛИ, ОН ЈЕ БЕСМРТАН!
АКО ТУРУ ТО ЖЕЛИ, ОН ЋЕ УМРЕТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
НАША СЛЕДЕЋА СТАНИЦА ЈЕ СЕЛО ВАМБЕЗИ!

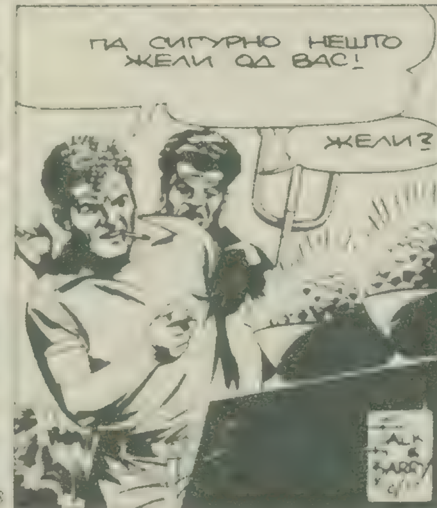

САКРИЋУ СВОЈ КОСТИМ, ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ!

КАКО ЋЕМО ДА ИСКОРИСТИМО ОВАЈ ТРИК?
ЈОШ НЕ ЗНАМ! ВИДЕЋУ НА ЛИЦУ МЕСТА!

ДОЛАЗИМО У МИРУ, ТУГОНДЕ!
ШТА ИМА НОВО?

ЗАР НЕ ЗНАТЕ? ВИДЕЛИ СМО ГА!
ТУРУ! НА ДНУ МОРА!
МА НЕ МОЈТЕ!

ЗАШТО БИ СЕ ПОЈАВИО?
ЉУТ ЈЕ ЗБОГ ФАНТОМА! НАГОВАРАО НАС ЈЕ ДА ПРОДАМО БИСЕРЕ И КУПИМО МОТОРНЕ ЧАМЦЕ!
ШТА ВИ МИСЛИТЕ О ОВОМЕ?

ПА СИГУРНО НЕШТО ЖЕЛИ ОД ВАС!
ЖЕЛИ?

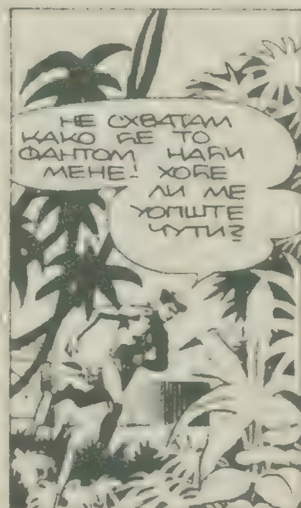

МОРАМ ШТО ПРЕ ДА НАЂЕМ ФАНТОМА!
ХОЋЕ ЛИ МИ ВЕРОВАТ

УФ! ШТА ЋЕ УЧИНИТИ ДУХ КОЈИ ХОДА? УФ!

АЛИ, КУДА ТРЧИМ? ЈА И НЕ ЗНАМ ГДЕ ЈЕ ФАНТОМ!

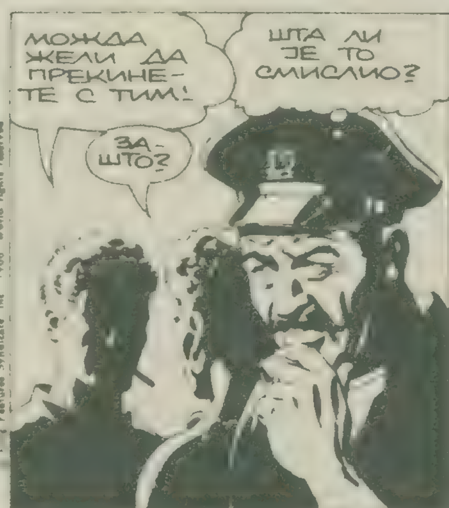

ВРАТИО СИ СЕ ТАКО БРЗО! ОБАВЕСТИО СИ ФАНТОМА?
НЕ! НИСИ МИ РЕКАО ГДЕ ЋУ ГА НАЋИ!

МИСЛИО САМ ДА ЗНАШ! ФАНТОМА НЕ МОЖЕШ НАЋИ! ОН ЋЕ НАЋИ ТЕБЕ! САМО ГА ЗОВИ!
ДА ГА ЗОВЕМ?

НЕ СХВАТАМ КАКО ЋЕ ТО ФАНТОМ НАЋИ МЕНЕ! ХОЋЕ ЛИ МЕ УОПШТЕ ЧУТИ?

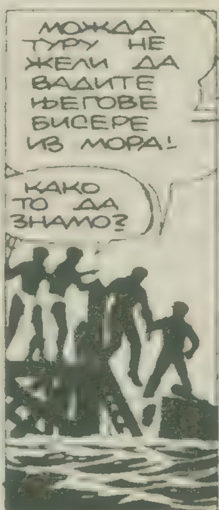

ФАНТОМЕ!
ФАНТОМЕ!
ФАНТОМЕ!
МЕНИ ЈЕ ОВО ГЛУПО...
ФАНТОМЕ!
ФАНТОМЕ!

И УГЛЕДАЛИ СТЕ ГА ДОК СТЕ СКУПЉАЛИ БИСЕРЕ?
ДА!

МОЖДА ЖЕЛИ ДА ПРЕКИНЕТЕ С ТИМ!
ЗАШТО?
ШТА ЛИ ЈЕ ТО СМИСЛИО?

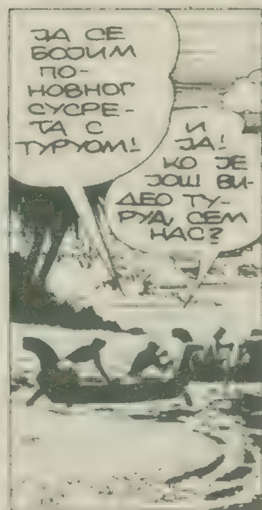

МИСЛИТЕ ДА ЈЕ ТУРУ ЉУТ ШТО ВАМ ЈЕ ФАНТОМ (КО ЛИ ИМ ЈЕ ТАЈ?) РЕКАО ДА ПРОДАТЕ БИСЕРЕ?
ДА!

ЗАР СУ СВИ ТИ БИСЕРИ ТУРУОВИ?
ДА!

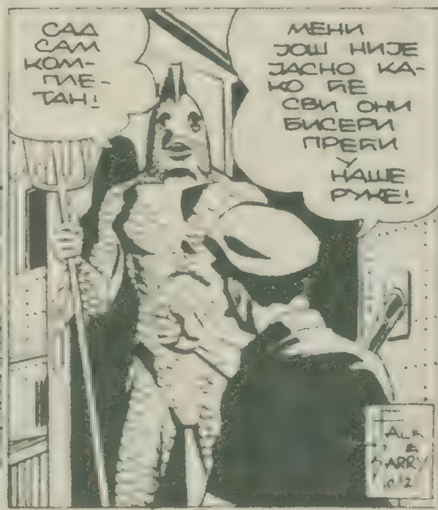

МОЖДА ТУРУ НЕ ЖЕЛИ ДА ВАДИТЕ ЊЕГОВЕ БИСЕРЕ ИЗ МОРА!
КАКО ТО ДА ЗНАМО?

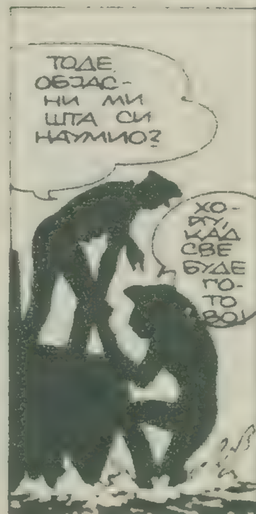

РОНИТЕ ОПЕТ! МОЖДА ЋЕ ВАМ ВЕЋ НЕШТО РЕЋИ!
ЈА И ДАЉЕ НЕ СХВАТАМ КАКО ЋЕМО СЕ ДОМОЋИ БИСЕРА!

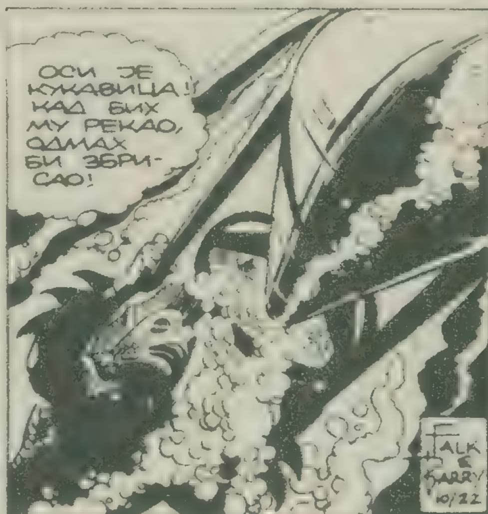

ОПЕТ ЋЕМО РОНИТИ!
ПОСЛУШАЋЕМО ОНОГ СТРАНЦА!

ЈА СЕ БОЈИМ ПОНОВНОГ СУСРЕТА С ТУРУОМ!
И ЈА! КО ЈЕ ЈОШ ВИДЕО ТУРУА, СЕМ НАС?

КРЕНУЛИ СУ!
ЈОШ МАЛО И ТРОЗУБАЦ ЈЕ ГОТОВ!

САД САМ КОМПЛЕТАН!
МЕНИ ЈОШ НИЈЕ ЈАСНО КАКО ЋЕ СВИ ОНИ БИСЕРИ ПРЕЋИ У НАШЕ РУКЕ!

ТОДЕ ОБЈАС-НИ МИ ШТА СИ НАУМИО?
ХО-ЋУ, КАД СВЕ БУДЕ ГО-ТО-ВО!

ОСИ ЈЕ КУКАВИЦА! КАД БИХ МУ РЕКАО, ОДМАХ БИ ЗБРИ-САО!
FALK & BARRY 10/22

ОВДЕ СМО ВИДЕЛИ ТУРУДУ!

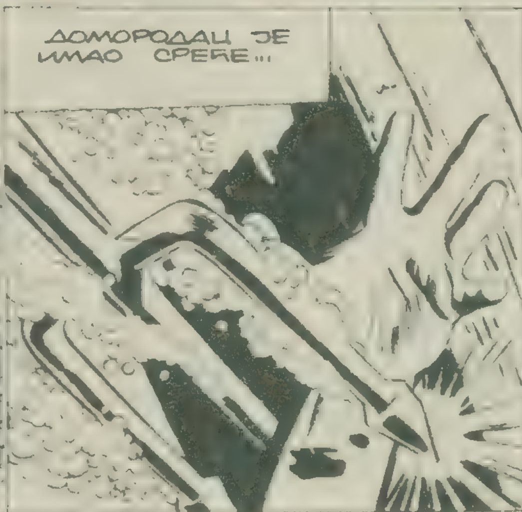

И ДОК РОНИОЦИ ТРАГАЈУ ЗА БИСЕ-РИМА...

... ТОД ИХ СКРИВЕН ПОСМАТРА...
FALK & BARRY 10/24

!!

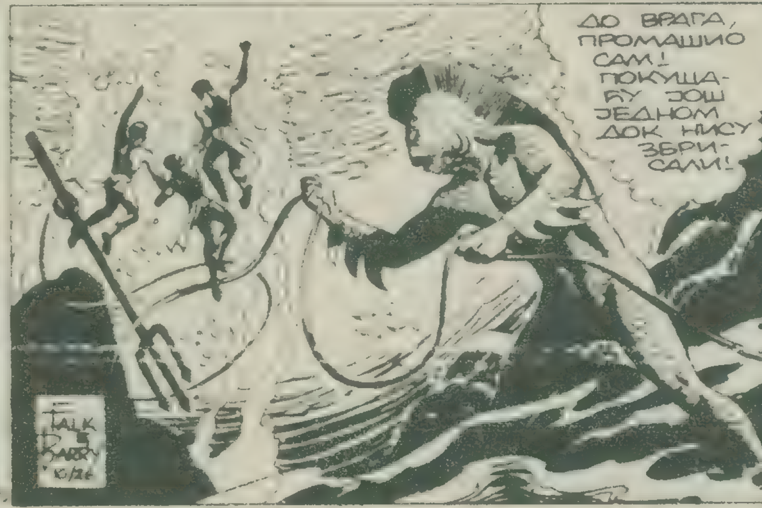

ТОД ЈЕ ХИТНУО ТРОЗУ-БАЦ...

ДОМОРОДАЦ ЈЕ ИМАО СРЕЋЕ...

ТРОЗУБАЦ ГА ЈЕ САМО ОКРЗНУО, АЛИ ЈЕ ОСТАО ПРИ-КОВАН ЗА ЈЕДНУ ДАСКУ...
FALK & BARRY

!?
БРЗО ЈЕ ОСЛОБОЂЕН...

... А ТОД ЈЕ БЕСНО ПРИВУКАО СВОЈЕ ОРУЖЈЕ...
@#*!!

ДО ВРАГА, ПРОМАШИО САМ! ПОКУША-ЋУ ЈОШ ЈЕДНОМ ДОК НИСУ ЗБРИ-САЛИ!
FALK & BARRY 10/26

И ДОК СЕ ТОД СПРЕМАО ДА ЈОШ ЈЕДНОМ ХИТНЕ ТРОЗУБАЦ...

FALK & BARRY 10/27
!!

УФ! ВИДЕЛИ СМО ГА!
ХТЕО ЈЕ ДА НАС УБИЈЕ!
?!

ТОД ЈЕ БИО РАЗОЧАРАН...
ПРОПУСТИО САМ ПРИЛИКУ ДА ИХ ДОБРО ИСПРЕПАДАМ!

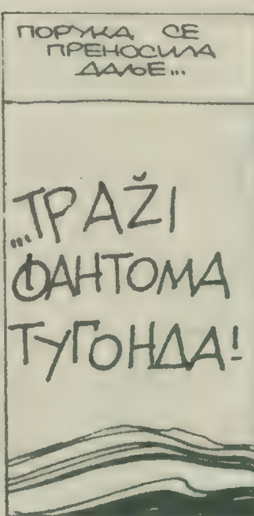

ЗА ТО ВРЕМЕ:
ФАНТОМА НЕ МОЖЕШ НАЋИ! ОН ЋЕ НАЋИ ТЕБЕ! САМО ГА ЗОВИ!
ФАНТОМЕ! ФАНТОМЕ!

БАШ ЈЕ ОВО ГЛУПО... НИГДЕ ЖИВЕ ДУШЕ!
ФАНТОМЕ!
АЛИ, МЛАДИЋ НИЈЕ БИО У ПРАВУ...

„ФАНТОМ ИМА ХИЉАДУ ОЧИЈУ И УШИЈУ" — КРУЖИ ПРИЧА ПО ЏУНГЛИ...
ФАНТОМЕ!
FALK & BARRY 10/28

ФАНТОМЕ! ФАНТОМЕ! ФАНТОМЕ!
ДОКЛЕ ЋУ ОВАКО ДА ЗОВЕМ?

ИЗНЕНАДА ЈЕ ОДЈЕКНУО ЗВУК ТАМ-ТАМА...
ТУГОНДА ТРАЖИ ФАНТОМА...
!
FALK & BARRY 10/29

ПОРУКА СЕ ПРЕНОСИЛА ДАЉЕ...
...TRAŽI ФАНТОМА ТУГОНДА!

...ТРАЖИ ФАНТОМА!
?

ВАЗДУХ СУ ИСПУНИЛИ ЗВУЦИ ТАМ-ТАМА...
ТУГОНДА ТРАЖИ ФАНТОМА!
ТУГОНДА! ТО САМ ЈА!

ТУГОНДА ТРАЖИ ФАНТОМА...
ДОВЕДИТЕ МЛАДИЋА ДО ШУМЕ ОДЈЕКА!

ДОВЕДИТЕ МЛАДИЋА...

...ДО ШУМЕ ОДЈЕКА!
!
FALK & BARRY 10/31

ДОВЕДИТЕ МЛАДИЋА...
?

...ДО ШУМЕ ОДЈЕКА!

И НАЈЗАД...
© King Features Syndicate, Inc. 1966 World rights reserved

У НЕОБИЧНОЈ ШУМИ ОДЈЕКА...
ФАНТОМЕ! ФАНТОМЕ!
FALK & BARRY 11/1

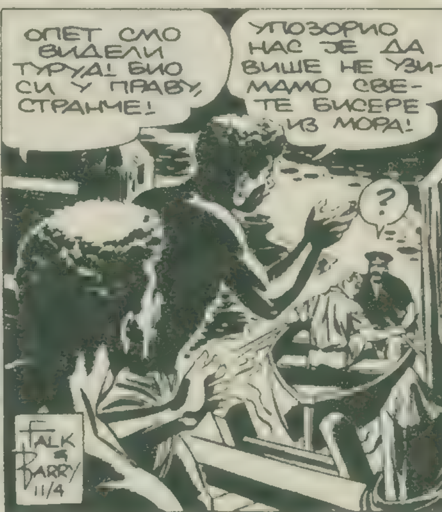

ДОК ЈЕ МЛА-ДИЋ ЧЕКАО...
ХОЋЕ ЛИ ДОЋИ?
FALK & BARRY 11/5

...РОНИОЦИ СУ СЕ ВЕЋ ВРАТИЛИ КУЋИ...
ОПЕТ СМО ВИДЕ-ЛИ ТУРУА!
ХТЕО ЈЕ ДА НАС УБИЈЕ!
?!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ИХ! ДА САМ БАР ЈЕД-НОГ ПО-ГО-ДИО!

ГЛУПАНЕ! ХТЕО СИ ДА УБИ-ЈЕШ ЈЕД-НОГ ОД ЊИХ!
САМО ДА РА-НИМ! ТО БИ ИХ НАЧИСТО ИСПРЕ-ПАДАЛО...

...А ОНДА БИ СВЕ БИСЕРЕ ВРАТИ-ЛИ НА-ТРАГ У МО-РЕ!
АЛИ, ТИ СИ ПРО-МАШИО!

ОПЕТ СМО ВИДЕЛИ ТУРУА! БИО СИ У ПРАВУ, СТРАНЧЕ!
УПОЗОРИО НАС ЈЕ ДА ВИШЕ НЕ УЗИ-МАМО СВЕ-ТЕ БИСЕРЕ ИЗ МОРА!
?
FALK & BARRY 11/4

НАШ МУДРИ И ДОБРИ ТУРУ САМО ЈЕ БАЦИО ТРОЗУБАЦ НА НАС, АЛИ НИ-КОГ НИ-ЈЕ ПО-ВРЕ-ДИО!

ЧУЈЕШ ЛИ! ДОБРО ЈЕ ШТО САМ ПРО-МАШИО!
ШТА НАМ ТО ВРЕДИ КАД НЕМА-МО НИЈЕ-ДАН БИ-СЕР!

И, ТАКО ЋЕМО ПРЕ-СТАТИ ДА ВА-ДИМО БИСЕ-РЕ ИЗ МОРА!
А МОЖДА ТУРУ ЖЕ-ЛИ ДА МУ ИХ ВРА-ТИТЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ СУМЊА ЈЕ РАЗДИРАЛА МЛА-ДИЋА...
КЛАДИМ СЕ ДА НЕЋЕ ДОЋИ!
ФАНТОМЕ! ФАН-ТОМЕ!
© King Features Syndicate, Inc. 1966 World rights reserved
FALK & BARRY 11/5

ИЗНЕНАДА, ГОТОВО НЕЧУЈНО, ПОЈАВИО СЕ ОН – ДУХ КОЈИ ХОДА...
ТИ СИ МЕ ЗВАО?
!
CONT'D

ГОВОРИ, МЛАДИЋУ!
ЈА... ОВАЈ... УХ...

ПОСЛАО ТЕ ЈЕ ПОГЛАВИЦА ПЛЕМЕНА ТУГОНДЕ?
ТИ... ТИ МЕ ПОЗНАЈЕШ?
© King Features Syndicate, Inc. 1966 World rights reserved

ДА! А САД СЕ МАЛО ПРИБЕРИ И СВЕ МИ ИСПРИЧАЈ!
С... СЕДИМ ПОРЕД ДУХА КОЈИ ХОДА! ЈОШ НЕ МОГУ ДА ПОВЕРУЈЕМ!
FALK & BARRY 11/7

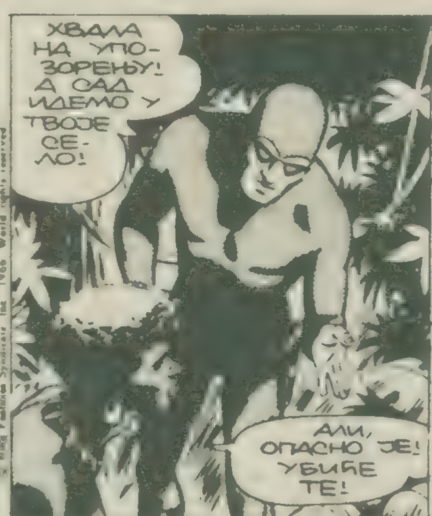
НАШИ РОНИОЦИ СУ ВИДЕЛИ ТУРУА... ЖИВОГ! ОН ЈЕ ЉУТ, КРИВИ ТЕБЕ!
МЕНЕ?

ЗАТО ШТО САМ РЕКАО ДА ТВОЈИ ПРОДАЈУ БИСЕРЕ И КУПЕ МОТОРНЕ ЧАМЦЕ?
FALK & BARRY 11/8

РАТНИЦИ КАЖУ ДА ЈЕ ТО СВЕТОГРЂЕ! ХОЋЕ ДА ТЕ УБИЈЕ!

ХВАЛА НА УПОЗОРЕЊУ! А САД ИДЕМО У ТВОЈЕ СЕЛО!
АЛИ, ОПАСНО ЈЕ! УБИЋЕ ТЕ!

ДАЋЕМО МУ РЕЧ ДА ВИШЕ НЕЋЕМО ДА ВАДИМО БИСЕРЕ ИЗ МОРА!
МОЈ ВАМ ЈЕ САВЕТ ДА МУ ИХ СВЕ ВРАТИТЕ!
НЕ! САЧЕКАЋЕМО ДА НАМ ОН ТО НАРЕДИ!
FALK & BARRY 11/9

Е, МОЈ ПАМЕТЊАКОВИЋУ! ТОЛИКИ ТРУД! НИЈЕДНОГ БИСЕРА!
СТРПЉЕЊА, СТАРИ!

А У СРЦУ ЏУНГЛЕ...
ДА ЛИ СИ И ТИ ВИДЕО ТУРУА ЖИВОГ?
НИСАМ, АЛИ МНОГИ ЈЕСУ!

И, ШТА САД, ГЕНИЈЕ?
ЖЕЛЕ ДА ИМ ТУРУ ДА ЗНАК КАДА ДА БАЦЕ БИСЕРЕ У МОРЕ!

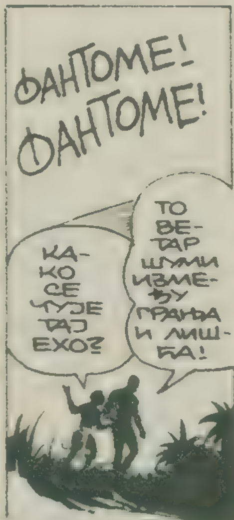
Е ПА, ДАЋУ ИМ ТАЈ ЗНАК!
ПАЗИ ДА ТЕ НЕ УПОКОЈЕ!

МИСЛИМ ДА ВРЕДИ РИЗИКОВАТИ!
САМО, ГЛЕН ДЕЛИМО НАПОЛА!

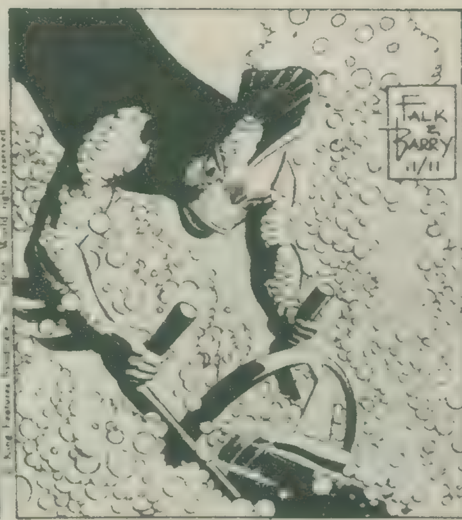

НАПОЛА? ОСИ ЈЕ ПОЛУДЕО!
FALK & BARRY 11/10

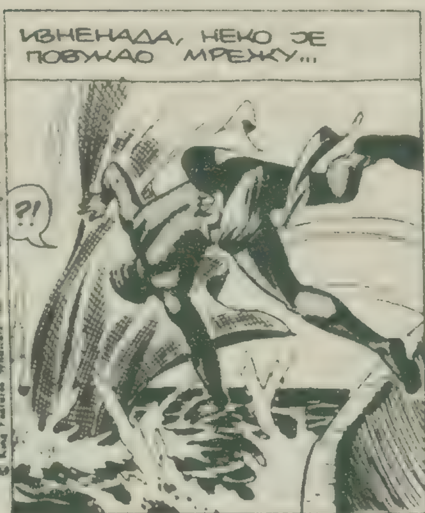

ФАНТОМЕ!
ФАНТОМЕ!
КАКО СЕ ЧУЈЕ ТАЈ ЕХО?
ТО ВЕТАР ШУМИ ИЗМЕЂУ ГРАЊА И ЛИШЋА!

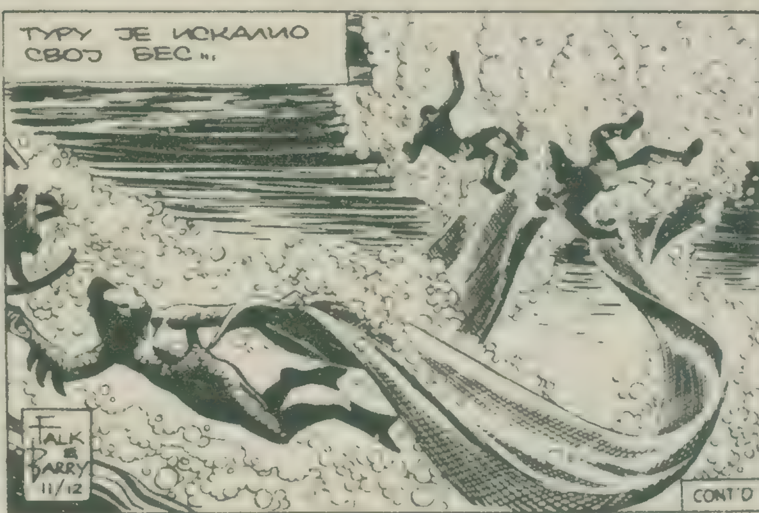

ЕНО РОНИОЦА!
ТРАГАЈУ ЗА ТУРУОМ, НЕМА СУМЊЕ!

ФАНТОМ НИЈЕ НИ СЛУТИО КОЛИКО ЈЕ БЛИЗУ ИСТИНЕ...
ХОЋЕ ЛИ НАМ ТУРУ ДАТИ ЗНАК?
КО БИ ТО ЗНАО?

FALK & BARRY 11/11

УХВАТИЛИ СМО НЕШТО ВЕЛИКО!
ВУЦИМО!

ИЗНЕНАДА, НЕКО ЈЕ ПОВУКАО МРЕЖУ...
?!

ТУРУ ЈЕ ИСКАЛИО СВОЈ БЕС...
FALK & BARRY 11/12
CONT'D

ШТА ЈЕ У МРЕЖИ?
АЈКУЛА?
КИТ?

А ОНДА СУ ПОД ВОДОМ УГЛЕДАЛИ...
ТУРУ!

РАЗЈАРЕНОГ ИДОЛА...
FALK & BARRY 11/14

ГЛЕДАЈТЕ! ТУРУ!
ДОШАО ЈЕ ПО НАС!
ОДЛАЗИ! ОДЛАЗИ!
FALK & BARRY 11/15

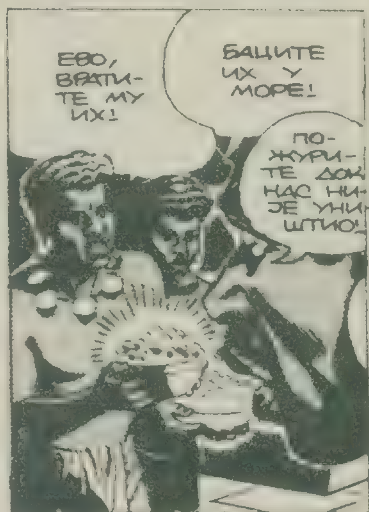

РОНИОЦИ СЕ ВРАЋАЈУ! ЗАШТО ТАКО БРЗО?
КАО ДА ИХ НЕКО ГОНИ!

ТУРУ НАМ ЈЕ УНИШТИО МРЕЖЕ!
И НАШ УЛОВ!
?!
ЗА ПЕТАМА НАМ ЈЕ!
FALK & BARRY 11/16

МНОГО ЈЕ ЉУТ!
НЕЋЕ НАМ ВИШЕ ДОЗВОЛИТИ НИ РИБУ ДА ЛОВИМО!

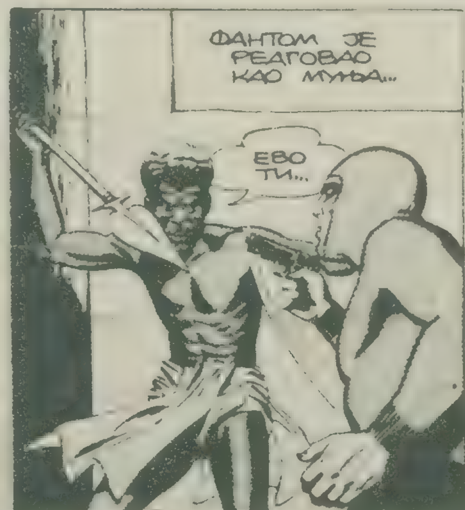

ТУРУ НАМ ЈЕ ДАО ЗНАК!
ЖЕЛИ ДА МУ ВРАТИМО БИСЕРЕ, КАО ШТО НАМ ЈЕ СТРАНАЦ РЕКАО!

КОЈИ СТРАНАЦ?

ЕВО, ВРАТИТЕ МУ ИХ!
БАЦИТЕ ИХ У МОРЕ!
ПОЖУРИТЕ ДОК НАС НИЈЕ УНИШТИО!

СТАНИТЕ!
!!!
FALK & BARRY 11/17

ТИ РЕТКИ БИСЕРИ СУ НАЈВЕЋЕ БОГАТСТВО КОЈЕ ПОСЕДУЈЕТЕ! НЕ МОЖЕТЕ ИХ ТЕК ТАКО БАЦИТИ!
ОН ЈЕ БОГОХУЛНИК!
ОН НАМ ЈЕ ДОНЕО НЕСРЕЋУ! УБИЈМО ГА!
ФАНТОМЕ!

ФАНТОМ ЈЕ РЕАГОВАО КАО МУЊА...
ЕВО ТИ...

ОД КОПЉА СУ ОСТАЛИ КОМАДИЋИ...
FALK & BARRY 11/18

РАТНИК ЈЕ ИСТО ТАКО ХИТРО ИЗВУКАО НОЖ, АЛИ...
УХ!

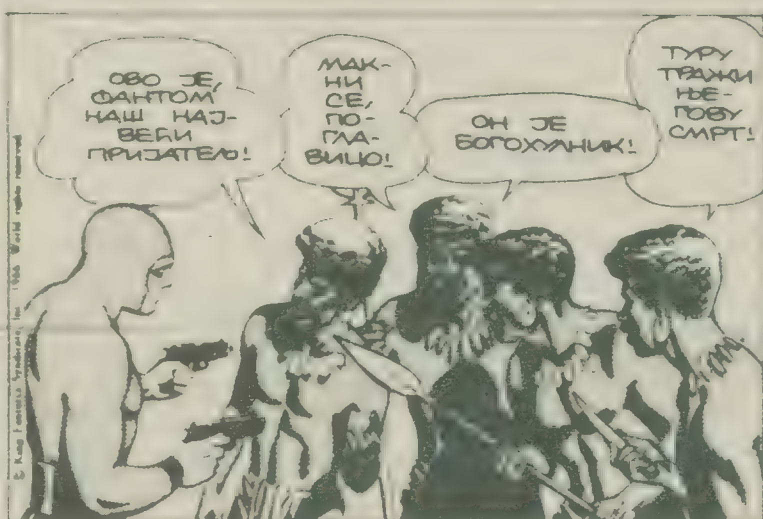

РАТНИЦИ ТУГОНДЕ, ШТА ОВО ЗНАЧИ? ДОБРО ЗНАТЕ ДА ЈЕ ОВАЈ ТУРУ САМО КИП!
НЕ! ЖИВ ЈЕ!
СВИ СМО ГА ВИДЕЛИ!
ПОЦЕПАО НАМ ЈЕ МРЕЖУ!

ПОГЛЕДАЈ И САМ!
ДА ЛИ НАМ И ДАЉЕ НЕ ВЕРУЈЕШ?
FALK & BARRY 11/19

ФАНТОМ ЈЕ ЛАГАО! СМРТ ФАНТОМУ!

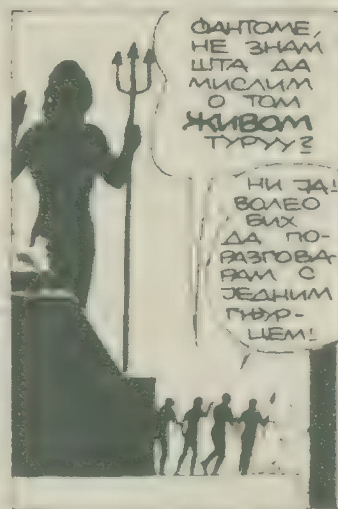

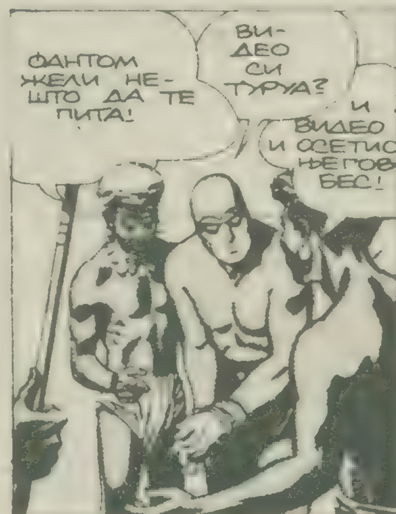

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ТРКА У ЖИВОМ ПЕСКУ

1 УЧЕСНИЦИ ИГРЕ ТАКМИЧЕ СЕ КО ЋЕ ПРВИ ДА СТИГНЕ ДО ЦИЉА, А ДА НЕ СТАНЕ НА ЗЕМЉУ ИЛИ ПОД НЕГО НА КАРТОН. ДОК КОРАЧА, СВАКИ ИГРАЧ ИМА ПО ДВЕ КАРТОНСКЕ ПЛОЧЕ КОЈЕ ПОДМЕЋЕ ПОД НОГЕ. ИГРА МОЖЕ ДА СЕ НАЗОВЕ „ТРКА У ЖИВОМ ПЕСКУ”.

2 ЕКИПА СЕ САСТОЈИ ОД ДВА ИГРАЧА КОЈИ МЕЂУ ГЛАВАМА ДРЖЕ ЛОПТУ. ПОБЕЂУЈЕ ОНАЈ ТИМ КОЈИ ПРВИ СТИГНЕ ДО ОЗНАЧЕНОГ ЦИЉА. АКО ЛОПТА ПАДНЕ, КРЕЋЕ СЕ ПОНОВО СА СТАРТА.

3 ПО ДВА ИГРАЧА ВЕЖУ ШТАПОВЕ ЗА НОГЕ КАКО ЈЕ ПРИКАЗАНО НА ЦРТЕЖУ, А ЗАТИМ ТРЧЕ ПРЕМА ШЕМИ И ОБЛАЧИЋУ. ПОБЕЂУЈЕ ДВОЈКА КОЈА ПРВА СТИГНЕ ДО ЦИЉА.

4 СВАКИ ИГРАЧ УЂЕ У ЏАК, ЗАВЕЖЕ ГА ОКО СТРУКА, А ЗАТИМ СКАКУЋЕ. ОВА „ТРКА КЕНГУРА” КРЕЋЕ СА КЛАЦКАЛИЦЕ, ШТО НИЈЕ ОБАВЕЗНО. ПРЕСКАЧУ СЕ И ЗАОБИЛАЗЕ РАЗНЕ ПРЕПРЕКЕ, А ПОБЕДНИК ЈЕ, НАРАВНО, ОНАЈ „КЕНГУР” КОЈИ НАЈБРЖЕ СТИГНЕ НА ЦИЉ.

НОВИНСКИ БОСОВИ И МНОГО БОСИХ

КОЛПОРТЕРИ, НЕМА ДРУГЕ, УЈЕДИНИТЕ СЕ!

НАЈМОЋНИЈИ ИЗДАВАЧИ У ЗЕМЉИ ПУЛИЦЕР И ХЕРСТ У ПОЧЕТКУ ШТРАЈК НИСУ УЗИМАЛИ НАРОЧИТО ОЗБИЉНО. ПРОТИВНИЦИ СУ ИМ, НА КРАЈУ, БИЛА САМО ДЕЦА

Готово слеп, потиштен и до те мере осетљив на звук да би праснуо чак и на звецкање прибора за јело, Џозеф Пулицер је последњих двадесет година живота управљао својим новинским царством из далека. Од редакције „Њујорк ворлда" савакодневно су му стизали меморандуми са уобичајеним извештајима о финансијском стању, тиражу, конкурентским листовима...

Јула 1899. у меморандумима се појавило нешто ново. Вршилац дужности главног уредника Дон Сиц обавестио је Пулицера да је лист „данас имао извесне потешкоће због штрајка продаваца новина". Вест можда и не би звучала тако невероватно да није било једне чињенице: новине су у то доба продавала искључиво деца. У меморандуму датираном 21. јула Сиц уверава Пулицера како „ми у потпуности држимо ситуацију у својим рукама".

Двадесет и четири часа касније, тон меморандума видно се изменио: „Штрајк је прерастао у озбиљан проблем. Практично сви дечаци из Њујорка и околних градова престали су да продају наше новине". До 24. јула у редакцији „Њујорк ворлда" завладала је паника: „Фирме повлаче огласе, а продаја је смањена за две петине... Доиста невероватан развој догађаја".

Оно што се дешавало и јесте било невероватно. Њујоршки продавци новина штрајковали су не само против Пулицеровог „Ворлда" него и против „Њујорк џернала" Вилијама Рандолфа Херста. „Конфедерација" клинаца устала је против двојице најмоћнијих у земљи.

МАЛО РАТА ЧИНИ ДОБРО ТИРАЖУ

Још пре него што је избио америчко-шпански рат Вилијам Рандолф Херст (1863–1951) добио је од илустратора кога је послао на Кубу телеграм: „Овде је све мирно. Никакве гужве. Рата неће бити. Желим да се вратим". Херстов одговор: „Молим, остани. Ти се постарај за цртеже, ја ћу за рат. Херст".

До рата је заиста и дошло по многима захваљујући ратној пропаганди без преседана у историји америчког новинарства коју су водили „Ворлд" и „Џернал". Успут су им тиражи расли.

Мора да је човеку који је за свој рачун могао да изазове рат, штрајк дечака-продаваца његових новина изгледао као ствар о којој не вреди ни размишљати. Бар не првих неколико дана.

Први нереди

Узрок штрајка било је повећање цене по којој су продавци откупљивали „Ворлд" и „Џернал" од Пулицера и Херста са пет на шест центи за десет примерака. До повећања је дошло годину дана раније, у јеку шпанско-америчког грађанског рата када су тиражи оба листа вртоглаво порасли и када је број непродатих примерака био незнатан.

Али, у лето 1899. вести са ратишта већ су биле смиреније, надувани тиражи почели да падају, а број непродатих примерака који је ударао по џепу продавца, али не и издаваче, да расте. Цент повећања постао је превелики терет.

Осамнаестог јула дечаци су прокламовали свој циљ: враћање на предратне цене! Достављачи широм града обавештени су да, док се овом захтеву не удовољи, продавци од њих више неће да откупљују Пулицерове и Херстове новине. Другим речима, рат „Ворлду" и „Џерналу"!

У послеподневним часовима 19 јула Пулицер и Херст више нису имали посла са руљом дечурлије њујоршки продавци новина основали су свој синдикат и прогласили штрајк за следећи дан уколико два издавача не спусте цене.

Конкурентски листови су, ликујући, штрајку дали велики публицитет, храбрећи дечаке да истрају у ономе што су описали као борбу „мусавих Давида против двојице Голијата".

Што се Голијата тиче, њима на памет није падало да са штрајкачима ступају у било какве преговоре Зна се како се штрајк разбија – штрајкбрехерима. Једноставно решење, под условом да функционише, али овога пута то није био случај. Где год су се штрајкбрехери појављивали, чете гневних штрајкача бацале су се на њих. На попришту ових битака остали су на комадиће исцепани „Ворлд" и „Џернал".

То вам је све блеф

Упркос свему, ни Херст ни Пулицер штрајк у почетку нису узимали нарочито озбиљно. Па њихови противници су, на крају, ипак само деца! Како су дани пролазили, међутим, њихов однос почео је да се мења. Ти клинци нису само успели да им смање тираже, пошло им је за руком и да за себе придобију јавност.

У меморандуму од 24. јула Сиц обавештава Пулицера: „Чини се да је грађанство против нас; они храбре дечаке, дају им напојнице, а када то не чине, устручавају се да купе новине из страха да ће им их истргнути из руку".

Радило се о дечурлији или не, Пулицер и Херст су коначно схватили да их штрајк озбиљно угрожава и да сами с њим не могу да се носе. Била им је потребна подршка политичара и помоћ полиције, и то хитно. „Џернал" који је до тада осуђивао улогу полиције у другим штрајковима, изменио је свој став преко ноћи. С његових страница одједном су ишчезли уобичајени увредљиви написи о „униформисаним слугама капитала" и „пријатељима монопола". Клинци мусавих лица кројили су уређивачку политику Вилијама Рандолфа Херста!

И Пулицеру и Херсту је полицијска заштита била и те како потребна, али се испоставило да ни она није од богзна какве помоћи. Армија штрајкбрехера убрзо се распршила пред упорним налетима гневних

штрајкача наоружаних каменицама и мочугама, уз то још и необично вештих да побегну кад за то куцне час.

Немајући куд, „Цернал" и „Ворлд" послали су своје представнике у сиротињска преноћишта нудећи сваком ко је спреман да продаје један или други лист два долара дневно плус проценат од продатих примерака. Одмах за њима, у преноћишта су улазиле делегације штрајкача да скитницама објасне зашто се боре.

– Ја сам оно што би се рекло права правцата скитница... и један од око стотину који су потписали да ће сутра продавати „Ворлд" и „Цернал". Само, ми то нећемо да урадимо. То вам је блеф. Рекли смо оним тикванима да хоћемо када су нам понудили два долара дневно, али сви до једног смо одлучили да подржимо дечаке – забележио је 23. јула лист „Сан" изјаву једног скитнице.

Скитнице су одржале своју часну скитничку реч. Пулицер и Херст изгубили су и ту битку.

Моћници нуде компромис

Две недеље су Пулицер и Херст чекали да се догоди чудо и да штрајкачи устукну, али се чудо није догодило. На истеку друге недеље Пулицер је на столу имао извештај: „Са преко 360 хиљада тираж је пао на 125 хиљада, док се број враћених примерака више него удвостручио, од уобичајених 15 до 16 на 35 процената".

Четрнаестог дана штрајка Пулицер и Херст су понудили договор: нека цена остане таква каква јесте, али ће „Цернал" и „Ворлд" убудуће враћати новац за све непродате примерке.

Дечаци су прихватили понуду која им је омогућавала не само да се обезбеде од губитака, већ и да без ризика купују већи број примерака и тако више зараде. Другог августа Пулицерове и Херстове новине продавале су се на сваком њујоршком ћошку.

Када је штрајк окончан, престао је да постоји и синдикат продаваца новина. Али током две недеље у лето 1899. клинци који су се удружили да би се супротставили Пулицеру и Херсту доказали су, на усхићење неких и запрепашћење готово свих, да су у стању да организују и добију штрајк.

Мина Илић

РЕЦЕПТ ЗА НОВИНАРСТВО: СКАНДАЛИ, КРИМИНАЛ, КОРУПЦИЈА

Најугледније признање у америчком новинарству, Пулицерову награду, установио је Џозеф Пулицер (1847–1911). Тај исти Пулицер уједно је и зачетник тзв. булеварске или „жуте штампе" која се уређивала по рецепту: што више сензација, криминала, скандала, корупције. Рецепт је функционисао одлично, од старијег и искуснијег Пулицера преузео га је и Херст. Од њих двојице моћнијих издавача у земљи није било.

ВЕСТИ ИЗ *ДРУГЕ* РУКЕ

А ВИ?

Два америчка научника – један психолог и један антрополог – управо су завршили пут око света који је имао необичан циљ: интересовало их је само једно: којом брзином ходају људи по Земљи. Снимали су пешаке фото-апаратима, користили штоперицу и разне друге инструменте и ево шта су утврдили: најбрже ходају становници Њујорка и Минхена. За једну секунду прелазе раздаљину од 167 центиметара. Најспорији су грађани Грчке и Корзике – свега 82 центиметра у секунду док се негде у средини налазе Римљани, Парижани и становници Каира.

УСПОН И ПАД

Француски ваздухопловци Кутел и његови пријатељи учинили су Наполеону Бонапарти непроцењиве услуге у његовом освајању света. У првим балонима којима се колико-толико могло сигурно управљати, они су надлетали непријатељску територију и прибављали податке од непроцењиве важности, о покрету противничких трупа, њиховој бројности итд. Био је то пионирски посао у ратном ваздушном извиђању. При повољном ветру успевали су да донесу ванредно тачне извештаје који су много пута помогли „малом каплару" да повуче онај прави одлучни потез.

Пуних осам година ови ентузијасти, одушевљени ваздухопловством, служили су верно човеку у кога су веровали, често извршавајући врло опасне задатке. Међутим, после неуспелог похода на Египат, Бонапарта је, без икаквих видљивих разлога наредио да сви ваздухопловци оду у пензију. Увређени, они су одлучили да му се освете. Отворено нису смели јер се Бонапарта са својим противницима обрачунавао врло кратко. Нарочито откако је одлучио да постане цар.

За дан Наполеоновог крунисања, 16. децембра 1804. године, бивши војни ваздухопловци почели су да припремају свој балон на последње путовање. Кутел је израчунао да ако лопта узлети у 11 увече из Париза, следећег дана ујутру, биће над Римом...

У одређено време балон испуњен водоником, под „равнањем" мајстора Кутела подигао се увис – али без посаде. Уместо корпе, испод кугле се љуљала огромна царска круна с Наполеоновим монограмом. Украшена обојеним стаклом и огледалцима, видела се са великог растојања. Гомиле доконих грађана на улицама Париза могле су јасно да прочитају „невине" речи исписане на омотачу: „25. бримера, 13. године републике императора Наполеона I крунисала је његова светост папа Пије VII".

Ако су Французи видели узлетање балона, Италијани су били сведоци пада. Све се одиграло тачно по Кутеловом сценарију.

Сутрадан ујутру огромни балон са круном која је светлуцала на сунцу зауставио се над „вечним градом". Ветар је стао, а Римљани су, забачених глава, зурили у балон смејући се. После извесног времена лопта је почела да губи висину да би најзад треснула близу градског гробља. Круна се разбила, платнени омотач и ужад разнела је сиротиња из околних кућа за потребе домаћинства.

Догађај је дуго био тема разговора у целој Италији, а народ га је протумачио као сигуран знак скорашњег пада крунисаног диктатора. Тако је и било.

КОРИСТ ОД КРАТКОВИДОСТИ

Минијатуре древних мајстора изазивају и данас дивљење не само „обичне публике" већ и стручњака: заиста, како су без увеличавајућег стакла, а камоли микроскопа, успевали да утисну детаље на античком новцу, малим печатима или привесцима који се једва могу видети голим оком. Тек смо данас, уз помоћ оптичких инструмената, у стању да на драгом камену величине нокта малог прста посматрамо сцену опраштања Хектора с Андромахом или Полифема који баца стену на Одисејев брод. Како су то антички јувелири постизали?

Археолози су одувек били склони да верују да је у та давна времена била позната тајна увеличавајућег стакла, али су научници који су изучавали историју науке и технике били одлучни: стари Грци јесу умели да запале ватру помоћу сочива, али да га користе као помоћ виду – то не.

Поуздано се зна само то да је велики енглески природњак Роџер Бекон у 13. веку „измислио" наочаре. За тврдње да су оне још раније коришћене у Кини и Италији нема доказа.

Решење загонетке античких минијатура понудила је недавно група истраживача њујоршког универзитета која ради у градићу Стони Брук. У чланку који је објавио часопис „Експедишн" они тврде да се цела тајна крије у – кратковидости!

Стварно, онај ко има тај недостатак у исто време поседује и једно преимућство: ако их принесе сасвим близу очима он мале предмете види „увеличане", са свим њиховим детаљима.

Осим тога, кратковидост је у великом броју случајева – наследна. А занати су се некад, по правилу, преносили с оца на сина итд. Тако се могло дешавати да читаве породице, из поколења у поколење, заједно с урођеном кратковидошћу наслеђују јувелирски занат. Чак су се, можда, редови златара и јувелира попуњавали првенствено кратковидима... И није ли у то време кратковидост сматрана као предност при ступању на занат.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

ПЉАЧКА ВЕЗАНИХ ОЧИЈУ

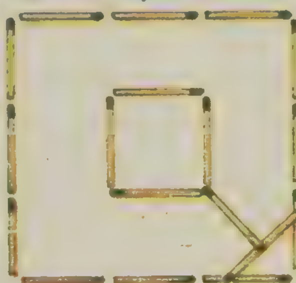
На једну продавницу у Риверсајду, у Калифорнији, учинила је препад особа с јастучницом навученом преко главе. Пошто се неколико пута опасно спотакао а затим безглаво налетео на касу, бандиту је синуло да би много добио уколико би његова маска имала и прорезе за очи. Схвативши кобну грешку задигао је један крај јастучнице не би ли се што пре дочепао излазних врата, при чему је открио део лица. Одмах је препознат а потом и ухапшен!

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО У ИДУЋИ ПЕТАК

Надамо се да сте знали шта да учините с оне две даске. Они који су сели на једну даску и веслали другом, док нису стигли на острво, добијају поене за одважност, али не и за довитљивост. Наш цртеж вам показује најлакши и најсигурнији начин да се овај проблем реши. Требало је једну даску поставити дијагонално преко једног угла језера, с тим да даска својим крајевима тек додирује обале. Затим с другом даском у рукама доћи до њене средине и поставити је тако да једним крајем належе на прву даску а другим на најближи ћошак острва. Пут до острва је отворен.

Ево новог задатка. За пет секунди сат искуца шест. Колико му треба да искуца 12? Не, одговор није – за десет секунди!!

УПОЗНАЈТЕ СЕ С ФЈОДОРОМ ДОСТОЈЕВСКИМ

Велики писац Фјодор Михајлович Достојевски имао је једну велику страст – коцку. У Хомбургу, Баден-Бадену и Висбадену играо је рулет који му је дробио и тело и дух. Први пут је окушао срећу 1863. у казину у Висбадену и, као што се често дешава почетницима, добио огромну суму од 10.000 франака. Тренуци забаве преточили су се у злато. Зашто онда не би чешће заграбио у отворену ризницу, упитао се писац заокупљен новчаним бригама не слутећи да постаје жртва демонске страсти!

Очајничко, и последње, рвање Достојевског с рулетом, догодило се између 1867. и 1871. године, о чему до детаља сведочи дневник његове друге жене Ане Сниткине. Достојевски је кренуо у Хомбург

чврсто решен да добије велики новац. Међутим, не само што је изгубио сав који су имали, него и све могуће позајмице, предујам за будуће књиге, женин накит и одећу, покућство које су оставили у Москви, чак и сопствени фрак. Све! Кад нешто добије, јачала је нада да ће успети. Играо је даље и поново губио. У тим тренуцима опака страст је овог осетљивог човека претварала у бескрупулозног и хладног хазардера.

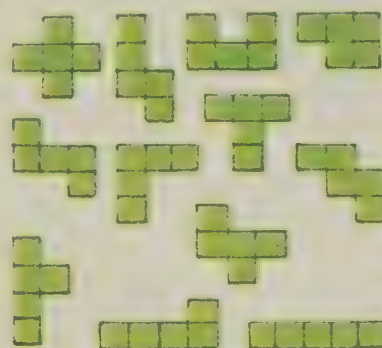
Током ове дуготрајне коцкарске грознице Ану Сниткину није издало стрпљење ни вера да ће њен вољени муж оздравити. Закључила је да Достојевског терају на игру два мотива – могућност да одједном добије велику суму новца и отпор према такозваном добронамерном свету који га је одговарао од коцке или му се, што је било још горе, ругао. Постепено га је убедила да велики новац на овај начин никако неће стећи, али га никада није одговарала од игре. Оправдавала је то његовом потребом да се разоноди. Таква тактика је, очигледно, имала значаја. Последњих 180 талира за повратну карту у Русију, Ана је дала Достојевском 1871. године и наговорила га да оде у Висбаден и све стави на рулет. Достојевски се прво опирао а онда пошао и све прокоцкао – од тада никад више није ушао у коцкарницу.

ЛЕТЕЋА ВИРШЛА

Два ока виде, без сумње, боље него једно, али и сама чињеница да имамо два чине могућим неке врло необичне привиде, такозване илузије. Испружите руке и уприте кажипрстом у кажипрст држећи их хоризонтално у висини очију на удаљености од 10 cm. Загледајте се кроз кажипрсте у неку удаљену тачку на зиду, а онда их мало раздвојите. Пред очима ће вам се указати „летећа виршла" како плови између два кажипрста. Зашто? Зато што се врхови прстију преклапају и сваки је виђен другим оком...

ИГРАЈТЕ СЕ ПЕНТОМИНЕ

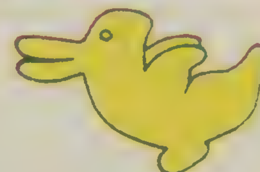
Сви знамо шта су домине – два квадрата једноставно спојена по ивици. Из тога произлази да би тромине биле – три квадрата, тетромине четири, пентомине пет квадрата, а полиомине – спојен било који број квадрата. Од свих ових комбинаци-

ја изгледа да су пентомине изазвале највеће интересовање откако је калифорнијски математичар Соломон Голомб смислио следећу игру. Постоји 12 очигледних начина да се споји пет квадрата који образују пентомину (види цртеж).

Ових 12 облика чине сет пентомина које лако могу да се направе од дрвета или дебљег картона. Циљ је да се пентомине тако сложе да образују разне облике. Рецимо, свих 12 комада могу да се употребе да би се направио правоугаоник 5 x 12, или правоугаоник 6 x 10, 4 x 15 или најтежи од свих, 3 x 20.

Други, можда тежи, проблем је ако изаберете било коју пентомину а онда употребите девет од преосталих 11 да би конструисали увеличану верзију изабране пентомине, три пута дужу и три пута ширу од оригинала...

ЗЕЦ ЈЕ ПАТКА

Добро је познато да два историчара, на пример, исти догађај могу да виде из два различита угла и објасне га на два сасвим супротна начина. Такав је и овај цртеж.

Шта се на њему види? Патка?! Окрените цртеж за деведесет степени у правцу кретања казаљки на сату. Шта сад видите? Није патка, него зец! Да ли ћете у нечем видети зеца или патку, то је ваша ствар

РЕКЛИ СУ... О УСПЕХУ

ЕУРИПИД: Ако сте успешни, сматрају и да сте мудри!

БЕНЏАМИН ФРАНКЛИН: Успех је многе упропастио!

МАРК ТВЕН: Све што ти је у животу потребно то је да си самоуверена незналица – и успех ти је осигуран!

НИЧЕ: Успех је увек био велика лажа!

ЕНГЛЕСКА ПОСЛОВИЦА: Ништа не успева као успех!

ШПАНСКА ПОСЛОВИЦА: Да би успео у свету, од тебе се тражи да знаш латински, имаш коња и паре!

Мила и Тимоти Бајфорд

ГРОЗНИЦА КОЈА СЕ НЕ ЛЕЧИ

ПОЗЛАЋЕНЕ ЛАЖИ БАКАЛИНА ЛАДИЈА

У ЗЛАТНО ДОБА ЗЛАТНОГ ДОСОНА И ЈАЈА СУ КУПОВАНА ЗА ЗЛАТО

Жозеф Лади је имао две особине као богомдане за професију којом се бавио: био је врло маштовит и много је волео да прича. А у белој пустињи прилике за причу биле су прилично ретке: на целом Јукону у то време није било више од пет стотина људи. Често су пролазиле читаве седмице а да нико не сврати у долину у којој је отворио дућан. Није ни чудо што је посао ишао тражаво и што је Лади једва састављао крај с крајем. Кад би се понеко ипак појавио на вратима дућана, брбљиви трговац просто није знао шта ће од среће: у наступу одушевљења понудио би га чашицом вискија. На свој рачун, разуме се. И обавезно би развезао причу о злату. Јер, сви они који су стизали на Јукон долазили су у потрагу за њим. Сваки намерник могао је у Ладијевој радњи да набави најнеопходније ствари и добије уверавања да у овом крају има злата. Јасно, требало је само довољно стрпљења и упорности. Лади није био њима наоружан. Штета, јер човек је овде заиста могао да се обогати. То ипак није значило да и он неће једног дана ставити катанац на дућан и кренути да копа. Штавише, како је време пролазило, њему се све више чинило да је тај дан врло близу. Досадило му је да броји центе. Тим пре што је злата било у изобиљу.

Измишљено а тачно

Покренута сновима о богатству, Ладијева машта је неуморно радила. Када је једног дана у његов дућан бануо Роберт Хендерсон, причљиви трговац је ко зна који пут поновио причу. Придошлица је просто гутао сваку његову реч и решио да послуша Ладијев савет и срећу окуша на Индијанској реци. Када је после две године за само два месеца испирањем добио злата у вредности од око 750 долара, он сам није био ни приближно изненађен колико Жозеф Лади. Да ли је било могуће да су његове измишљене приче тачне? А да су тачне потврдило се неколико месеци касније: веслајући низ Јукон Хендерсон је на једној окуци угледао мали логор. Колико је издалека могао да види, по њему су се мувала три мушкарца и једна жена. По обичају који је владао међу трагачима на Јукону, одлучио је да се заустави и обавести их да у Индијанској реци има злата.

Џорџ Вашингтон Кармарк, један од тројице мушкараца и једини белац у овом малом друштву, љубазно га је понудио да седне и подели ручак с њима. Хендерсон је одбио: није подносио Индијанце. У три-четири реченице обавестио је Кармарка о злату, пречуо молбу Индијанаца да им прода мало дувана а о томе да им се придружи није хтео ни да размишља. Већ сутрадан Кармарк је са женом и њена два брата кренуо ка Индијанској реци. Сумрак их је затекао у долини Зечја стаза. И док су мушкарци припремали бивак, Кејт Кармарк је сишла на реку да захвати воду за чај. Заједно са водом заграбила је и – грумен злата. Кармарк није могао да сачека свитање: сишао је на реку и захватио воду ситом. Дно се засијало. Просто није могао да верује очима: у ситу се налазило неколико груменчића вредних најмање четири долара, а то је била количина десет пута већа од иједне која је добијена само једним захватом.

Дан када су се Кармарк и његово друштво зауставили у Зечјој стази остаће заувек забележен у историји Јукона: 17. августа 1896. године доказано је да овај нимало гостољубив предео обилује златом.

Илустровала Босиљка Кићевац

Да ће свет, привучен причама о богатству, похрлити на Јукон, није било сумње. Они који су се ту затекли пожурили су да добију што више концесија.

Кракати постаје Краљ

Једини који је одолео овој масовној помами био је – Жозеф Лади. Он некако није веровао у те приче о злату будући да су потекле из његове главе. Истина, Хендерсон и Кармарк су се накупили груменчића али то је могла да буде чиста случајност. Сигурно је сигурно, размишљао је трговац и смислио да је много паметније да покупује што више земље око свог дућана и изгради хотел, штале, стамбене зграде. Јер, сав тај свет мораће негде да се смести пре него што крене у гудуре. А то је требало искористити. Направивши план насеља, Жозеф Лади је почео да диже будући Досон Сити. Уз хотел је никао још један хотел, па црква, школа.

Прошло је само неколико месеци откако је маштовити трговац почео да гради Досон а у њему се стекло већ пет хиљада становника. Лади је блистао. Богатство је било ту, надохват руке, у тим кућама, хотелима, шталама а не у Индијанској реци и вечно белом беспућу. Додуше, Хендерсон и Кармарк су звецкали доларима али то што су испрали у Индијанској реци ипак није било богатство о којем су сви сањали.

Да се лати сита и пијука Ладија није подстакао ни случај Алекса Макдоналда. Двометраша тек пристиглог у Досон није било тешко наговорити да цак брашна да у замену за, како су сви веровали, потпуно безвредну концесију. Упркос свеопштем подсмеху, Алекс се са својим парчетом папира упутио на додељени комад земље. Испоставило се да он није нимало безвредан јер је упорном новајлији донео ни мање ни више него, за то време заиста баснословних, 20 милиона долара! Уместо Кракати Алекс, он је постао – Краљ Клондајка.

Мртав град

Лади је и даље веровао да је Досон златна жица. Зар се за ових неколико година није развио у град од 75 хиљада становника са гуцетом „салуна", три цркве, две болнице па чак и једним позориштем? У Досону је сад могло да се прода и купи све: од најфинијег порцулана до последњих париских креација. При таквом развоју ситуације најпаметније је било улагати у ново земљиште, градити, отварати радње. Држати новац у банци било је у најмању руку – глупо. И таман кад је био на прагу остварења свог сна, овај се изненада, и за Ладија сасвим неочекивано, срушио. Златно доба Досон Ситија престало је исто тако брзо како је и почело.

Нова златна грозница захватила је Северну Америку и десетине хиљада трагача кренуло је даље од Јукона. Град је опустео преко ноћи. Више нико није имао шта да тражи у њему. Ужаснут, Жозеф Лади је трчкарао од хотела до хотела, од радње до радње. Собе су остале празне, продавнице без живе душе. Трговац је клео судбину: био је и остао сиромашан. Све што је уложио у овај град није било ништа друго до бачен новац. За само неколико недеља Досон су заувек напустиле хиљаде становника. Без злата и оних који су трагали за њим, ово је био мртав град. Мртав је био, додуше само у души, и Жозеф Лади. Опет је био само ситни трговац који је својим причама забављао све ређе купце.

Олга Вукадиновић

ХИТ

РЕКОРДИ

[illegible] успеха

[illegible]

УПОЗНАВАЊА

ГАРИ ГАРИНЧА (Garri Garrincha)

Група Гари Гаринча основана је у Сарајеву крајем 1983. године, а под садашњим именом делује од половине 1984.

Основу прилично модерном звуку дају клавијатуре и ритам машина на трагу савремених светских струјања, али и уз повремено кокетирање са фолк традицијом. Текстови су претежно љубавни, са призвуком ироничне баналности и понеким духовитим моментом. Југословенска публика је групу до сада могла да види у „Хиту месеца", „Добрим вибрацијама" и „Видео школи" (емисије ТВ Сарајево), а наступали су у Београду, Новом Саду, Сплиту те неколико пута у Сарајеву.

Недавно им је у издању независне љубљанске диско-куће „Документарна" објављена касета необично дугог наслова: „Лептир машна, актн ташна и велик радни сто, плата страшна, чак издашна, не, нисам ја за то!"

Материјал који је објављен је, заправо, снимљен за ЛП плочу али због финансијских проблема диско-кућа је за сада била у могућности да само овако представи групу. А неизвесно је да ли ће се плоча Гари Гаринче уопште појавити у продаји.

Од једанест снимљених песама (које се налазе на касети) најинтересантнија је „Негација" која је и постала за сада највећи хит, а запажена је највише по чињеници да главни вокал у тој песми пева Миодраг Нецић, професор музичког васпитања у пензији (има 64 године). Овај, сигурно најстарији члан једне рок групе у Југославији је раније био члан сарајевске групе „Биоритам". Свира преко двадесет инструмената а један је и сам пронашао – „Флауту Д". Групу помаже и његова супруга Милица која пева други вокал у песми „Негација".

Остали чланови групе су Ненад Штрбац (вокал), Мишко Станишић (клавијатуре), Саша Струњаш (гитара), Недим Жестоки (бас) и Музур Дино (ритам машина).

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

„Посао музичара је, по научним истраживањима, веома тежак и оставља последице на психу човека. Због тога људи морају да схвате да ми музичари можемо опстати у машинерији која нас меље једино под условом да имамо право на одговор. Зато и није никакав злочин бити искрен."

ПИТ БАРНС

УСКОРО

НОВИ АЛБУМ РОЛИНГСТОУНСА

После паузе коју је Мик Џегер искористио како би снимио први соло албум у својој, две деценије дугој, каријери, Ролингстоунси (Rolling Stones) су тренутно у Паризу. Снимају материјале за своју нову плочу. Према провереним информацијама, већ су завршили пет песама. Плоча ће највероватније изаћи почетком јесени.

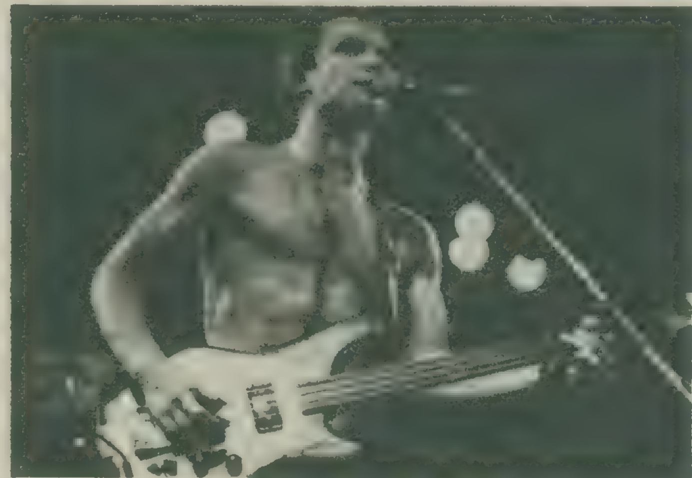
ИСКРЕНО

СТИНГ

ЏЕЗ: музика моје младости

Полис су били моја прва рок група. Пре тога сам свирао у више џез група најразличитијих састава и усмерења. Од фузијског џеза до диксиленд састава. Та искуства са џезом ми нису нимало сметала док сам радио рок музику. Било ми је дивно у „Полис" али ме је одједном заинтересовало како ће мој рад сада изгледати у тој, другој форми.

У Њујорку сам направио апсолутно отворену аудицију за џез музичаре који ће ући у мој пратећи састав и искрено сам се изненадио када сам видео колико је великих музичара дошло. Нису сви били црнци, али ја сам само црнце

изабрао. Они су, једноставно најбоље свирали, а и начин на који су комуницирали са мном и међу собом изгледао ми је као нешто што ће испасти добро.

Мајлс Дејвис је једна од најзначајнијих личности за мој музички развој. Од њега сам, више него од било кога другог, научио да користим тишину. Тишина је једно од најмоћнијих средстава у музици.

Ја сам још увек члан групе „Полис". Сви ми смо одлучили да у наредних годину – годину и по дана, дамо себи слободу тако што ћемо свирати са различитим људима и истраживати она подручја музике која нас тренутно занимају.

Ми се као група нисмо распали или нестали. Једноставно, желимо да видимо шта ће се следеће догодити.

ПРОМЕНЕ

ЕКАТЕРИНА ВЕЛИКА

Катарина II је, захваљујући изврсном деби албуму и серији квалитетних наступа, на крају прошле године у већини анкета освојила титулу највеће рок наде за ову годину.

У међувремену, група је због неких правних проблема морала да промени име у Екатерина Велика, али је наставила да приређује концерте по целој земљи. Почетком године у Загребу је снимљен и други албум који се у продавницама појавио тек почетком јуна.

Група је недавно добила и новог бубњара – Ивана Ранковића, пошто је његов изврсни претходник и имењак Иван Феце-Фирчи отишао на одслужење војног рока.

У новој постави група је већ имала два наступа у Београду: на Звездином стадиону у оквиру концерта за помоћ гладнима у Етиопији и на самосталном концерту у Студентском културном центру.

ДУ ДУ А

Ни београдска група реге-фанки усмерења Ду Ду А није више оно што је некад била. После два доста успешна сингла (објављена током зиме) и серије добрих концертних наступа, у време када се очекивало објављивање другог албума, група се више него преполовила.

Од петорке су остала само два члана: певач Зоран Загорчић и гитариста и композитор већине песама Дејан Костић. Њих двојица за сада не планирају да попуњавају групу новим члановима.

МОНОЛОГ

Зашто сам напустио „АЈРОН МЕЈДЕН"

„Ма како то отрцано звучало, рок музика је мој живот и с њом сам откад знам за себе. У суштини, волим различите форме рока – од хеви рока до мелодичног и рок балада. Увек су ме интересовали различити прилази музици, и желео сам да испробам и усавршавам своје могућности. Међутим, док сам био у Ајрон Мејден никад нисам имао шансу да урадим тако нешто. Они су увек били искључиво хеви рок група, која није дозвољавала било каква истраживања. Осим тога, турнеје су постајале све напорније. Био сам обичан пајац убачен у велику машинерију, где су ме вукли, постављали на сцену и позамљивали. Нисам имао прилику да кажем: „Хеј, станите мало! Желим да учиним нешто и за себе!" Почео сам да схватам да губим свој идентитет и све те „велике ствари" у животу за које сам до тад бринуо. Осећао сам да је дошло време да се спустим на земљу и учиним нешто са собом. По напуштању групе, боравио сам у Немачкој наредна три месеца. Ту сам срео момке из групе Траст и одсвирао им бубњеве на албуму. Договорили смо се да одемо на тромесечни одмор, а затим се нађемо и договоримо о мом евентуалном преласку у Траст. Седео сам у Енглеској и чекао, све док нисам укапирао да од свега тога нема ништа. Негде у дубини душе, желео сам да оснујем свој бенд, па сам окупио људе и почео са радом. Сада сам изузетно задовољан Стратусом. Не жалим за Ајрон Мејден, јер да их нисам напустио, изгубио бих себе. Мислим, било је дивно свирати са њима и ја сам уживао у сваком моменту проведеном са Ајрон Мејден. Био сам спреман да умрем за њих. Сећам се, имали смо врло тешку и дуготрајну турнеју по Енглеској. Негде пред Нову годину, наступали смо по Шкотској и на сам дан концерта имао сам тровање храном. Мислио сам да ћу умрети. Цео дан сам лежао у кревету превијајући се од болова, а лекари ничим нису могли да ми помогну. Предвече, Стив и Род (менаџер) су дошли код мене и питали: „А шта ћемо за концерт вечерас? Знаш да не можемо без бубњара!" „Умрећу!" цвилео сам. „Можеш ли да одсвираш барем две ствари?" „Покушаћу, ваљда ћу успети..." Пар минута пред концерт су дошли по мене, буквално ме унели у кола, одвезли до сале, посадили за бубњеве и – кренули смо! Кад сам одсвирао све, после трећег биса, успео сам да загрљен са осталима, махнем публици и чим сам замакао иза бине – пао сам у несвест! Свестан сам тога да ме људи памте из Мејдена и да ће ме увек памтити по томе. Мени то не смета, већ ласка, јер велика је ствар када те неко памти.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ФЕРИ ПОГАЂА

У интервјуу који је дао енглеском месечнику „Фејс" („Face"), Брајан Фери је између осталог рекао и ово: „Одмах ме испровоцира када чујем да је неко смислио и снимио цео албум за три недеље, па улетео на прво место на топ-листи. Често сам желео да и сам то урадим, али не могу".

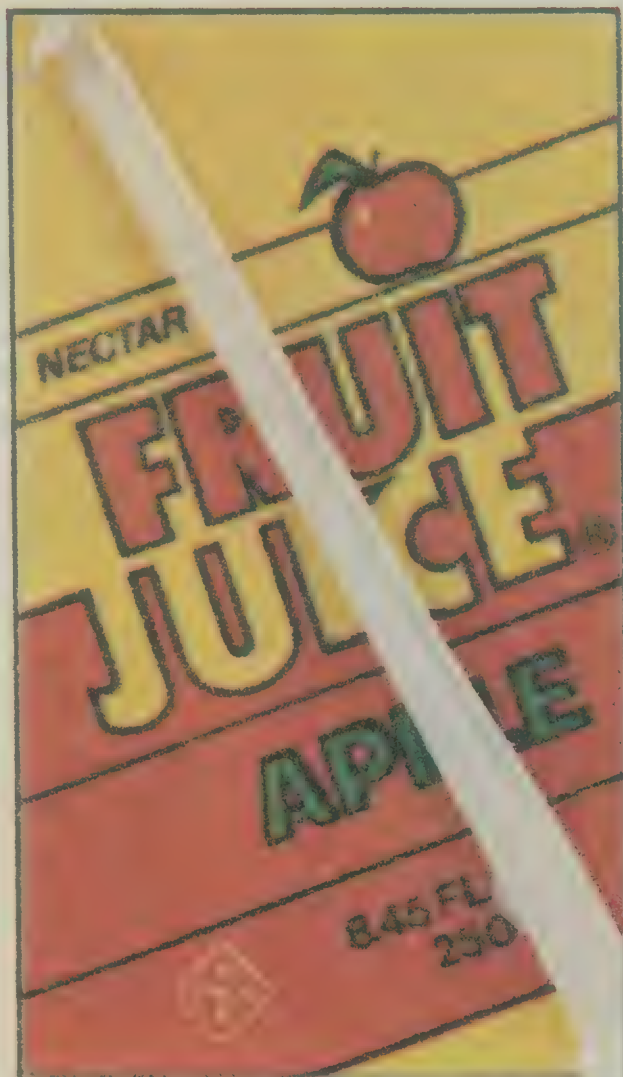
И заиста, он је на креирање плоче потрошио осамнаест месеци, а резултат је и за њега самог врло изненађујући. Албум „Момци и девојке" је прве недеље по објављивању „излетео" на – прво место званичне енглеске топ-листе.

ПРИРОДА У ЗАМЦИ – САД ЈЕ ШТОС У СЛАМЦИ

Стоји, лежи, пакује се лако!
Сламку има да га пије свако
Рупица се боцне без по муке
Никада се не улепе руке!

С Видоком је почела професија: ДЕТЕКТИВ

ЈАВНО ЛОПОВ, ТАЈНО ПОЛИЦАЈАЦ

ШЕФ ПАРИСКЕ ПОЛИЦИЈЕ ЗАПОСЛИО ЈЕ СЕЦИКЕСУ, ПРОБИСВЕТА ДА БУДЕ ЊЕГОВ ТАЈНИ ЧОВЕК У ПОДЗЕМЉУ.

Велика револуција из 1789. урадила је своје. Феудализам је пао. Али, сав онај окрутни свет подземља Париза – преваранти, отмичари, сецикесе, зубидани, обијачи, фалсификатори, напасници, клошари, костоломци – толико се одважио да је изгледало како му сад, у слободи, нико под капом небеском ама баш ништа не може.

Долазио је деветнаести век од кога се много очекивало. А Париз, центар света, живео је у сталном страху. Господин Анри, шеф полиције, могао је само да слеже раменима и очајава.

Једног дана у његов кабинет дошла је делегација града.

Овако више не може!

Али, ни ја не могу ништа. Све сам покушао.

– Морате! Смислите нешто – рекли су политичари и бесно отишли.

Позвао је помоћника.

Господине, ко је највећа битанга у Паризу?

– Видок, шефе.

Шта ради тај?

Фалсификатор је, вешт, и кријумчар. Преверани лопов. Провокатор такође. Другима намешта незаконите радње па их онда открива нама. Тако се решава својих непријатеља.

Или – или

Шеф полиције је шетао по кабинету. Франсоа Ежен Видок је стајао одмах крај врата. Средњег раста. Уско лице. Црнокос, а очи му ђаволски немирне.

– Господине, сигурно сте хтели неко обавештење?

Анри је шетао. Видок се премештао с ноге на ногу.

Не обавештење. Ви сте ми потребни, Видок. Ваша помоћ.

– Видок, знаш ли Фросарову банду?

– Читав Париз их зна и сви их се боје.

– Кад би ти био шеф полиције и хтео да их се решиш, како би то извео?

Видок није могао да одоли.

Прво би се зближио с њима. Навео их да почну да верују да сам један од њихових. А онда, после, у погодном тренутку... Тако би их похватали на лицу места.

Чувена Фросарова банда ускоро је „у погодном тренутку" нестала са улица Париза.

Анри није пустио Видока. Добио је нови задатак. Па нови... показао се као веома користан. Господина Анрија су сви тапшали по рамену. Свет подземља се узмувао. А у поверљивим градским списима непознати помагач је вођен као – детектив.

Мудри Анри је онда решио да оснује детективски одсек. Шеф је, наравно, могао да буде једино први детектив – Франсоа Ежен Видок.

Видок иде даље

Детективски одсек је основан. После је постао чувен широм света – Бригаде де Сурете (Бригада безбедности). Такав је био почетак познате француске тајне службе – Сурете Национале (Национална безбедност). Већ прве године бригада је ухапсила 772 лопова. Тридесетак детектива држало је у шаху обесно париско подземље.

Видок се није повукао у канцеларију. Био је и даље први париски детектив. Његов стил био је препознатљив. Случај Фонтен, рецимо, пример је Видоковог дела.

Набусити рмпалија, месар, по имену Фонтен, волео је да пије. Пошао једном са 1500 франака у цепу у Корбеј на сточну пијацу. У Есонсу сврати на чашу вина. Запије с неком двојицом које ту нађе. Предвече пођу. Фонтен се распевао, а она двојица га поведу пречицом кроз жбуње.

Неки људи су после нашли Фонтена са 28 рана од ножа. Неким чудом је преживео.

Видок је саслушао касапинову причу. Отишао на лице места. Узео отиске стопала. Нашао два отргнута дугмета. И у јарку са стране покупио неке папириће. Кад их је саставио, они су упућивали на неког безименог винарског трговца. Од имена су остала три словцета, а од адресе неко слово више. Радило се о власнику винарије из Шосе де Клињкура, неком Раулу. Скупљао се ту олош најгоре врсте. Један Видоков момак је извидео стање. Одмах је уочио човека који је при ходу мало вукао десну ногу, звао се Кур. Отисци његових стопала могли су да се поклопе са оним, узетим на месту злочина. Увече су га сачекали пред станом и ухапсили. Наравно, Кур ништа није признавао. Видок је извршио претрес винарије. И нашао лист с кога су отргнути они комадићи папира. Хвалисави Раул је тврдио да Видок банди ништа не може јер је трећи најважнији човек на слободи. Извесни Понс Жерар био је порески службеник. Видок и двојица његових најбољих људи преобуку се у трговце коњима и оду у Ла Шапел. Кад нађу Жерара понуде му да учествује с њима у једном великом и уносном кријумчарењу коња. Неповерљиви порезник упита:

– А зашто баш ја?

Зато што је Раул рекао да си момак и по.

Жерар се ту сасвим откравио. Онда почну да причају како је детектив Видок намамио Раула и Кура у клопку. Прерушени Видок је говорио како пред тим детективом ипак треба скинути капу кад је успео да то уради тако опасним момцима. Ражешћени Жерар је сиктао и прстима згрченим као канџама показивао како би том Видоку извадио гркљан.

Па, изволи. Тај сам, пријатељу.

*

После петнаест година сјајне каријере први „детектив у историји" одлучио је да се повуче. Хтео је да отпочне нови живот. У Сен Мандеу је отворио фабрику папира. Решио је да у њој раде отпуштени затвореници. Било му је жао тих људи које друштво више није хтело да прихвати. Али папир који су они производили нико није хтео да купи. Фабрика је пропала.

Онда је отворио приватну детективску агенцију. Наравно, тај посао је радио без премца. Али ни то није увек добро. Својим темељним истрагама обелоданио је и неке чињенице које су оптуживале француску владу. Држава то није могла да отрпи.

Није му се дало да отпочне нови живот. Умро је сасвим одбачен и без пребијене паре у џепу.

С. Рељић

Илустровао: Брана Јовановић

ПОКАЈ СЕ, ХАРЛЕКИНЕ!

ХАРЛАН ЕЛИСОН

ВРХОВНИ КОНТРОЛОР ВРЕМЕНА ПРОНАШАО ЈЕ НАЧИН ЗА СКРАЋИВАЊЕ ЖИВОТА: АКО НЕКО ЗАКАСНИ ДЕСЕТ МИНУТА, ГУБИ ДЕСЕТ МИНУТА ЖИВОТА. МИНУТ ЗА МИНУТ, ДАН ЗА ДАН

Његов предмет, временска и кардио-картица предати су кабинету господина Тиктака, високог, ћутљивог тиранина благог стаса.

Чак и у оним ћелијама хијерархије у којима се страх производио, а ретко искушавао, звали су га господин Тиктак. Но, само иза леђа. Омраженим именом не ословљава се у лице човек који има моћ да одузме минуте, сате, дане, читаве године живота својим поданицима.

Званично, Тиктак је био ВРХОВНИ КОНТРОЛОР ВРЕМЕНА.

„Ово све ми казује **шта** је он", рекао је господин Тиктак са истинском благошћу. И временска и кардио-картица носе име на себи, но то име говори шта је, а не ко је он. Пре него што пређем на поништавање, хоћу да знам КО је тај ШТА. Ко је тај дрзник? Ко је Харлекин?"

То је био празник!

Високо изнад града чучао је на алуминијумској платформи хелиомобила и зурио у уредну мондријанијевску архитектуру испод себе. До ушију му је допирало метрономско лево-десно-лево поподневне смене у 14.27 која је управо улазила у фабрику кугличних лежајева. Тачно минут касније зачуо је нешто слабије лево-десно-лево јутарње смене која је одлазила са посла. Несташно се церекајући спустио се готово сасвим изнад покретне траке тротоара и подврискујући, плазећи се, правећи комичне гримасе, у смешном лакрдијашком оделу, намазан најкловновскијим бојама, надлетао је запањене људе, тако ниско да је могао и да их додирне. Један пешак је од запрепашћења пао и испустио пакете који су се откотрљали на све стране, други се од смеха упишкио, трећи се пручио у несвест. Услед овог комешања покретни тротоар се аутоматски зауставио и стајао читавих 20 секунди. Случај, но без великих последица.

Одлепршао је даље. Кад се приближио Тимкиновом Институту за проучавање времена и покрета, видео је смену како се управо укрцава увежбаним и прецизно израчунатим кретњама на експрес траку.

На лицу му се појавио опет онај ђаволасти осмех. Вртоглаво се спуштајући, ослободио је вратанца пртљажника на дну хелиомобила. На војнички постројену реку људи сручила се киша желе бомбона, милиони и милијарде љубичастих, жутих, зелених, са укусом малине, ментола, грожђа, округластих, слатких, глатких, кликета-клакета, на рамена, главе, шешире радника Тимкин Института. Пљусак боја детињства и радости, празника и сласти сишао је с неба на метрономски ред. Радници су подврискивали и кикотали се под најездом из ваздуха, сасвим пореметивши своје редове. Бомбоне су склизнуле у механизме покретне траке, настало је шкрипање, гребање, цијукање, трака се нагло зауставила, путници су попадали на све стране убацујући у уста желе јајашца. Био је то прави празник, радост, незамисливо лудило, но...

Смена је закаснила 7 минута.

Људи су стигли кући са 7 минута закашњења.

Квота није испуњена за читавих 7 минута.

Систем је нарушен за 7 минута.

Срушио је и прву домину и низу и... туп-туп... остале су попадале за њом. Ситница једва вредна пажње, но у друштву у коме је искључива погонска сила била ред, тачност, савршена прецизност, послушност и страхопоштовање према његовом величанству часовнику, то је била катастрофа невероватних размера.

Издато је наређење да се Харлекин појави пред господином Тиктаком. Емитовано је преко свих канала комуникационе мреже. Наређено му је да дође у 7,00 до ђавола, тачно у 7,00. Моћници су чекали и чекали, а он се појавио тек у пола једанаест и то само да им са своје летеће платформе, са сигурне удаљености, отпева песмицу о месечини у неком месту Вермонт за које нико никада није чуо. Затим је одмах нестао. НЕЗАМИСЛИВО!

Остало је питање – Ко је Харлекин – но и једно, неизречено, а много важније: како нам се могло десити да један исцерени, неодговорни лакрдијаш поремети читав привредни и културни живот и то са желе бомбонама у вредности од 150.000 долара!!! (Знали су да су бомбоне толико вределе, јер су читав тим Ситуационих аналитичара са неког пројекта упутили на поприште шећерног бомбардовања да покупе и преброје доказни материјал и да објаве резултате, што је опет пореметило све планове ових стручњака и довело читаву организациону јединицу у закашњење од целог једног дана). Желе бомбоне! Секунд молим – оправдан секунд, наравно – нико не производи желе бомбоне већ 50 година. Где их је пронашао? Ево још једног питања које ће вероватно остати без задовољавајућег одговора.

Ово је била средина приче. А како је све почело?

Непријатност, грех, злочин...

Стони календар. Нов лист сваког дана. 9.00 – отворити пошту. 9.45 – састанак са Планском комисијом. 10,15 – ужина. И тако даље.

„Жао ми је, госпођице Грант, разговор вам је заказан за 2,40, а сада је скоро 3. Мораћете да чекате следећу годину да поново конкуришете!" И тако даље.

„Драги г. Атерли! Жао нам је што морамо да вас известимо да смо, услед сталног закашњавања, вашег сина Џералда морали да испишемо из наше школе. Иако је одличан ђак, његово непоштовање времена пружа лош пример осталој деци..." И тако даље.

„Не можете да гласате ако не дођете тачно у 8,45".

„Баш ме брига да ли је рукопис добар. Морам да га имам у четвртак у 3!"

И тако даље, и тако даље. Боже, морам да журим, колико је сати? Даље, даље, тик-так, тик-так, и једног дана време је престало да служи људе, они су већ постали његове добровољне слуге, ходочасници свитању и заласку оног мучитеља горе, оковани забранама и наредбама, јер, забога, систем не би функционисао без прецизног рада и плана који мора слепо да се поштује...

Илустровао Михаило Вуковић Тикало

Све док закашњење из незнатне непријатности није прерасло у грех. Па у злочин. Па у злочин за који је предвиђена казна:

„Од 15. јула 2389. године у 24,00 сати сви грађани морају предати своје временске и радио-картице бироу Врховног контролора времена где ће, у складу са статутом 55-7 којим се регулише поништавање времена, кардио-картице свих грађана бити прикључене у централни процесор..."

Шта су у ствари урадили? Пронашли су начин за скраћивање живота. Ако неко закасни десет минута, губи десет минута, губи десет минута свог живота. Минут за минут, дан за дан, свако закашњење одузима се од живота. Ако би неко стално закашњавао, догодило би му се да једне недељне вечери прими саопштење од Врховног контролора времена да му је време истекло и да ће бити „искључен" тачно у понедељак у подне. Господине, молим вас, средите своје приватне послове...

И тако је, прилично једноставним електронским методом који је држан у строгој тајности у бироу господина Тиктака, систем савршено одржаван. На крају крајева, ту су били и патриотски разлози. Реда мора да буде. Па рат још траје! (Да ли ће му икада доћи крај?)

„Па ово је већ одвратно!" узвикну Харлекин Лепој Алиси кад је видео плакат „ТРАЖИ СЕ". „Као да смо у времену десперадоса! Хи-хи! Алисице, морам опет да изађем, сврбе ме дланови!"

Алиса тресну шољу за чај на сто. „Побогу, Еверете, зар опет? Докле ћеш да узнемираваш људе у том глупавом кловновском оделу!" Бесно се окренувши према кућној телекс машини која је клопарала у углу, истрже папир и поднесе му га под нос.

„Наравно, опет о теби! Доста ми је твојих глупости и закашњавања и... и зашто мораш да будеш другачији?!"

Харлекин је само нежно пољуби и изађе.

Зашто пузите?

Трговинском четврти милели су грађани одевени у боје четвртка. Када се Харлекин појавио на још недовршеној куполи новог Ефикасног трговинског центра, с мегафоном на исцереним устима, сви су застали запрепашћено слушајући грмљавину одозго:

„Зашто да вам наређују? Зашто журите? Зашто пузите? Уживајте у сунцу, поветарцу, нека вас живот носи онако како вама прија. Не будите робови времена, грозан је то начин да се умре, полако, уредно. Доле Тиктак!!!"

Радници на Трговинском центру добили су хитно наређење из Бироа Врховног контролора времена да на сваки начин ухвате опасног криминалца познатог као Харлекин.

Први покушај није успео, за други је било касно. Харлекин је поново нестао.

„Не враћајте се док га не ухватите!" рекао је господин Тиктак врло смирено, врло јасно, врло опасно.

Послали су у потеру полицијске псе. Урадили су све могуће пробе за утврђивање идентитета укрштањем кардио-картица. Подмићивали су и уцењивали. Претили. Мучили. Најмили су уходе. Позвали полицију. Користили се лукавством. Примењеном физиком. Савременом криминологијом.

И до ђавола, ухватили су га.

Звао се Еверет С. Марн. Био је нико и ништа. Само човек који није поштовао време (ово је примљено с великим олакшањем).

„ПОКАЈ СЕ, Харлекине!" рече господин Тиктак.

„Иди до ђавола!" одговори му Харлекин церећи се.

„Имаш укупно закашњења од 63 године, 5 месеци, 3 недеље, 2 дана, 12 сати и 41 минут. Искористио си све што си могао, па и више! Искључићу те!"

Ти си чудовиште, тиранин. Одакле ти право да господариш људима и да их убијаш ако закасне?!"

„Ти не припадаш. Не можеш да се прилагодиш!", и даље је, зачудо, разговарао Тиктак. „Ти си НЕКОНФОРМИСТА!"

„Некада то није био злочин".

„Сада јесте. Мораш да се помириш са светом коме припадаш".

„Мрзим га. Страшан је овај твој свет!"

„Већина другачије мисли. Цене и воле ред".

„ЈА не. Ни људи које ја волим".

* * *

Послали су га у Ковентри. У Ковентрију су га обрађивали. Исто као што су радили са Винстоном Смитом у „1984". Додуше, за ту књигу нису ни чули, но методи су били исти. Све су то урадили и Еверету С. Марну.

Једног дана, после дужег времена, Харлекин се појавио на свим каналима комуникационе мреже, насмејан, бистрих очију, на изглед нимало испраног мозга. Изјавио је да се каје за све глупости које је починио. Изјавио је да му се баш допада да припада друштву, да је основна дужност човека да буде тачан и послушан.

Свет је зурио у екране и мислио.

... Ипак је био само лудак... Алал им вера како су га средили... Све је узалудно... Свемоћни су... До данас сам мислио да је искључење најгоре што Тиктак може да уради...

Тако су уништили Еверета С. Марна. Био је то заиста велик губитак, али у свакој револуцији страда понеко ко не би требало. Тако мора бити, и ако се нешто, бар малчице, промени, онда се све и исплатило.

У овом случају то изгледа овако.

„Овај, извините господине, ја, овај, не знам како да вам, овај, кажем, али закаснили сте 3 минута. План је, овај, хм, мало поремећен, овај..." уплашено је муцао службеник.

„Глупости!" промрмљао је господин Тиктак. „Проверите свој сат" и журно улетео у своју канцеларију љутито залупивши врата.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ЛИМЕНИ ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

1 с	2 а	3 к	4 с	5 о	6 ф	7 о	н	■	8 т	9 у	10 б	10 а
12 т	р	а	к	т	а	т	■	13 к	а	р	а	т
14 р	а	д	и	о	л	а	15 р	и	ј	е	■	е
16 а	л	а	т	н	и	ц	а	■	17 а	з	18 и	с
19 ш	и	р	а	■	н	■	20 з	21 р	н	а	с	т
22 и	у	■	23 [illegible]	24 у	к	а	в	о	с	т	■	■
25 л	а	26 в	[illegible]	н	а	■	27 а	к	т	и	28 в	29 а
	■	30 [illegible]	[illegible]	а	■	31 у	л	о	в	■	32 [illegible]	л
33		м	р	у	34 м	[illegible]	и	с	е	■	375 а	н
36 [illegible]	р	б	■	■	37 п	а	н	о	н	38 и	ј	а
39		о	40 и	41 т	а	■	42 а	в	■	43 б	и	л
44 в	и	д	љ	и	в	45 о	■	46 с	47 т	и	ћ	и
48 о	н	е	■	49 с	а		50 и	к	о	ј	■	[illegible]
51 р	и	н	г	■	ц	и	т	и	р	а	т	и

ВОДОРАВНО: 1) лимени дувачки инструмент, направљен 1840. године. Употребљава се у свим оркестрима, а нарочито у забавним и џез-саставима (слика 1), 8) најдубљи лимени дувачки инструмент (слика 2), 12) теоријска расправа о неком проблему, 13) мера за племените метале, 14) морске праживотиње, зракашци, 16) погон у фабрици за израду алата, 17) наш боксер (Салиху), 19) амерички космонаут (Волтер), 20) који има облик зрна, 22) иницијали нашег књижевника Цанкара, 23) преваре, подвала, 25) снежно обрушавање, усов, 27) целокупна имовина и сва потраживања предузећа, 30) женско име одмила, 31) ловина, 32) два иста слова, 33) окотити се, 35) врста першуна, 36) амблем, 37) римска провинција у старом веку, део Панонске низије, 39) женка осла, магарица, 42) ономатопеја пасјег лавежа, 43) немачки књижевник (Вилхелм Хајнрих), 44) очевидно, приметно, 46) стигнути, 48) лична заменица, 49) лимени дувачки инструмент, сличан рогу. При употреби обешен је о рамену свирача (слика 3), 51) боксерско борилиште, 52) навођење туђих речи.

УСПРАВНО: 1) привиђење, утвара, авет, 2) наш сликар (Стојан), 3) део филма, 4) скитница, 5) име нашег књижевника Жупанчича, 6) мана, недостатак, 7) један родитељ, 8) мистериозан, загонетан, 9) усецањем уписати слова, 10) знак за баријум, 11) потврда о квалитету материјала, 13) аутомобилска ознака за Кикинду, 15) рушевина, 18) међународна аутомобилска ознака за Исланд, 21) совјетски маршал, пољског порекла (Константин), 24) десна притока Уне, 26) град у Енглеској, познат по тениским турнирима, 28) наш сликар (Душан), 29) хидроксиди алкалних метала, 31) врста јапанске „танке" песме, 33) италијански револуционар (Феличе), 34) наш композитор (Бењамин), 36) језик једног народа, 38) име совјетске клизачице на леду (Родњина), 40) десето и 14. слово ћирилице, 41) ономатопеја подражавања гласа при кијању, 45) река у Нигерији, притока Нигера, 47) обор за стоку, 50) иницијали композитора Тијардовића.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: ж, ниједан, именица, кохинор, олук, о, Лад, кад, О, Иђош, памучан, анеза, е, гоњење, а, уп, МА, нахеро, кританс, ненадан, Ин, РИ, Детони, камилар, Ориноко, Сириг, д.

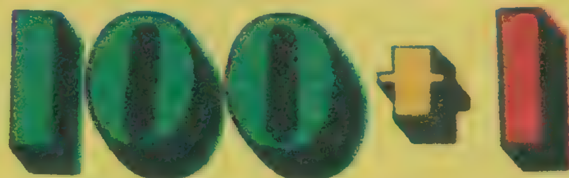

НАГРАДА
СВАКОГ МЕСЕЦА

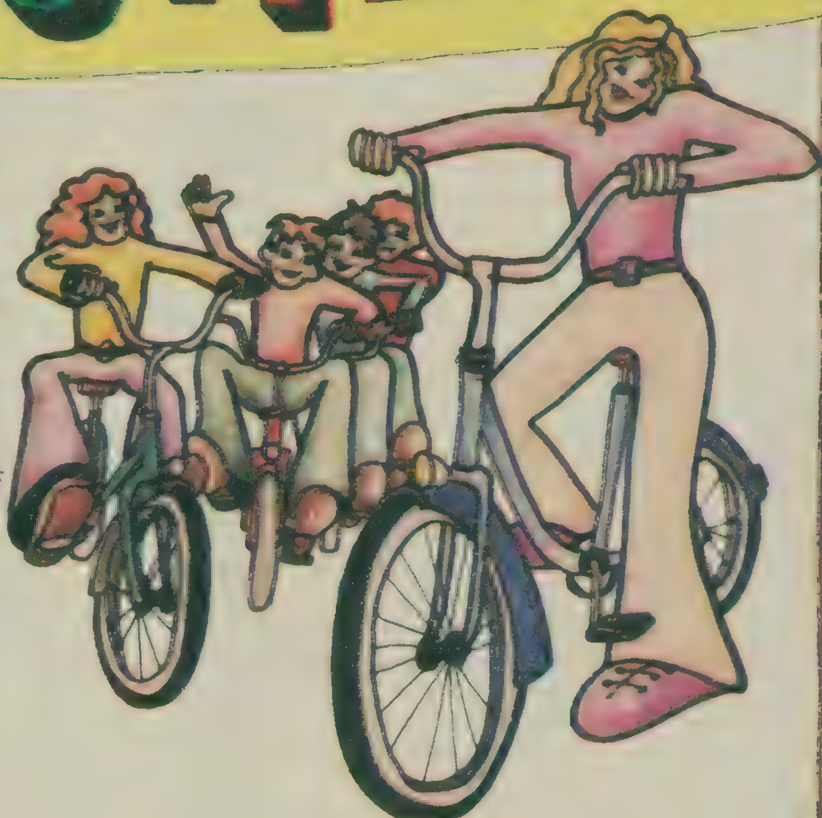
САМО ЗА ЧЛАНОВЕ ПЕЗ КЛУБА!

1 пут месечно – **1 пони БИЦИКЛ**

2 пута месечно по **50 мајица ПЕЗ – ЗАБАВНИК**

ПОСТАЋЕШ И ТИ ПРИЈАТЕЉ ПЕЗ-а И ЧЛАН ПЕЗ КЛУБА, КАД ПОШАЉЕШ 5 ОМОТА ПЕЗ БОНБОНА

ПЕЗ ПОЗДРАВЉА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ!

Испуњен купон пошаљи на адресу:
ПЕЗ ПРИЈАТЕЉ 61110 ЉУБЉАНА, пп. 38

Купон испуни штампаним словима, исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и број

Поштански број и место

датум рођења

МАЛА ИСТОРИЈА ВЕЛИКИХ ПРОНАЛАЗАКА

НОС ЈЕ СТВОРЕН ДА НОСИ НАОЧАРЕ

Редовник Роџер Бекон напрезао се да у својој малој, тамној, собици, прочита неки нечитљив рукопис. Очи га боле а уморни поглед није хтео да прати ситна слова која су непослушно вијугала по страници старе књиге. Одједном се досетио да код себе има она испупчена стакла која је пре неког времена испитивао. Имали су моћ увеличавања. Узео је једно од њих, поставио испред десног ока и гле – слова су била већа! Поглед је постао бистрији! Задовољан, Бекон је брзо устао и пронашао још једно такво стакленце, принео га другом оку и продужио читање.

Илустровао Ненад Мирковић

Оно што је Бекон 1280. године урадио са својим стаклима био је први корак ка новом изуму. Двадесетак година касније наочаре су ушле у широку употребу. Сада већ уоквирене и повезане металном шипком. За њихово усавршавање заслужан је Италијан Салвино Армати. Он је наочарима дао облик који оне имају и данас. Звале су се ветрикале и бинокуларе, а у жаргону су их називали луните (мали месец)!

Наочаре су зајашиле ташње носеве, али због своје тежине слабо су се држале и често – падале. То се није допало њиховим власницима, али ипак су их радо носили – биле су им, наравно, потребне, а уз то постале део моде! Носили су их и они који су имали добар вид, правдајући се заједљивом опаском: „Нос је створен да носи наочаре!"

Иако је због веће практичности у шеснаестом веку углата пречка између стакала била замењена округлом, тешке наочаре су и даље упорно падале. То је било и нормално пошто су изгледале као да су изашле из неке ковачке радионице! Једно време људи су помислили и на употребу кожнатих ременчића који би се везивали иза главе или причвршћивали уз капу. Но, то није било довољно практично па су покушали са огранцима, који и данас постоје. Израђени од китових костију, сребра, злата, или на жалост, од гвожђа!

Праве наочаре „на слепоочницама" које су „дозвољавале удобно дисање" појавиле су се тек у осамнаестом веку. Оне су биле направљене од рога и већ су увелико наликовале данашњим моделима. Али мода није имала милости, па су се имућнијима нудила већа и упадљива стакла! Са њима људи су сматрали да изгледају мудрији и достојанственији. Та помама за „стаклима на носу" узела је такав замах да су чак и велики сликарски мајстори као Дирер, Тицијан, Ван Дајк и Рубенс досликавали на портретима наочаре свима који су то желели.

У том времену у Паризу је најугледнији оптичар био Томие. Имао је трговину у улици Сен-Жак. Продавао је све врсте наочара, па чак и оне за сунце! Стакла тих модела била су у свим нијансама зелене, љубичасте и плаве боје. Њих је носио и познати Робеспјер, пре свега јер је желео да скрије поглед од својих саговорника. Крајем осамнаестог века у моду су ушле наочаре које су се преклапале тако да су стакла могла да се сложе једно уз друго. Даме су биле одушевљене, носиле су их као привеске. Ову идеју однедавно користе и савремени дизајнери.

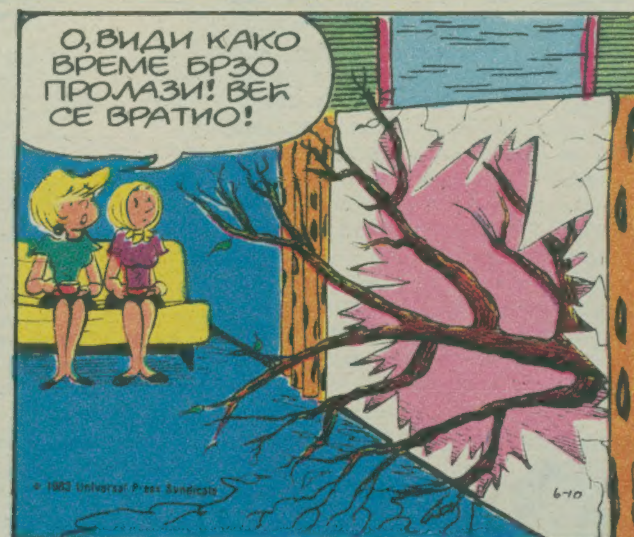
И тако су наочаре постале свакодневица нашег живота, једнима помажући да боље виде, а другима да буду виђени!

З. Карапанчев

МАЛА ПОШТА
П.ФАХ 124
БЕОГРАД 11001 МАКЕДОНСКА 29

НЕВЕРОВАТНА ЉУДСКА КОЖА

Који је највећи орган људског тела?

ЖЕЉКА ТОМЉЕНОВИЋ,
Јадранска 18
48000 Госпић

Најчешће се мисли да су највећи органи људског тела јетра или плућа. Међутим, постоји орган чија је површина као писаћи сто! То је кожа, која је, по својој улози, веома сложен орган. Најтања је на очним капцима, а најдебља на длану и табанима. Садржи везивно ткиво, крвне и лимфне судове и нерве, па према томе има разне функције и штити тело од спољних утицаја. Код човека висине 170 центиметара површина коже износи 1,7 квадратних метара, дебљине од 1 до 4 милиметра, а тежина 18 одсто од укупне тежине тела.

Наука о кожи и кожним болестима назива се дерматологија, а лекар специјалиста из ове области дерматолог. Један и други назив постао је од грчке речи дерма (кожа).

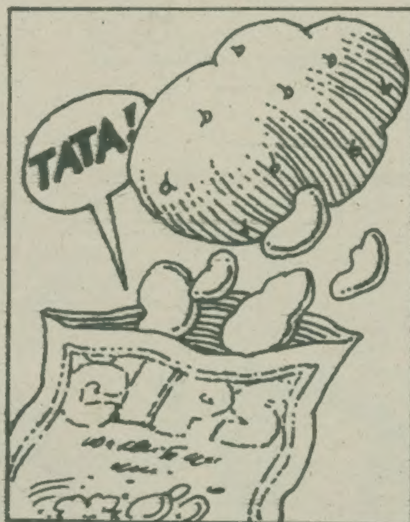
ИМА ЛИ ЧИПС ОЦА?

Обожавам чипс. И њега је неко измислио. Одговори: ко, где и кад?

„ЧИПСОМАН",
91000 Скопље

Као и за многе друге ствари, не зна се тачно ни ко је тај неко ко је „измислио" чипс. Али, прича овако каже.

Почетком овог века у један њујоршки ресторан на ручак је дошао гост.Наручио је шницлу и поховане кромпире. Незадовољан великим комадима, позвао је шефа и замолио га да му кромпир исеку тање. Да би му се осветио што га мучи, шеф је кромпир исе-

као на комадиће танке као папир. Уместо прекора, добио је све похвале. Чипс се родио и освојио читав свет.

Тако, на пример, Британци на чипс годишње потроше око 400 милиона фунти. Петсто хиљада тона кромпира „унишити" се у Енглеској за ову крцкаву посластицу.

Чипса има сада и са различитим укусима – лука, рибе, алеве паприке. А и различитих облика и величина. Постоје мала паковања и она од килограма, за читаву породицу.

ПРАВИЛА ПОСЛЕ ИГРЕ

Занима ме кад је и где основан први фудбалски клуб.

НЕНАД БОГДАНОВИЋ,
Ивана Крндеља 52/IV
71000 Сарајево

Пре 130 година, 1855. у енглеским градовима Шефилду и Кембрицу основани су први фудбалски клубови, иако још нису постојала правила за ову игру. После оних у Шефилду и Кембрицу фудбалски клубови се оснивају и у другим градовима Енглеске. Зато је било неопходно да се донесу правила за ову све привлачнију игру лоптом на два гола. Године 1863. прописано је 13 фудбалских правила, што се сматра званичним зачетком ове игре.

Све се то најпре десило у Енглеској и нека вас не изненади кад чујете да ову земљу називају колевком фудбала.

Дивљања навијача са Острва на путу су да Енглеској обезбеде и име – гроб фудбала.

ПРЕХЛАДА КАО СТРАХОВЛАДА

Спадам у оне који се и преко лета прехладе. Мало – мало па ми цури нос. Мама ми обично каже: „На жалост, не могу да ти помогнем, мораћеш да одлежиш!" Да ли је могуће да за прехладу нема другог лека?

ЂУРЂИЦА БУЛИЋ,
Мажуранићево шеталиште 19
58000 Сплит

За прехладу, практично, нема одређеног лека. Људи се против те досадне болести боре на различите начине. Бели лук је можда најпопуларнији. Чак су и многи славни људи прибегавали овом народном леку. Зна се да се Џорџ Вашингтон тако борио са кијавицом.

Сељаци широм света користе га већ вековима. Неки од лука праве сируп и мешају га са шећером, неки га кувају и обавезно поједу пре спавања.

У Кентакију, у САД, фармери пресеку лук напола и држе га на неком пролазном месту у кући. Сваки пут кад туда прођу руком додирну миомирисну полутку. Зашто? Верују да лук тера бактерије и бациле.

Има и других знатно чуднијих „лекова". Тексашани сматрају да ће прехладу однети кожа од ласице која се обмота око врата. Канадски ловци саветују да се скине шешир и стави на сто. Онда се пије виски све док човек, уместо једног, угледа два шешира. Из 18.века савет енглеског свештеника Џона Веселија: Ољушти се поморанџа и кора се стави у сваку ноздрву.

Нисмо ти много помогли, зар не? Изгледа да ћеш морати да послушаш савет своје мајке.

ФРАНЦУСКИ СЛИКАР И ЊУЈОРШКИ ПРОСЈАК

У Енциклопедији ликовних уметности наишла сам на име француског сликара Фернана Лежеа (1881–1955). Видела сам репродукције његових слика на ко-

јима људи личе на машине. Иначе, тамо пише да је механички свет био извор са кога је црпео теме. Волела бих да сазнам неки детаљ из његовог живота који нисам нашла у енциклопедији.

КАТАРИНА ЈЕЛИЋ
Ђуре Ђаковића
54000 Осијек

Леже се поред сликарства бавио филмом и рекламом, а сматра се и једним од твораца модерног плаката. У напису „Живот прави дело", Леже је записао једну цртицу из свог живота:

„... Ишао сам са једним Французом који у Њујорку живи већ двадесет година. Он је био трговац рекламом. Било је пасје време, крај зиме. На једном раскршћу срели смо просјака с таблом на грудима: Слеп од рођења. Мој пријатељ се зауставн и упита га је ли заиста слеп. „Авај, да!", одговори просјак. „Е, онда ме слушај добро", рече мој пријатељ, написаћу ти нешто на табли, а онда ћу да навратим овуда кроз недељу дана". Окрете таблу и написа: Ако пролеће дође, ја га нећу видети.

Осам дана касније мој рекламни агент сврати до просјака, а овај, луд од радости, рече му да му се десило чудо: никада људи нису били толико нежни и племенити према њему...

ПЕНЗИОНИСАНА КАРМЕН

Недавно сам у Забавнику прочитала занимљиву животну причу наше познате оперске певачице Бисерке Цвејић. Где је сада Бисерка Цвејић и шта ради?

МИРЈАНА ВЕЛИЧКОВИЋ
Вука Караџића 16
31250 Бајина Башта

Као изузетан мецосопран, солисткиња Београдске, Бечке државне и стални гост Метрополи-

тен опере, Бисерка Цвејић је била међу најчувенијим оперским дивама не само наших, него и светских сцена. Прославила се певајући ликове Амнерис из Вердијеве „Аиде", Дулчинеје из „Дон Кихота" и Шарлоте из „Вертера" Жила Маснеа, затим Далиле из „Самсона и Далиле" Камија Сен-Санса. Нарочито се памти њена Кармен из истоимене опере Жоржа Бизеа. Последњи пут Бисерка Цвејић наступила је на опроштајној представи 1978. године у загребачком Хрватском народном казалишту. Била је то њена захвалност граду у који је дошла након одисеје у запечаћеном вагону. Данас је Бисерка Цвејић у пензији. Живи у Београду где има своју школу за оперске певаче.

ЈАНКО ИЗ ЈАНКОВЕ КЛИСУРЕ

Понекад чујем изреку „Касно Јанко на Косово стиже", односно „Провео се као Јанко на Косову", али не знам шта значи, па те молим да је објасниш.

ЕДИТА КАРАБАШ
78000 Бања Лука

Једна од најпознатијих личности наших народних јуначких песама је Сибињанин Јанко, у ствари мађарски војвода Јанош Хуњади

који је живео од 1387. до 1456. године. Народ га је назвао Сибињанин по ердељском граду Сибињу. Према легенди, он је син деспота Стевана. Приповеда се да је Јанко као дечак био јачи и спретнији од друге деце, због чега су му завидели, тврдећи да нема оца. Сазнавши од мајке ко му је отац, Јанко је, наводно због тога, ишао у Србију где је војевао против Турака.

Јанко Сибињанин је ратовао и на Косову, где је доживео тежак пораз. Од тада се и каже „Касно Јанко на Косово стиже", односно „Провео се као Јанко на Косову". Према предању, приликом повлачења с Косова Јанко је с остатком војске прошао клисуром између Блаца и Крушевца која је тада добила назив Јанкова клисура.

ГРЧКА ВАТРА

Скоро сам читао о ратовима у старо доба. На неколико места спомиње се „грчка ватра", али се ништа не објашњава. О чему је реч?

ДАМИР МАРИНИЋ
Пролетерских бригада 28
51000 Ријека

Грчка ватра је била тајно оружје византијске морнарице. Била је то мешавина негашеног креча, петролеја и сумпора која се нагло палила кад негашени креч дође у додир с водом.

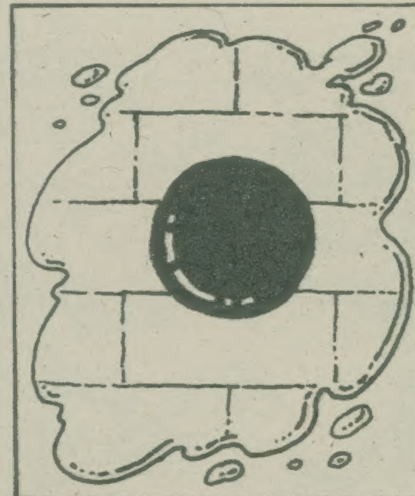
Први пут је употребљена око 675. године и била је од великог значаја у борби Византије против Арабљана.

БЕТОН С ЈАЈИМА

Знам да се бетон прави од цемента и песка, јер сам гледао кад су моји рођаци правили кућу. Пре неколико дана мој друг Дејан убеђивао ме је, чак смо се препирали да се у бетон стављају и јаја. Он је, каже, то негде прочитао. Да ли је то истина?

МЛАДЕН ЈАНКОВИЋ,
Његошева 57
81000 Титоград

Дејан је у праву. Још пре проналаска цемента стари мајстори довијали су се на разне начине не би ли пронашли најбољи, односно најтрајнији малтер. Познато је да су цркве, које су и данас очуване, зидане од малтера у који је стављано беланце.

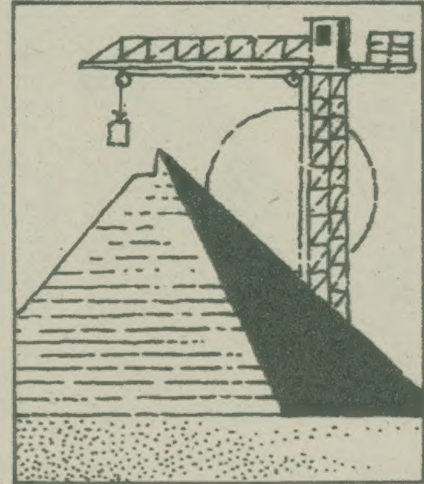

САМО ЛЕГЕНДА

Прочитала сам да Кеопсову пирамиду нису градили робови овог фараона већ да је много старија. Да ли је то тачно?

МИРА,
Вировитица

Верујемо да си овај податак пронашла у неком тексту научне фантастике, мада и није сасвим произвољан. Заснива се на теорији мало познатог историчара арапског порекла Абу Зенда Балкија. Велику пирамиду је, по њему, изградио неки краљ Сурид пре 11 хиљада година. Касније се сазнало да је у питању легенда која није добро цитирана. Јер, у причи се

каже да је поменути краљ, знајући за велики потоп, изградио пирамиду да би у њој сачувао сва знања овог света, али не пре 11 него пре 73 хиљаде година...

Легенда је лепа ал' важи старо правило: Кеопсова пирамида подигнута је између 2650. и 2600. године старе ере, у време владавине истоименог фараона.

НЕ БУДИ ГРАМЗИВ СА ГАМЗИГРАДИТОМ

Знам да постоји минерал авалит назван тако по планини Авали. Међутим, чуо сам да постоји и минерал гамзиградит који је добио име по археолошком налазишту Гамзиград. Да ли је то тачно?

ВЕСЕЛИН ИВАНОВИЋ,
Чеде Весовића 30
12000 Пожаревац

Немачки минеролог Аугуст Брајтхаупт открио је 1861. године у источној Србији призматични минерал црне или тамнозелене боје са повишеним садржајем мангана. Минерал је заиста добио име по Гамзиграду, археолошком налазишту недалеко од Зајечара, и назван гамзиградит. Али, доцније је утврђено да то није нова и посебна врста минерала па је ово име изишло из употребе. Називан је и тимацит, према реци Тимоку која протиче кроз подручје где може да се нађе овај минерал. Иако понекад има веома привлачну боју, гамзиградит није тако драгоцен.

Илустровао Љубомир Милојевић Љубец

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Александар Бакочевић

В. Д. руководиоца ООУР-а Издања за младе
„Политикин Забавник"
Влада Булатовић Виб

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Заменик главног и одговорног уредника
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ:
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић. Чланови Савета из Редакције: Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

ЧЛАНОВИ САВЕТА ИЗ РЕДАКЦИЈЕ

Влада Булатовић Виб, Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић, Петар Милатовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Неваједић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полугодишња 1.326,00 динара, годишња 2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полугодишња 2.652,00 динара, годишња 5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29726 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

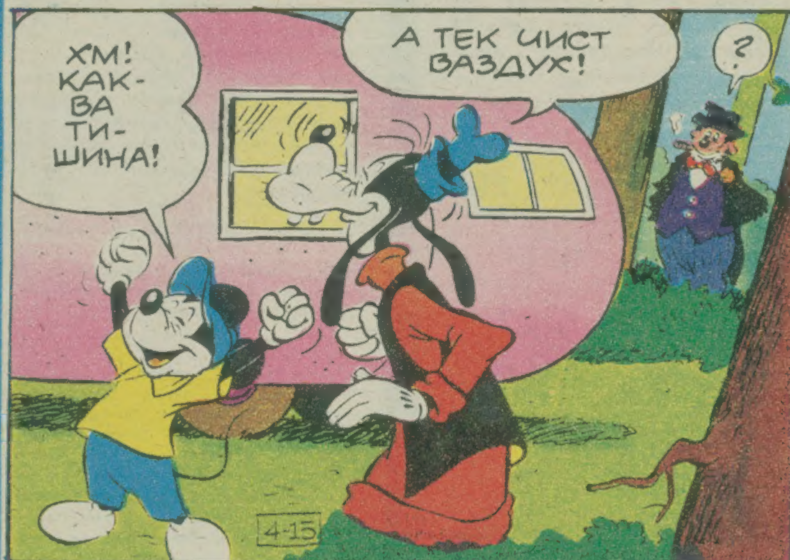
САД	$ 22.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.–
ШВЕДСКА	Шкр. 189.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТБАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

WALT DISNEY
МИКИ

ЕВО, СВЕ ЈЕ СПРЕМНО!
САМО ДА УНЕСЕМ СВЕЖЕ СОКОВЕ!

ПОГЛЕДАЈ, ШИЉО, ОВУ ЛЕПОТУ!
ПРИЈА МИ ОВАЈ МИР!

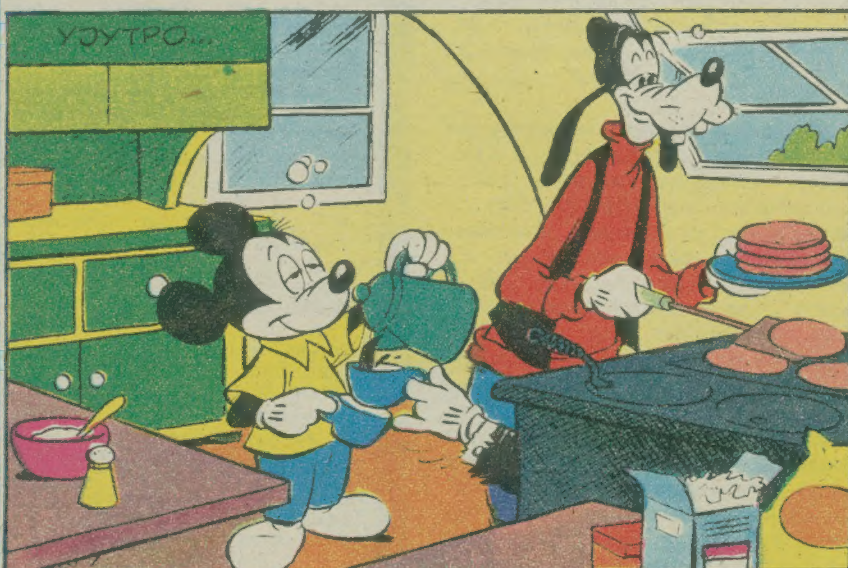

ХМ! КАКВА ТИШИНА!
А ТЕК ЧИСТ ВАЗДУХ!
?
4-15

ХАЈДЕ ДА СЕ САД ЛЕПО НАСПАВАМО!
МРТАВ САМ УМОРАН!
WALT DISNEY

ЛАКУ НОЋ, ШИЉО...
'КУ НОЋ, МИКИ!

УЈУТРО...

ЗНАМ ДА ЈЕ ГЛУПО, АЛИ НЕ МОГУ ДА СЕ ОТМЕМ УТИСКУ ДА ОВДЕ **НИСМО САМО** НАС ДВОЈИЦА!